Signed By: Haga, Anja
09/07/2025 11:15:50 CEST
ID: 615180d1-076d-4b66-b394-0e03644ab3a8
Auth: Scribble

Signed By: Jonker, Margreet
09/07/2025 13:34:28 CEST
ID: 615180d1-076d-4b66-b394-0e03644ab3a8
Auth: Scribble

Jaarstukken Dantumadiel 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Voorwoord 4
Inleiding 5
Rekeningresultaat 7
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer 10
Programma 2: Mienskip 21
Programma 3: Soarch en Wolwêzen 28
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje 42
Programma 5: Wenjen en Omjouwing 48
Programma 6: Iepenbiere Romte 58
Algemiene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien 67
- Algemiene dekkingsmiddels 67
- Overhead 71
- Heffing VPB 75
- Onvoorzien 76

Overzicht Activiteiten 77
Paragrafen 82
- Paragraaf lokale heffingen 82
- Paragraaf weerstandvermogen 89
- Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen 98
- Paragraaf financiering 107
- Paragraaf bedrijfsvoering 112
- Paragraaf verbonden partijen 122
  - Verbonden partijen 122
  - Gemeenschappelijke regelingen 126
  - Vennootschappen en coöperaties 139
  - Stichtingen en verenigingen 142
- Paragraaf grondbeleid 148
- Paragraaf openbaarheid 154
- Paragraaf subsidies 155

Jaarrekening 158
- Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling 158
- Balans 169
- Toelichting op de balans 173
- Schatkistbankieren 194

Niet in balans opgenomen verplichtingen 196
Gebeurtenissen na balansdatum 197
Overzicht van baten en lasten 198
WNT verantwoording 199
SiSa verantwoording 202
Rechtmatigheidsverantwoording 222
Bijlagen 223
Bijlage 1: Overzicht incidentele baten en lasten 223
Bijlage 2: Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 224
Bijlage 3: Gewaarborgde geldleningen 225
Bijlage 4: Overzicht baten en lasten per programma per taakveld 226
Bijlage 5: Overzicht investeringen 228
Bijlage 6: Overzicht staat van activa 232

Voorwoord

Voorwoord

Positief resultaat Dantumadiel 2024 één miljoen hoger dan begroot
De gemeente Dantumadiel heeft 2024 afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 4,1 mln. Daarnaast is de algemene reserve toegenomen tot € 13,8 mln. Met deze cijfers blijft Dantumadiel een financieel gezonde gemeente. Een belangrijk fundament om richting de toekomst plannen te kunnen ontwikkelen en te realiseren.

Het positieve resultaat is behaald door een aantal grote (incidentele) meevallers: winst(neming) grondbedrijf, overheidsgelden voor opvang van Oekraïners, lagere kosten afwikkeling Ontvlechting en lagere apparaatskosten. Tegenover de meevallers staan een aantal kostenoverschrijdingen op het gebied van onderwijshuisvesting, re-integratie en beschut werken, jeugdzorg en de verstrekte energietoeslag.

Het jaar 2024 stond in het teken van de start van de nieuwe ambtelijke organisatie. Met veel positieve energie is ook hier een mooi fundament voor de toekomst gerealiseerd.

Richting de toekomst neemt de onzekerheid en volatiliteit in de maatschappij toe. Dit kan gevolgen hebben voor de toekomstige begrotingen van Dantumadiel. Dantumadiel gaat deze toekomst met een gezond financieel fundament in.

Namens het college van B&W,
Wethouder Rommy Kempenaar

Inleiding

Inleiding

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2024 van de gemeente Dantumadiel. Volgens de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag (deel I) en een jaarrekening (deel II). Het jaarverslag (deel I) bevat onder andere de programmaverantwoording en de verantwoording op de paragrafen zoals die in de begroting zijn opgenomen. De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in de realisatie van de gestelde doelen en de gerealiseerde baten en lasten. Hierbij wordt gewerkt met programma's die niet zijn gekoppeld aan hoofdfuncties maar een door de gemeenteraad vastgelegde programmastructuur. De jaarrekening (deel II) bestaat uit de balans met toelichting, een kort cijfermatig overzicht van baten en lasten en een aantal bijlagen. Wij willen een ieder dankzeggen die op zijn of haar wijze heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze jaarstukken

Onderstaande volgt een beknopt toelichting op de onderdelen van de programmaverantwoording in het jaarverslag:

Waar gaat het programma over
Een korte omschrijving van de inhoud van het programma's en de voornaamste voornemens van het College van Burgemeester en Wethouders, het bestuur van onze gemeente.

De doelen en activiteiten
De programmadoelen zijn vastgesteld in het coalitieakkoord. Daaronder hangen de activiteiten die er voor moeten zorgen dat de doelen worden gerealiseerd. U kunt dit dus lezen als de voortgang op de gestelde beleidsdoelen.

Door middel van een kleurenindicator wordt de voortgang op de activiteiten weergegeven. De betekenis van de indicatoren leggen wij hieronder uit. Indien een indicator oranje of rood is dan is een toelichting verplicht. Wanneer een activiteit is afgerond wordt dit aangegeven onder de kop Afgerond.

Indicator	Toelichting
G	Groen: Realisatie activiteit ligt op schema.
O	Oranje: Realisatie activiteit loopt vertraging op, maar wordt nog wel gehaald.
R	Rood: Realisatie van de activiteit wordt niet gehaald.

Beleidsdocumenten
De op het programma van toepassing zijnde beleidsdocumenten

Verbonden partijen
De aan de gemeente verbonden partijen die een bijdrage leveren aan het leveren van bepaalde diensten of goederen.

Uniforme beleidsindicatoren
Geeft de ontwikkeling weer van de verplichte beleidsindicatoren vanuit de Regeling beleidsindicatoren gemeenten.

Overzicht van baten en lasten
Geeft een overzicht weer van de baten en lasten per product van het betreffende programma. Daarnaast zijn ook de onttrekkingen van- en stortingen aan de reserves opgenomen. In het overzicht worden de baten en lasten getoond van de primitieve begroting, de begroting na wijziging, de realisatie en het verschil tussen de realisatie en de begroting na wijziging.

Toelichting op de verschillen
Onder de kop Toelichting op de verschillen treft u een toelichting aan op de voornaamste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wanneer het verschil op de baten of de lasten per product groter is dan € 50.000 dan volgt hierop een toelichting. Afwijkingen kleiner dan €50.000 worden toegelicht wanneer er sprake is van een noemenswaardige oorzaak. Wanneer er een ‘min‘ teken voor een bedrag is weergegeven betekent dit een nadeel.
- De cijfers worden in de tabellen afgerond op duizendtallen, waardoor er kleine afrondingsverschillen kunnen ontstaan.
- In de toelichting wordt een incidenteel verschil aangeduid met een ‘I’ en wordt een structureel verschil aangeduid met een ‘S’.
- In alle programma’s zijn verschillen zichtbaar op de uitvoeringskosten. Op totaalniveau betreft dit een verschil welke in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht wordt.

Rekeningresultaat

Inleiding

De jaarrekening 2024 sluit met een voordelig saldo van € 4.101.000. In dit hoofdstuk treft u een overzicht aan van de baten en lasten van onze gemeente inclusief onttrekkingen van- en stortingen aan de reserves. Vervolgens worden de voornaamste verschillen tussen de realisatie en de bijgestelde begroting toegelicht.

Het resultaat is op de balans gepresenteerd als (onbestemd) Rekeningresultaat onder het eigen vermogen. In het bijgevoegde raadsvoorstel zal aan uw raad worden voorgelegd hoe dit resultaat kan worden bestemd.

Rekeningresultaat
Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten	66.373	76.498	78.627	2.129
Lasten	-66.533	-81.285	-77.500	3.785
Saldo Baten en Lasten	**-160**	**-4.787**	**1.127**	**5.914**
Onttrekkingen	4.567	8.673	3.707	-4.966
Stortingen	-563	-733	-733	0
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**4.004**	**7.940**	**2.975**	**-4.966**
Resultaat	**3.845**	**3.153**	**4.101**	**948**

Toelichting op verschillen in resultaat

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Verschil in resultaat			
Programma 1			
	Hogere dotatie voorziening Wachtgeld- en pensioenverplichtingen. De lagere rekenrente in 2024 (2,235%) t.o.v. 2023 (3,16%) leidt tot hogere voorzieningen en daardoor een hogere dotatie.	-248	I
Programma 2			
	Hogere lasten onderwijshuisvesting (w.o. exploitatiekosten, energielasten en gemeentelijke belastingen).	-309	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Programma 3			
	Betreft een voordeel uit de voorlopige afrekening van beschermd wonen (SDF) over 2024. Deze ontvangst was niet geraamd c.q. verwacht.	347	I
	De beschikbaar gestelde middelen voor de opvang van Oekraïners zijn hoger dan de gemaakte kosten. Per saldo is derhalve sprake van een financieel voordeel.	608	I
	Verschil tussen de kosten voor Re-integratie en Beschut Werken en de administratief geraamde kosten.	-441	S
	De gemeentelijke bijdrage voor Dokwurk wijkt af van de administratief geraamde bijdrage.	-280	I
	De kosten voor het bieden van Jeugdzorg zijn gestegen. Enerzijds is er sprake van een stijging van het aantal cliënten, anderzijds zijn ook de kosten per cliënt hoger dan geraamd.	-249	S
	Er is geen onttrekking aan de algemene reserve gedaan ten behoeve van de verhoging van de Energietoeslag naar 130%.	-245	I
Programma 5			
	Bij de grondexploitaties woningbouw is sprake van een (tussentijdse) winstneming.	647	I
	Er zijn meer bouwleges ontvangen dan begroot vanwege de invoering van de omgevingswet.	122	I
AD, OH, VPB en Onvoorzien			
	Betreft vrijval van de voorziening Ontvlechting in de samenwerking met Noardeast Fryslân.	266	I
	Het positieve effect van de decembercirculaire 2024 op de algemene uitkering.	116	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Overige			
	Lagere uitgaven op de apparaatskosten (personeel, diensten en goederen) van de gemeente. Dit betreft het saldo van het voordeel op de apparaatskosten (EUR 983k) minus de onttrekkingen die hiervoor begroot stonden (EUR 619k).	364	I
	Overige verschillen	250	I / S
Totaal saldo		948	

Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Programmaportefeuillehouder: A. Haga, R. Kempenaar

Het gemeentebestuur van Dantumadiel gaat voor een sterke autonome en herkenbare gemeente die dichtbij haar inwoners staat. De samenwerking tussen gemeente, inwoners en ondernemers staat daarbij centraal. Het opheffen van de centrumregeling zorgt ervoor dat hier de komende bestuursperiode nog meer de nadruk op komt te liggen. Het gemeentelijke bestuur komt daarmee de komende periode voor een grote uitdaging te staan als het gaat om de opbouw van de nieuwe organisatie en de bijbehorende ontvlechting van gemeente Noardeast Fryslân. De gemeente Dantumadiel gaat zich de komende tijd vol inzetten op de opbouw van een nieuwe eigen organisatie, waarbij Dantumadiel een toegankelijke organisatie wil zijn met focus op klantgerichte dienstverlening welke goed is toegesneden op de toekomst. Dit voortkomend uit de kernwaarde van het coalitieakkoord 'Sosjaal en Tichtby'. Hierbij is de doelstelling om in ieder geval de dienstverlening op het niveau te behouden zoals het nu is en om alle inwoners een passend digitaal of fysiek kanaal te bieden om contact te zoeken met de gemeentelijke organisatie. Belangrijk speerpunt is om rekening te houden met de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Dantumadiel wil inzetten op aantrekkelijk werkgeverschap en talentontwikkeling.

De basis voor een sterke autonome gemeente wordt gevormd door een robuuste financiële positie met oog voor structurele en incidentele kosten. Het opstellen van een toekomstbestendige lange termijn visie van de financiële positie en een overzichtelijke financiële verantwoording zullen hierbij de speerpunten zijn.

Ook veiligheid is een kerntaak van de overheid en in het bijzonder ook van de gemeente. Het realiseren en behouden van een veilige woon- en leefomgeving is een terugkerend en actueel onderwerp en staat daarom altijd hoog op de politieke agenda. Hoewel de gemeente een regierol heeft als het gaat om veiligheid en ook de kaders voor het (integraal) veiligheidsbeleid vaststelt, opereert de gemeente in een speelveld met veel spelers (ketenpartners). Belangrijk is om op de samenwerking te blijven investeren. Tevens zal er verder worden ingezet op het voorkomen en bestrijden van ondermijning in de gemeente. Het gevoel van veiligheid wat wordt ervaren door de inwoners is daarbij een belangrijke maatstaaf.

Onze democratie is een groot goed. Daar is ook in Dantumadiel veel aandacht voor. Het is van belang dat inwoners centraal staan en invloed hebben op en de eigen woon- en leefomgeving. We bieden inwoners heldere kaders voor burgerparticipatie: we geven als overheid ruimte en duidelijkheid.

Doelen & activiteiten

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer		
101 Dienstverlening		
101.1 De dienstverlening op het zelfde niveau behouden ondanks ontvlechting		
101.1.1 Klant in Focus Tool gebruiken om de klanttevredenheid voor en na ontvlechting te meten.	R	We meten momenteel de kwantitatieve data van het KCC , de kwalitatieve data moet nog gemeten gaan worden. Er wordt gekeken welke methodiek het beste gebruikt kan worden om de klanttevredenheid in beeld te brengen.
101.1.2 Één loket aanbieden voor dienstverlening richting inwoners en ondernemers voor afhandeling van het grootste gedeelte van de vragen.	O	Er gaat een project starten om de één loket gedachte beter in de praktijk te brengen en de klantreis te optimaliseren. E-diensten zijn ingevoerd.
101.1.3 Voor elke inwoner en ondernemer een passend kanaal aanbieden om contact te zoeken met de gemeente (digitaal of fysiek).	O	De e-diensten zijn in werking. De burger kan ons nu bereiken via: social media, fixi, whatsapp, telefonisch, mail en e-diensten. Daarnaast is een webteam bezig om de website te optimaliseren en wordt in kaart gebracht wat er nodig is om te voldoen aan de WMEBV (wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer).
101.2 Aantrekkelijk werkgever worden in de nieuwe organisatie		
101.2.1 Traineeships bieden en talent tot bloei laten komen.	G	Er zijn veel starters bij onze organisatie aan de slag gegaan, waaronder enkele trainees, maar ook zij-instromers. Het aanbieden van traineeships is inmiddels projectmatig opgepakt. Vanuit Netwerk Jong Dantumadiel wordt er ingezet op ontwikkeling en bloei van onze medewerkers van 35 jaar en jonger.
101.2.2 Secundaire arbeidsvoorwaarden aantrekkelijk maken.	G	Dit is gedaan door een reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer te bieden. Waar dit tot 1 juli 2024 alleen een fiscale uitruilmogelijkheid was, vergoeden we vanaf die datum deze reiskosten tot een afstand van 30 kilometer enkele reis. Daarnaast hebben we in 2024 onderzocht hoe we onze arbeidsvoorwaarden kunnen moderniseren en flexibiliseren binnen de bestaande fiscale en financiële ruimte. Hoe we tegemoet kunnen komen aan de wensen en behoeftes van onze medewerkers en tegelijk investeren in hun vitaliteit. Dit onderzoek heeft geleid tot een samenwerking met Alleo, waar medewerkers flexibel keuzes kunnen maken op het gebied van sport, gezondheid, ontspanning en lifestyle. Waaronder fiscaal voordelig een fiets leasen.
101.2.3 Enthousiasmeren van studenten van de diverse scholen (LBO, MBO, HBO) in de regio.	G	Er wordt gewerkt aan de profilering van Dantumadiel als werkgever voor startende professionals. Er zijn contacten gelegd met NHL Stenden en Firda en heeft leerlingen uitgedaagd door middel van de Miensker Challenge.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
101.2.4 Rol voor hogescholen bieden in de opbouw van de organisatie.	G	Er wordt nauw samengewerkt met de Universiteit Twente. Daarnaast zal het kennislab meer betrokken worden bij nieuwe projecten.
101.2.5 Een werkomgeving creëren waarin werknemers zich kunnen ontplooien.	G	Hier worden op de volgende manieren aan gewerkt: - In 2024 is het door de raad beschikbaar gestelde extra opleidingsbudget vrijgemaakt voor de ontwikkeling van medewerkers. Passend bij behoeftes hebben directie en management concrete ontwikkelacties voor medewerkers en teams ingezet. Er is zowel in vakinhoud als organisatiebrede vaardigheden geïnvesteerd. De ontwikkelingen lopen door in 2025. - Het door eigen medewerkers ontwikkelen en geven van trainingen, zoals van “van Brussel tot Broeksterwâld” over bestuurlijke en politieke processen en “training Rex” over ons zaaksysteem. - Iedereen heeft toegang tot het online leerplatform Mijn Leerplein. Daar staan honderden online trainingen, korte cursussen, webinars en podcasts klaar. Om snel wat kennis op te frissen. Of om in overleg met de leidinggevende een intensievere training te doen. - Met netwerk Jong Dantumadiel zetten we in op verbinding en ontwikkeling van medewerkers van 35 jaar en jonger. Thema’s die voor alle medewerkers interessant zijn worden opengesteld voor iedereen.
102 Veilige woon en leefomgeving		
102.1 Veilige woon- en leefomgeving versterken		
102.1.1 Project veilig buitengebied uitvoering geven (gericht op ondermijning)	R	De aanpak Veilig buitengebied is een doorlopende aanpak. Binnen deze aanpak worden agrariërs preventief benaderd en gaan de boa's met hen het gesprek aan over ondermijning en hoe te herkennen. op verzoek van de raad (motie) wordt dan ook het ondermijningsbordje "samen voor een veilig buitengebied" aangeboden. Binnen de huidige boa-capaciteit is geen ruimte om hieraan uitvoering te geven. Jaarlijks wordt een informatieavond georganiseerd. Door omstandigheden is deze avond nu twee keer verzet. De eerste keer door agenda technische problemen, de tweede keer door de MKZ besmettingen.
102.1.2 Project bedrijventerreinen (gericht op ondermijning)	R	Hier is in 2024 geen uitvoering aan gegeven. Binnen het team veiligheid en team toezicht en handhaving was hiervoor onvoldoende capaciteit beschikbaar.
102.1.3 Biboscan uitvoering geven.	R	Het bibob-beleid is vastgesteld. In de organisatie moet dit werkproces nog geïmplementeerd worden. Op dit moment wordt dit slechts beperkt toegepast wegens te weinig capaciteit binnen de teams.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
102.1.4 Signaaltafel bijeenkomsten uitvoering geven.	O	Het lokaal Informatie Overleg (LIO) is opgezet. In 2025 zal er ingezet worden op professionalisering. De verwachting is dat er in de toekomst meer signalen binnen komen. In het kader van de aanpak van ondermijning wordt daarom ingezet op een bewustwordings- en meldingsbereidheidscampagne "Watsoesto". Dit betekent een extra belasting van de beleidsmedewerkers veiligheid. Afhankelijk van de beschikbare tijd wordt hierop ingezet.
102.1.5 Meerjarige visie ontwikkelen op inzet en prioritering toezichthouders publiek domein.	R	Momenteel loopt het proces om tot een nieuw VTH-beleid te komen voor de gemeente. De meerjarige visie wordt in dit plan geborgd. De notitie over "de borging van de aanpak van ondermijning in de Dantumadielse organisatie" biedt voeding aan deze visie. De huidige beschikbare formatie biedt echter geen ruimte om in te zetten op de aanpak van ondermijning. In 2025 worden bestuurlijke sessies met het college gehouden om als voeding te dienen voor de meerjarige visie.
102.1.6 Voorkomen jeugdoverlast door inzet jeugdboa en stakeholders.	O	In Dantumadiel wordt samengewerkt met politie, de jongerenwerkers, het gebiedsteam , de leerplichtambtenaar, de boa's en de dorpencoördinator, bij de aanpak van overlast van jeugdgroepen en groepsgedrag (in het fysieke domein en het digitale domein). De coördinatie op de aanpak en samenwerking ligt bij de beleidsmedewerker veiligheid. 1 maal in de 6 weken komen de partners bij elkaar in het Jeugd Overlast Dantumadiel Overleg (JODA). In 2024 is het netwerk opnieuw opgezet en zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt. Hiervoor is een trainingsdag georganiseerd. In de samenwerking zit ontwikkelruimte. De informatie vanuit het eigen werkveld wordt onvoldoende met elkaar gedeeld, waardoor het samenwerken achterblijft. In 2025 zal er worden ingezet op een doorontwikkeling.
103 Krachtig en eigentijds bestuur		
103.1 Burgerparticipatie faciliteren waar nodig en te handelen vanuit de ja mits houding		
103.1.1 Proces voor participatie verbeteren door duidelijke kaders vast te leggen.	O	In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen. Gemeente brede kaders worden in 2025 opgesteld. De dorpencoördinator heeft in 2024 stevig ingezet op het vormgeven van de bewonersparticipatie in de praktijk.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
103.1.2 Memo Contactmomenten in de praktijk brengen.	O	Dit wordt meegenomen in de gemeente brede kaders, die in 2025 worden opgesteld. De dorpencoördinator heeft in 2024 sterk ingezet op bewonersparticipatie en heeft het contact tussen mienskip en bestuurders hierover duidelijk vormgegeven.
104 Gezond financieel beleid voor de lange termijn		
104.1 Robuuste financiële positie behouden zowel incidenteel als structureel		
104.1.1 Lange termijn visie opstellen financiële situatie.	G	Met de nota "kaders risicomanagement en weerstandsvermogen per 1-1-2024" is opvolging gegeven aan de programmadoelen "robuuste financiële positie behouden zowel incidenteel als structureel" en "lange termijn visie opstellen financiële positie". In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing in de meerjarenbegroting 2025 is dit meegenomen. Besluitvorming was in raad van 27 februari 2024.
104.1.2 Beheersbaar houden van de exploitatiekosten van de organisatie te benchmarken aan de huidige kosten van de centrumregeling.	G	Tot en met de 2e Turap 2024 zijn er geen noemenswaardige afwijkingen geconstateerd daar waar het gaat om exploitatiekosten van de organisatie. Het eerste echte peilmoment is nu bij het opmaken van de jaarstukken 2024. Ook in 2025 zullen we de exploitatiekosten van de organisatie blijven monitoren en terugkoppelen middels de tussentijdse rapportages.
104.1.3 Meetbaar maken in samenwerking met financiën (dashboard)	G	In 2024 zijn we voor de rapportage van de P&C-documenten overgestapt van de rapportage tool Begroten en Verantwoorden (B&V) naar Pepperflow in combinatie met de Begrotingsapp. Een stap voorwaarts die ook de wijze van rapporteren op de voortgang van activiteiten heeft verbeterd. Naast voornoemde ontwikkeling wordt vanaf de 2e Turap 2024 ook gerapporteerd op grote projecten voor zowel de voortgang als de financiën.

Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp
Dienstverlening
Programmaplan Opbouw Dantumadiel 2024
Visie ‘Dantumadiel krijgt het voor elkaar’
Veilige woon en leefomgeving
Veiligheidsagenda Dantumadiel 2020 – 2023: Mei elkoar foar feiligens
Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2020 – 2023 (Politie)
Beleidsplan Veiligheid 2019 – 2022 (Veiligheidsregio Fryslân)
Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Fryslân
Convenant Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
Beleidsregels artikel 13b Opiumwet (2019)
Handhavingsarrangement met politie (2022)
Krachtig en eigentijds bestuur
Raadsakkoord 2022-2026
Coalitieakkoord ‘Sosjaal en Tichtby’
Sociaal Economisch Masterplan en Agenda Netwerk Noordoost (ANNO)
Gezond financieel beleid voor de lange termijn
Financiële beleidsdocumenten (begroting, meerjarenraming, jaarrekening en perspectiefnota)

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel veiligheid	Belangrijke partner bij het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving.
Vereniging van Friese Gemeenten	De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 18.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.

Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2024	8,5	n.v.t.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2024	8,5	n.v.t.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2025	1.049,58	n.v.t.
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2025	4,06	n.v.t.
Verwijzingen Halt	Aantal verwijzingen per 1000 inwoners van 12 t/m 17 jaar	2024	7	9
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	0,3	2,2
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2024	2,4	4,3
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1,0	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2024	3,1	5,7

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Formatie	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, uitgedrukt in fte per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (inclusief boventallige werknemers), dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het aantal fte wordt uitgedrukt per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.	Eigen gegevens
Externe inhuur		Eigen begroting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per jaar van jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen. Deze jongeren worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	CBS
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	CBS
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	CBS

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
101 Bestuur	0	0	-3	-3
102 Dienstverlening	290	290	269	-21
103 Veiligheid	43	43	51	8
Totaal Baten	**332**	**332**	**317**	**-16**
Lasten				
101 Bestuur	-2.281	-2.703	-2.416	286
102 Dienstverlening	-771	-770	-744	26
103 Veiligheid	-1.640	-1.729	-1.733	-3
Totaal Lasten	**-4.692**	**-5.202**	**-4.893**	**309**
Saldo Baten en Lasten	**-4.359**	**-4.870**	**-4.576**	**294**
Onttrekkingen				
190 Mutaties reserves programma 1	**0**	**1.206**	**686**	**-520**
Totaal Onttrekkingen	**0**	**1.206**	**686**	**-520**
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**0**	**1.206**	**686**	**-520**
Resultaat	**-4.359**	**-3.664**	**-3.890**	**-226**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
101 Bestuur			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-3	I
102 Dienstverlening			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-21	I
103 Veiligheid			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	8	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Totaal baten		-16	
Lasten			
101 Bestuur			
	Hogere dotatie voorziening Wachtgeld- en pensioenverplichtingen. De lagere rekenrente in 2024 (2,235%) t.o.v. 2023 (3,16%) leidt tot hogere voorzieningen en daardoor een hogere dotatie.	-248	I
	Programmaplan Dantumadiel - onttrekking uit de Algemene Reserve - budgetneutraal	517	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	17	I
102 Dienstverlening			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	26	I
103 Veiligheid			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-3	I
Totaal lasten		309	
Onttrekkingen aan reserve			
	Programmaplan Dantumadiel 2e fase opbouw Dantumadiel - budgetneutraal - zie 101 Bestuur	-217	I
	Aanvullend budget opbouw ICT - budgetneutraal - zie 101 Bestuur	-62	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Extra opleidingsbudget personeel opbouw Dantumadiel - budgetneutraal - zie 101 Bestuur	-34	I
	Verschuiving tijdelijke functies naar 2023 - opbouw Dantumadiel - budgetneutraal - zie 101 Bestuur	-204	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-3	I
Totaal onttrekkingen aan reserve		-520	
Stortingen in reserve			
	Geen verschillen	0	
Totaal stortingen in reserve		0	
Totaal saldo verschillen		-226	

Programma 2: Mienskip

Waar gaat programma 2 'Mienskip' over?

Programmaportefeuillehouder: A. Haga, R. Kempenaar, G. Wiersma

Vitale en levendige dorpen vormen de basis voor verbinding en sociale samenhang in de gemeente. Het is daarom belangrijk initiatieven voor activiteiten en evenementen blijvend te ondersteunen. De gemeente Dantumadiel wil onderzoeken waar de kracht van de inwoners zit en waar inwoners ondersteuning nodig hebben als het gaat om het versterken van de sociale samenhang. Een toekomstbestendige omgeving wordt gevormd door het op peil houden van voorzieningen zoals scholen, winkels en huisartsen. Daarbij wil de gemeente oog hebben voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee kan doen. Er is extra aandacht voor de jeugd. Hen wordt een goed toekomstperspectief geboden als het gaat om de toekomstbestendigheid van onze regio. Het is van belang om kansen te bieden aan de jeugd door goed onderwijs, sport, cultuur te blijven stimuleren.

Doelen & activiteiten

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
Programma 2: Mienskip		
201 Sociale verbondenheid		
201.1 Sociale samenhang behouden en waar nodig en mogelijk versterken.		
201.1.1 Ondersteunen en versterken van initiatieven uit de lokale samenleving.	G	Een nieuwe subsidieregeling voor Dorpsbudgetten is voorbereid en in werking.
201.1.2 DOM's doorontwikkelen naar structurele werkwijze (dorpsbudgetten).	O	Huidige werkwijze moet nog omgezet worden naar een nieuwe structurele werkwijze. De ontwikkelingen rondom dorpsbiografieën (fase van ontwikkeling dorpsvisie) vormen hiervoor de basis.
201.1.3 Onderzoeken hoe we jongeren kunnen betrekken bij gemeentelijke beslissingen.	G	Onderzoek hiernaar is afgerond. De uitkomsten kunnen worden betrokken bij ontwikkeling van het nieuwe bewonersparticipatiebeleid. Zie ook programma 1.
201.1.4 Implementeren van het nieuwe welzijnsbeleid.	O	Yfke is bezig met een professionaliseringsslag. We hebben met Yfke het jaarlijks uitvoeringsplan opnieuw vormgegeven. In 2025 wordt een vervolgstap gezet in de samenwerking met de gemeente.
202 Voorzieningenniveau		
202.1 De maatschappelijke voorzieningen in de dorpskernen toekomstbestendig, betaalbaar en bereikbaar te maken en waar nodig te verbeteren.		
202.1.1 Onze sportaccommodaties toekomstbestendig maken (o,a. vervangen in Feanwâlden).	G	Voor verenigingen is de regeling voor verduurzaming maatschappelijk vastgoed nog actueel en daarvan wordt goed gebruik gemaakt. Het gemeentelijke (sportief) vastgoed wordt volgens onderhoudsplanning verduurzaamd.
202.1.2 Verenigingen en dorpshuizen ondersteunen bij het toekomstbestendig maken van hun accommodaties.	G	Voor verenigingen is de regeling voor verduurzaming maatschappelijk vastgoed nog actueel en daarvan wordt goed gebruik gemaakt. Regeling stopt per 1 januari 2025.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
202.1.3 Meer ruimte bieden voor uitdagende speel- en sportvoorzieningen en bewegen in de openbare ruimte.	G	Voor sport en bewegen openbare ruimte wordt momenteel beleid opgesteld. Bewegen in de openbare ruimte heeft de aandacht. Wordt meegenomen in het speelvoorzieningenbeleid.
202.1.4 Het IHP doorontwikkelen en uitvoering geven aan de planning.	G	Het concept klaar. De definitieve versie wordt nog in het OOGO besproken. In 2025 wordt een aantal aanpassingen doorgevoerd, waarna het IHP in 2025 kan worden vastgesteld.
202.1.5 Actieve financiële inspanning voor financiering brede school in Feanwalden.	G	Is in begroting opgenomen.
202.1.6 Volgens ANNO voorstel pilots met bloeizones in de dorpen ontwikkelen.	R	Dit ANNO-project is gestopt. We ondersteunen bewonersinitiatieven over een gezonde leefomgeving.
203 Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)		
203.2 Onze jongeren meer en structureler de kans bieden om hun talenten volledig te ontwikkelen		
203.2.1 Faciliteren en stimuleren van projecten gericht op talentontwikkeling (zoals het project bouwen aan ambitie).	G	Dit wordt uitgevoerd door het Kennislab en loopt volgens planning. Wurkstart heeft weer middelen gekregen vanuit de versnellingsagenda.
203.2.2 Uitvoering geven, evalueren en doorontwikkelen van het 'Project tiid foar aksje, waai mar mei' en project Maatschappelijke Diensttijd.	G	Wordt uitgevoerd en jaarlijks geëvalueerd.De MDT middelen zijn gedekt t/m 2027.
203 Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)		
203.1 In 2025 is het aanbod van culturele activiteiten in Dantumadiel met 10% toegenomen t.o.v. 2022		
203.1.1 Aanjaagregeling Cultuur beter onder de aandacht van de inwoners brengen.	G	De regeling is in 2024 geëvalueerd. De regeling werd ingezet met eenmalige coronagelden vanuit het rijk. Van de regeling is in 2024 meer gebruik gemaakt dan in 2022-2023. Regeling stopt per 1 januari 2025.
203.1.2 Culturele mogelijkheden, zowel actief als passief, voor jongeren vergroten en beter faciliteren (poppodium, festival, jeugdtheater)	G	Met project 'Tiid foar Aksje' is hiermee begonnen. Daarnaast is samen met de muziekschool en drie brassbands uit de gemeente een jeugdkorps samengesteld.
203.1.3 Volwassenfonds sport en cultuur promoten (is nu een pilot, zo mogelijk permanent maken).	G	Inmiddels structureel.
203.1.4 In het kader van preventie sport- en cultuuractiviteiten aanbieden aan jongeren (buurtsportcoaches en jongerenwerkers).	G	Het Uitvoeringsplan beweegteam en daarnaast het project 'Tiid foar Aksje' worden uitgevoerd.
203.1.5 It organisearjen fan in Fryske wike mei de Anno-gemeenten.	G	Is geweest. Datum 26 februari tot 1 maart 2024. Dit komt jaarlijks terug; samenwerking loopt goed.
203.1.6 It organisearjen fan in jierliks weromkommende aktiviteit yn it basisûnderwiis oangeande it Frysk.	G	Is georganiseerd. Is in juli gehouden. Dit is nu een structurele werkwijze.

Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp
Sociale verbondenheid
It is oan jo!
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022
Dorpen- en wijkenbeleid 2023-2026
Cultuurnota 'Kultuer tichtby, tichtby Kultuer' (2022)
Voorzieningenniveau
Naar een regionale ontwikkelagenda voor onderwijsvoorzieningen in NO Friesland; Verkennend masterplan huisvesting DDFK
Naar een regionaal voorzieningenspreidingsmodel in Noordoost Fryslân 2010-2030 (jan. 2014)
Atlas van Noordoost Fryslân Eindrapport (sept. 2015)
Agenda voor onderwijsvoorzieningen in Noordoost Fryslân (2017)
Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen (2016)
Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)
Kennislab
Integraal Huisvestingsplan onderwijs Dantumadiel

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Roobol	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs

Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Niet-Sporters	%	2022	55,5	46,4

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Niet-Sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM, GGD'en)

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
201 Voorzieningen	13	167	182	15
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	191	191	165	-26
203 Sport	136	183	183	0
204 Cultuur	0	128	128	0
Totaal Baten	**340**	**668**	**657**	**-11**
Lasten				
201 Voorzieningen	-280	-791	-445	346
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	-2.547	-2.484	-1.793	691
203 Sport	-253	-240	-268	-28
204 Cultuur	-752	-892	-865	27
Totaal Lasten	**-3.832**	**-4.406**	**-3.371**	**1.036**
Saldo Baten en Lasten	**-3.493**	**-3.738**	**-2.713**	**1.025**
Onttrekkingen				
290 Mutaties reserves programma 2	1.210	1.626	244	-1.382
Totaal Onttrekkingen	**1.210**	**1.626**	**244**	**-1.382**
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**1.210**	**1.626**	**244**	**-1.382**
Resultaat	**-2.283**	**-2.112**	**-2.469**	**-357**

Toelichting op de verschillen

Bedragen *x € 1.000*

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
201 Voorzieningen			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	15	I
202 Onderwijshuisvesting			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-26	I
203 Sport			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	0	I
204 Cultuur			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	0	I
Totaal baten		-11	
Lasten			
201 Voorzieningen			
	Nog lopende Subsidieregeling Isolatiemaatregelen tot 31 aug 2027 - restant subsidiebudget nog niet uitgegeven	147	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	In 2024 is er nagedacht over een nieuwe vorm van de DOM's. Vandaar dat er in 2024 geen gebruik is gemaakt van het budget. Binnen de nieuwe vorm zal er aangehaakt worden bij de dorpenbiografieën. Deze gaan over verleden en heden. Vanuit deze dorpen biografieën wil de gemeente de dorpen gaan stimuleren om een dorpsvisie te maken en daar ontwikkelingskansen in te benoemen. Deze ontwikkelingskansen maken kans om gefinancierd te worden van uit de DOM project middelen.	150	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	49	I
202 Onderwijshuisvesting			
	Stelpost vervanging MFC Feanwalden - Op dit budget is nog niets uitgegeven in 2024	1.000	I
	Hogere lasten afhandeling plaatsen units CNS Wâlterswâld incl. waterschade T. de Vriesskoalle Feanwâlden.	-42	I
	Hogere exploitatiesubsidie aan St. Campus Damwâld. In programma 2 is de exploitatiesubsidie aan St. Campus Damwâld betaald. In deze subsidie zit tevens de bijdrage voor het sporthalbeheer die zij rechtstreeks met BV Sport hebben verrekend . De verstrekte exploitatiesubsidie aan Campus Damwâld is daardoor hoger. De exploitatiekosten aan BV Sport voor het beheer van de sporthallen is daardoor lager. Zie programma 6 (603 Beheer en onderhoud sporthallen en gebouwen).	-120	I
	Hogere energielasten Huisvesting speciaal onderwijs. Volgens art. 6 van de huurovereenkomst met St. Speciaal Onderwijs Fryslân zij de kosten die verbonden zijn aan het gebruik van het gebouw voor o.a. gas-, water, elektra, zijn voor rekening van de gemeente. In 2024 zijn deze lasten erg gestegen.	-107	*I*
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-40	*I*
203 Sport			

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-28	*I*
204 Cultuur			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	27	*I*
Totaal lasten		1.036	
Onttrekkingen aan reserve			
	Stelpost vervanging MFC Feanwalden - Op dit budget is nog niets uitgegeven in 2024	-1.000	I
	Subsidie DOM Projecten	-150	I
	Subsidie Energiecompensatie	-189	I
	Subsidie Duurzaamheidsmaatregelen	-23	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-20	I
Totaal onttrekkingen aan reserve		-1.382	
Stortingen in reserve			
	Geen verschillen	0	
Totaal stortingen in reserve		0	
Totaal saldo verschillen		-357	

Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Programmaportefeuillehouder: G. Wiersma, K. Wielstra, R. Kempenaar

De gemeente Dantumadiel vindt het van belang dat iedereen mee kan doen en dat alle inwoners in hun kracht kunnen staan. We willen dat mensen zelfredzaam en samen-redzaam zijn en zelf de regie over hun leven kunnen behouden. Inwoners hebben behoefte aan goede en doeltreffende zorg. De gemeente heeft een sleutelrol als het gaat om informatievoorziening gezinsondersteuning en opvoeding en wil hierin toegankelijk zijn. Met het benutten van sturingsinformatie, een efficiëntere inzet van middelen en innovatie in de bedrijfsvoering willen we de beperkte middelen zo inzetten dat deze maximaal ten goede komen aan inwoners die het nodig hebben om te kunnen participeren in de samenleving. De gemeente Dantumadiel zal extra inzetten op contractmanagement met als doel fraudebestrijding en zelfverrijking in de zorg tegen te gaan. De resultaten hiervan komen ten gunste van armoedebestrijding, begeleiding en sociale activering samen met onze stakeholders (bijvoorbeeld Dokwurk). Daarnaast wordt er extra ingezet op de gevolgen van onze economische situatie zoals energiearmoede, schulden en eenzaamheid.

Doelen & Activiteiten

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
Programma 3: Soarch en Wolwêzen		
301 Langer leven in goede gezondheid		
301.1 Zelfredzaamheid vergroten van onze zorgbehoeftige inwoners.		
301.1.1 Ontwikkelen vrijwilligersvervoer	G	Pilot is uitgevoerd en geëvalueerd. En wordt in 2025 doorontwikkeld.
301.1.2 Implementatie nieuw welzijnsbeleid (inclusief jongerenwerk) met doarpsomtinkers en doarpsmoetingsplakken.	O	Yfke is bezig met een professionaliseringsslag. We hebben met Yfke het jaarlijks uitvoeringsplan opnieuw vormgegeven. In 2025 wordt een vervolgstap gezet in de samenwerking met de gemeente.
301.1.3 Jeugdhulp op scholen verder uitbreiden.	G	Er zijn in 2024 drie scholen aangesloten; er zijn nu in totaal 4 scholen betrokken. Tevens heeft één van de scholen een brugfunctionaris aangenomen die zich o.a. gaat richten op verbetering van de relatie tussen de scholen en toegang gemeente.
301.1.4 Inzetten van het gezinsplan bij jeugdhulp	O	We betrekken het hele gezinssysteem en gaan kijken hoe de intake verbeterd kan worden. Dit wordt meegenomen in de ontwikkeling van nieuw beleid en bij de inrichting van de uitvoering sociaal domein in 2025.
301.1.5 Meer bewustwording creëren laaggeletterdheid binnen onze organisatie.	G	Er wordt in de nieuwe gemeentelijke organisatie een nieuwe reeks trainingen gegeven. Deze training vond plaats in september 2024. Cursus is afgerond. In 2025 wordt het thema nog verder ingezet in het veld.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
301.1.6 Extra inzet op (digi)taalvaardigheid via bibliotheken.	G	Het plan is opgeleverd: er lopen dus extra projecten met verschillende partijen en doelgroepen. In 2025 wordt dit plan nog aangevuld.
301.2 Aantoonbare verschuiving realiseren van duurdere zorgtrajecten naar goedkopere vormen van zorg.		
301.2.1 Fraude in WMO en Jeugd actiever bestrijden.	O	Bij het toekomstbestendig maken van het sociaal domein is er aandacht voor misbruik en oneigenlijk gebruik van zorggelden. In 2025 wordt hierop nog beter ingezet via het inrichtingsplan sociaal domein en via de aanpak van ondermijning.
301.2.2 Opvoedingsondersteuning toegankelijker en laagdrempeliger aanbieden	G	Opvoedingsondersteuning vindt plaats via de schoolmaatschappelijk werkers en ook via Yfke. Deze voorzieningen zijn allemaal laagdrempelig. In 2025 gaan we onderzoeken hoe we opvoedondersteuning kunnen inzetten vanuit het gebiedsteam.
301.2.3 Extra inzet op gezonde levensstijl voor volwassenen.	G	Ketenaanpak voor volwassenen met overgewicht is ingezet vanuit GALA.
301.2.4 Vrijetijdsbesteding aanbieden aan jongeren als preventie door middel van sport en cultuur (buurtsportcoaches en jongerenwerkers). + preventieakkoord.	G	Uitvoeringsplan Beweegteam en daarnaast Tiid foar aksje worden uitgevoerd.
302 Meer maatschappelijke participatie		
302.1 Streven naar een samenleving waarbij iedereen kan participeren ondanks hun financiële positie. Dit willen we bereiken door het vaststellen van het actieplan armoede- en schuldenbeleid waarin we concrete acties opnemen om dit doel te bereiken.		
302.1.1 Uitvoeren van de acties in het actieplan armoede- en schuldenbeleid, waaronder project Energiearmoede ook een plaats heeft.	G	Actieplan en project zijn uitgevoerd volgens planning. Beiden lopen door in 2025.

Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp
Langer leven in goede gezondheid
Gezondheidsbeleid 2014-2017
Meer maatschappelijke participatie
Kadernota ''samen leven, sterk voor elkaar'' (2013)
Algemeen deel uitvoeringsplan (2014)
Uitvoeringsplan Participatiewet (2014)

Beleidsdocumenten per onderwerp
Uitvoeringsplan WMO (2014)
Fan Wearde, mantelzorgbeleid (2016)
''Het nieuwe jongerenwerken DDFK''
Beleid sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) 2018(/2019)
Beleid terugvordering en verhaal, verificatiebeleid en handhavingsbeleid sociaal domein
Herijking Participatiebeleid
Visiedocument wonen en zorg
Visiedocument gebiedsteam (toegang)
Kadernota Welzijnsbeleid 2022 – 2025
Gunstiger opvoedklimaat
Uitvoeringsplan Jeugdwet (2014)
Lokaal actieplan Huiselijk geweld en kindermishandeling

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Dokwurk	Uitvoering Participatiewet.
Veiligheidsregio Fryslân onderdeel GGD Fryslân	Gezondheidsdienst van de Friese gemeenten ter bevordering van de gezondheidssituatie en leefstijl van inwoners.
Mobiliteitsburo Noordoost Fryslân	De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytstjerksteradiel in de regio Noordoost Fryslân en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden.
Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018	De centrumgemeente is Leeuwarden. Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2023	7,8	6,3
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2023	37	27
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2023	2,0	2,4
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2023	437,2	836,6
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2023	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2023	4	6
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2023	71,8	73,1

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2023	2,00	2,00
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2024	326,2	343,6
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2023	233,8	191,5
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	9,9	11,5
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	1,2	0,9
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	-	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2024	730	650

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.	DUO
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	Ingrado
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	LISA

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	CBS
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.	CBS

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.	CBS
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op deelnemende gemeenten.	GMSD

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	406	3.105	3.564	459
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	0	0	0	0
303 Inkomensondersteuning	7.166	8.737	8.794	57
304 Participatie	840	777	392	-385
305 Jeugdwet	3	4	-42	-46
306 Gezondheid	78	113	118	5
307 Welzijnswerk	74	398	465	67
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	447	1.010	579	-431
Totaal Baten	**9.012**	**14.145**	**13.870**	**-275**
Lasten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	-7.076	-10.178	-9.677	502
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)	-157	-157	-55	102
303 Inkomensondersteuning	-8.718	-10.205	-10.156	49
304 Participatie	-6.557	-7.577	-8.115	-538
305 Jeugdwet	-6.901	-7.409	-7.659	-249
306 Gezondheid	-957	-1.038	-1.093	-56
307 Welzijnswerk	-611	-985	-1.032	-47
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	-1.153	-1.762	-1.321	441
Totaal Lasten	**-32.130**	**-39.312**	**-39.109**	**203**
Saldo Baten en Lasten	**-23.118**	**-25.167**	**-25.239**	**-72**
Onttrekkingen				
390 Mutaties reserves programma 3	158	455	200	-255
Totaal Onttrekkingen	**158**	**455**	**200**	**-255**
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**158**	**455**	**200**	**-255**
Resultaat	**-22.960**	**-24.712**	**-25.039**	**-327**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
301 WMO (maatschappelijke participatie)			
	De baten en de lasten voor de Oekraïners staan verdeeld over 2 producten namelijk op product 301 (alle uitgaven) en product 303 (leefgeld). In totaal is voor de opvang van Oekraïners 2.923.785 ontvangen en er is 2.315.259 uitgeven, dus per saldo is dit een overschot van 608.526. De verdeling van dit saldo over de beide producten is als volgt: 301: 82 hogere baten en 526 lagere lasten; 308: 82 lagere baten en 82 lagere lasten.	82	I
	De afrekening voor beschermd wonen is in 2024 geschat op 347.000.	347	I
	Voor het hoofdlijnen akkoord GGZ een bijdrage ontvangen van de gemeente Leeuwarden.	83	I
	In 2024 is er nog een afrekening SFD programma Meedoen 2023 ontvangen van 50.000.	-50	I
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	-3	I
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)			
	Geen verschillen	0	
303 Inkomensondersteuning			
	Voor verhaal op uitkeringen PW en bijzondere bijstand is meer ontvangen dan geraamd	114	I
	De baten en de lasten voor de Oekraïners staan verdeeld over 2 producten namelijk op product 301	-82	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	(alle uitgaven) en product 303 (leefgeld). In totaal is voor de opvang van Oekraïners 2.923.785 ontvangen en er is 2.315.259 uitgeven, dus per saldo is dit een overschot van 608.526. De verdeling van dit saldo over de beide producten is als volgt: 301: 82 hogere baten en 526 lagere lasten; 308: 82 lagere baten en 82 lagere lasten.		
	De energie toeslag was lager geraamd dan de ontvangst via de algemene uitkering.	32	I
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	-7	I
304 Participatie			
	Voor de wet inburgering was geraamd 777.000 dit is gesplitst in 535.000 in het lopende jaar en 242.000 uit voorgaande jaren. De werkelijke uitgaven waren 392.000, het restant van 385.000 is naar de balans geboekt en wordt in de komende jaren uitgegeven.	-385	I
305 Jeugdwet			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-46	I
306 Gezondheid			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	5	I
307 Welzijnswerk			
	Het MDT project moet in 2025 nog afgerekend worden, daarom is er een nog te verwachten ontvangst en nog te verwachten uitgaaf naar de balans geboekt.	66	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	1	I
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)			
	Voor de Sisa regelingen Onderwijsachterstandenbeleid en de Inhalen Covid-19	-479	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	gerelateerde onderwijsvertragingen 2022 was een bedrag geraamd van 957.000, dit betrof ontvangsten van 492.000 in 2024 en restantbudgetten uit voorgaande jaren van 465.000. Er is uitgegeven 478.000, het restant van 479.000 is naar de balans geboekt en wordt in de komende jaren uitgegeven.		
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	48	I
Totaal baten		-275	
Lasten			
301 WMO (maatschappelijke participatie)			
	De baten en de lasten voor de Oekraïners staan verdeeld over 2 producten namelijk op product 301 (alle uitgaven) en product 303 (leefgeld). In totaal is voor de opvang van Oekraïners 2.923.785 ontvangen en er is 2.315.259 uitgeven, dus per saldo is dit een overschot van 608.526. De verdeling van dit saldo over de beide producten is als volgt: 301: 82 hogere baten en 526 lagere lasten; 308: 82 lagere baten en 82 lagere lasten.	526	I
	Er is dit jaar extra gebruik gemaakt van de WMO woonvoorzieningen/woningaanpassingen	-240	I
	Er is minder gebruik gemaakt van het WMO vervoer van Jobinder dan geraamd	137	I
	Dit jaar is er minder gebruik gemaakt van de PGB's binnen de WMO dan geraamd	178	I
	Er is minder gebruik gemaakt van de Hulp bij het huishouden dan geraamd	107	I
	Er is meer gebruik gemaakt van de Begeleiding en Dagbesteding binnen de WMO	-239	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	31	I
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam)			
	Voor toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebiedsteam) is 102 minder uitgegeven dan geraamd	102	I
303 Inkomensondersteuning			
	Voor het totaal van de uitkeringen PW IOAW IOAZ BBZ is meer uitgegeven dan geraamd	-151	I
	De baten en de lasten voor de Oekraïners staan verdeeld over 2 producten namelijk op product 301 (alle uitgaven) en product 303 (leefgeld). In totaal is voor de opvang van Oekraïners 2.923.785 ontvangen en er is 2.315.259 uitgeven, dus per saldo is dit een overschot van 608.526. De verdeling van dit saldo over de beide producten is als volgt: 301: 82 hogere baten en 526 lagere lasten; 308: 82 lagere baten en 82 lagere lasten.	82	I
	Er is minder uitgegeven voor bijzondere bijstand en armoedebeleid dan geraamd.	83	I
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	35	I
304 Participatie			
	Voor de wet inburgering was geraamd 777.000 dit is gesplitst in 535.000 in het lopende jaar en 242.000 uit voorgaande jaren. De werkelijke uitgaven waren 392.000, het restant van 385.000 is naar de balans geboekt en wordt in de komende jaren uitgegeven.	385	I
	Voor Asiel en inburgering was 52.000 geraamd, dit is niet uitgegeven.	52	I
	Verschil tussen de kosten voor Re-integratie en Beschut Werken en de administratief geraamde kosten.	-441	S

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Er zijn kosten gemaakt voor de werkgeverssubsidie Baanbrekers / Banenplan, deze zijn niet opgenomen in de begroting.	-76	S
	De gemeentelijke bijdrage voor Dokwurk wijkt af van de administratief geraamde bijdrage.	-280	I
	De Rijksbijdrage WSW is hoger dan geraamd.	-165	I
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	-14	I
305 Jeugdwet			
	We zien in onze cijfers dat we een lichte stijging van cliënten hebben (170 in 2023, 191 in 2024). Daarnaast zijn de gemiddelde clientprijzen gestegen. Dit kan de overschrijding van het jeugdbudget veroorzaken.	-249	S
306 Gezondheid			
	Kosten Veiligheidsregio zijn gestegen in hun 3e begrotingswijziging	-44	I
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	-12	I
307 Welzijnswerk			
	Het MDT project moet in 2025 nog afgerekend worden, daarom is er een nog te verwachten ontvangst en nog te verwachten uitgaaf naar de balans geboekt.	-66	I
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	19	I
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)			
	Voor de Sisa regelingen Onderwijsachterstandenbeleid en de Inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen 2022 was een bedrag geraamd van 957.000, dit betrof ontvangsten van 492.000 in 2024 en restantbudgetten uit	479	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	voorgaande jaren van 465.000. Er is uitgegeven 478.000, het restant van 479.000 is naar de balans geboekt en wordt in de komende jaren uitgegeven.		
	Overige verschillen kleiner dan € 50.000	-38	I
Totaal lasten		203	
Onttrekkingen aan reserves			
	Laaggeletterdheid (onderzoek/plan van aanpak), er zijn geen uitgaven gedaan, de dekking vanuit de Algemene reserve worden doorgeschoven naar 2025	-10	I
	Verhoging Energietoeslag naar 130%, de extra uitgaven zijn meegevallen. Het restant bedrag kan vrijvallen.	-245	I
Totaal onttrekkingen aan reserves		-255	
Stortingen aan reserves			
	Geen verschillen	0	
Totaal stortingen aan reserves		0	
Totaal saldo verschillen		-327	

Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Programmaportefeuillehouder: R. Kempenaar

De gemeente Dantumadiel wil bedrijvigheid blijven bevorderen en zorgen voor een gezond recreatie- en ondernemersklimaat. Door middel van de Versnellingsagenda en samenwerking met onze ondernemers streven we naar economische groei. Wij ondersteunen ondernemers daarbij actief bij het aanvragen van de beschikbare subsidies. We werken via diverse beleidsthema's aan een samenleving waarin maatschappelijke waardecreatie centraal staat. Zo willen we als gemeente bijdragen aan het stimuleren van een inclusieve arbeidsmarkt, waarin meer mensen duurzaam aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Daaraan werken we samen met regionale onderwijsinstellingen, buurgemeenten, provincie Fryslân, Dokwurk en werkgevers. Voor onze inwoners, maar ook voor mensen van buiten de gemeente, gaan we recreatieve voorzieningen zoals bijvoorbeeld Eeltsjemar verbeteren. In de positionering van Dantumadiel worden bestaande concepten zoals de Friese Wouden verder uitgebouwd met een lokale invulling.

Doelen & activiteiten

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje		
402 Verbeteren detailhandel en structuur		
402.1 Vergroten van ondernemerstevredenheid		
402.1.1 Conform Convenant Bedrijventerreinen bedrijfskavels aanbieden.	O	Nog niet uitgevoerd wegens gebrek aan capaciteit binnen ruimtelijke ordening en vertraging door uitspraak Raad van State.
402.1.2 Betrekken ondernemers bij bereikbaarheid: onderzoek naar nieuwe westelijke Ontsluitingsweg Westereen.	O	Dit onderzoek bevindt zich in de voorbereidingsfase.
402.1.3 Afronden detailhandelsvisie.	G	Afgerond. De detailhandelsvisie van de ondernemers wordt gebruikt als input voor nieuw op te stellen beleid.
402.1.4 In 2025 onderzoek uitvoeren naar behoefte zondagsopenstelling	G	De eerste stappen zijn gezet om dit onderzoek voor juli 2025 af te ronden.
403 Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid		
403.1 De arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen zoals praktijkgeschoolde arbeidskrachten, jongeren in een uitkeringssituatie, herintreders en ouderen groeit met 1,5% in de periode van 2023 - 2025.		
403.1.1 Inzet van het Project meedoen via Dokwurk.	G	Het project Meedoen is in 2024 uitgevoerd en wordt vanaf 2025 structureel ingezet.
403.1.2 Als gemeente meer regie houden door de inzet van een accounthouder op de activiteiten Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.	G	Accounthouder en Dokwurk hebben op verschillende niveaus zes-wekelijks contact.
403.1.3 Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren in samenwerking met Wurkstart.	G	Er wordt geïnventariseerd of dit in ANNO-verband verder wordt doorgezet.Wurkstart heeft weer middelen gekregen vanuit de versnellingsagenda. Bij deze aanvraag is ingespeeld op de ontwikkeling van het regionaal werkcentrum; op deze manier wordt de uitvoering die in 2024 is ingezet doorgezet naar 2025

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
403.1.4 De positie van Dokwurk verstevigen door nog beter in te spelen op de lokale economie en huidige arbeidsmarkt.	G	Dokwurk heeft zich in 2024 doorontwikkeld en is blijven aansluiten bij de maatschappelijke en economische trends.Het regionaal werkcentrum is in ontwikkeling. Dokwurk blijft zich inzetten voor de arbeidsmarkt en doelgroep.
403.2 Betere samenwerking en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de Versnellingsagenda Noordoost Friesland.		
403.2.1 Doorontwikkeling van wurkstart (leven lang leren).	G	Er is geïnvesteerd in 2024 om in ANNO-verband Wurkstart middelen te geven vanuit de versnellingsagenda om in 2025 te kunnen door ontwikkelen.
403.3 Koppeling maken tussen uitdagingen op de arbeidsmarkt en duurzaamheid.		
403.3.1 Projecten stimuleren vanuit de gemeente die zich richten op duurzaamheid, innovatie en arbeidsmarkt.	G	We hebben een economisch uitvoeringsplan opgesteld zodat projecten op deze onderwerpen gestimuleerd worden, mede d.m.v. het ondernemersfonds.Hierin is project Meedoen structureel. Er is structureel overleg tussen gemeente en Dokwurk waarbij de behoefte van de doelgroep voorop staat.
404 Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven		
404.1 Groei van de gastvrijheidssector		
404.1.1 Eeltsjemar toeristisch ontwikkelen.	O	In 2024 lag de prioriteit en capaciteit bij wonen.
404.1.2 Inzetten op branding en marketing.	G	Project BIS (Basisinfra-structuur RMT) loopt.
404.1.3 Opstellen van een ontwikkelkader.	O	Er is nog geen start gemaakt.
404.1.4 Onderzoek naar optimalisatie van fiets- en wandelnetwerk.	O	Onderzoek moet nog gestart worden vanwege gebrek aan ambtelijke capaciteit.
404.1.5 Stimuleren initiatieven van inwoners.	G	Er worden diverse initiatieven ondersteund.

Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp
Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven
Convenant bedrijventerreinen Noordoost Fryslân 2022-2035
ANNO pakt troch ANNO 3 2022-2025 samenwerkingsagenda regio Noordoost Fryslân
Verbeteren detailhandel en structuur
Inventarisatie detailhandel Noordoost Friesland
ANNO pakt troch ANNO 3 2022-2025 samenwerkingsagenda regio Noordoost Fryslân

Beleidsdocumenten per onderwerp
Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid
Versnellingsagenda; Regiodeal Noordoost Fryslân
Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven
ANNO pakt troch ANNO 3 2022-2025 samenwerkingsagenda regio Noordoost Fryslân
Land waar je landt: eropuit in de regio Noordoost Fryslân 2020-2030
Toekomstplan 2020 De Marrekrite
Jaarplan 2018 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Friesland

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Marrekrite	De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.
IJswegencentrale Oostergo	Het organiseren van schaatstochten in de regio bij voldoende ijsdikte.

Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Functiemenging	%	2023	37,90	54,20
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2023	155,00	181,80

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	LISA

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
401 Economie en werkgelegenheid	47	47	127	80
403 Recreatie en toerisme	0	0	0	0
Totaal Baten	**47**	**47**	**127**	**80**
Lasten				
401 Economie en werkgelegenheid	-413	-407	-418	-10
403 Recreatie en toerisme	-263	-240	-133	107
Totaal Lasten	**-676**	**-647**	**-551**	**96**
Saldo Baten en Lasten	**-629**	**-600**	**-423**	**177**
Onttrekkingen				
490 Mutaties reserves programma 4	446	493	380	-113
Totaal Onttrekkingen	**446**	**493**	**380**	**-113**
Stortingen				
490 Mutaties reserves programma 4	-221	-268	-268	0
Totaal Stortingen	**-221**	**-268**	**-268**	**0**
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**224**	**225**	**112**	**-113**
Resultaat	**-404**	**-375**	**-312**	**63**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
401 Economie en werkgelegenheid			
	Baten grondexploitaties bedrijventerreinen vanuit verkopen en mutaties. Zie ook paragraaf grondbeleid.	77	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	3	I
403 Recreatie en toerisme			
	Verschillen kleiner dan €50.000	0	I
Totaal baten		80	
Lasten			
401 Economie en werkgelegenheid			
	Lasten grondexploitaties bedrijventerreinen en mutaties. Zie ook paragraaf grondbeleid.	-75	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	65	I
403 Recreatie en toerisme			
	Verschillen kleiner dan €50.000	107	I
Totaal lasten		96	

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Onttrekkingen aan reserve			
	Verschillen kleiner dan €50.000	-113	I
Totaal onttrekkingen aan reserve		-113	
Stortingen in reserve			
	Geen verschillen	0	I
Totaal stortingen in reserve		0	
Totaal saldo verschillen		63	

Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwing' over?

Programmaportefeuillehouder: G. Wiersma

De gemeente Dantumadiel wil investeren in de toekomst. Het woningtekort en de hoge energieprijzen zijn de grootste uitdagingen op dit gebied. Duurzaam wonen en aanbod van woningen is in korte tijd van groot belang geworden. Dantumadiel wil daarom de regie pakken op het aanbieden van sociale huur- en sociale koopwoningen en daarmee de doorstroom bevorderen en zo veel mogelijk inspelen op de woonbehoefte van onze inwoners. Hierbij wil Dantumadiel creatief en flexibel zijn, en verder kijken dan de traditionele woonvormen. Denk aan actief grondbeleid, kangoeroewoningen en flexibel wonen. Daarnaast dienen procedures versneld te worden om beter te kunnen inspelen op de woonbehoefte van onze inwoners. De nieuwe omgevingswet biedt hier goede kansen en mogelijkheden voor.

Een belangrijke opgave voor de komende periode is om onze lokale samenleving duurzamer te maken. Veel bestaande woningen dienen verduurzaamd te worden. Dantumadiel wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om dit aan te pakken en samenwerken met de inwoners. Het opzetten van lokale energiecoöperaties wordt gestimuleerd en we helpen inwoners om hun eigen woning (beter) te isoleren en om energiebesparende middelen toe te passen. Tevens heeft de gemeente een biodivers, ecologisch en duurzaam groenbeleid en wil zij ook de inwoner stimuleren om hier aan bij te dragen. Dantumadiel wil inzetten op het bevorderen van een circulaire economie. Bedrijven worden gestimuleerd en ondersteund om samen te werken aan het omzetten van afvalstromen in grondstofstromen. Er wordt gestreefd naar een reductie van huishoudelijk afval. Er wordt gewerkt aan een 'Plan voor het dorp van de toekomst': een plan dat actief aandacht geeft aan de ambitie om op een innovatieve manier aan de slag te gaan het veranderende klimaat en de energietransitie.

Doelen & Activiteiten

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
Programma 5: Wenjen en Omjouwing		
501 Wonen		
501.1 In de komende 4 jaar worden er 200 extra wooneenheden gerealiseerd vanuit sociaal oogpunt naast de bestaande productie, waarbij de gemeente de regierol behoudt.		
501.1.1 100 woningen realiseren voor starters en lagere inkomens (onder de €250.000).	O	In nieuwe ontwikkelingen wordt gestuurd op een mix waarbij minimaal 30% bestaat uit sociale huur- of koopwoningen. Gezien de ontwikkelingen op de markt is het zeer twijfelachtig of een grens van €250.000 of minder gehanteerd kan worden als grens voor koopwoningen.
501.1.2 75 woningen realiseren voor senioren appartementen of woonhofjes.	G	Met name in Feanwâlden en De Westereen zijn private initiatieven voor appartementen die in verschillende stadia verkeren. Het gaat hierbij om appartementsgebouwen die ook van een lift zijn voorzien. Hiermee zijn deze o.a. geschikt voor senioren.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
501.1.3 Het vaststellen van beleid over pré mantelzorg-, kangoeroewoningen, flexibel wonen en tiny houses waardoor er ten minste 25 alternatieve woonvormen gerealiseerd kunnen worden.	O	Er is gewerkt aan een concept-versie van beleid voor pré-mantelzorgwoningen en tiny houses.
502 Duurzaamheid		
502.1 De hoeveelheid huishoudelijk restafval naar maximaal 100kg per inwoner per jaar in 2025.		
502.1.1 Inwoners en de mienskip worden betrokken en actief gestimuleerd om zo weinig mogelijk afval te produceren (afvalpreventie) door middel een campagne in de mienskip en op scholen in begin 2023.	G	Tijdens de duurzaamheidsmarkt in het gemeentehuis op 16 november presenteerde Omrin hoeveel afval er wordt geproduceerd en wat er met ons huishoudelijk afval gebeurt. Daarnaast kon er een doormiddel van een VR-bril een kijkje genomen worden in de nascheidingsinstallatie van Omrin. Op deze manier werkt Omrin aan het bewustzijn voor afvalscheiding en het voorkomen van afval.
502.1.2 Inwoners en de mienskip worden betrokken en actief gestimuleerd om hun afval zo goed mogelijk te scheiden door middel van een campagne in de mienskip en op scholen in begin 2023.	G	In 2024 draaide Omrin de campagne de luie wereldverbeteraar. Op deze manier laat Omrin zien dat er met weinig moeite meer afvalscheiding kan worden bewerkstelligd, en dat dit goed is voor het milieu
502.1.3 Samen met burger een plan ontwikkelen voor afvalpreventie en afvalscheiding.	O	In het grondstoffenbeleidsplan wordt gekeken hoe hier invulling aan kan worden gegeven. Dit wordt opgestart in 2025.
502.1.4 De bron- en nascheiding van de huishoudelijk afvalinzameling en -verwerking wordt verder ontwikkeld zodat zo veel mogelijk huishoudelijk afval kan worden hergebruikt.	G	In samenwerking met Omrin wordt continu gestreefd naar het verder optimaliseren van de bron- en nascheiding.
502.2 70% van de elektriciteit van de gehele gemeente wordt duurzaam opgewekt in 2030 en een besparing creëren van 1,5% procent energie per jaar.		
502.2.1 In 2023 een plan 'Dorp van de toekomst' gericht op klimaatverandering en energietransitie, gereed te hebben om de ambitie te kunnen realiseren en hierbij de mienskip bij betrekken.	O	Het plan 'Dorp van de toekomst' wordt meegenomen in het proces met de dorpsbiografieën en opgestart in 2025.
502.2.2 Stimuleren van opzetten energie coöperaties.	G	Samen met Enerzjykoöperaasje Feanwâlden zijn de mogelijkheden bekeken voor nieuwe energie opwek projecten. In Feanwâlden is onder begeleiding van Buurkracht een energiewerkgroep gestart die zich inzet voor collectieve inkoopacties voor energiebesparende maatregelen.
502.2.3 Plan op te stellen in 2024 om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.	G	Het opstellen van de duurzame meer-jaren-onderhoudsprogramma's van onze panden wordt aanbesteed. De verwachting is dat dit in het najaar 2025 gereed is. Via het klimop-traject van de provincie krijgen we een subsidie van 41.000 euro hiervoor.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
502.2.4 Het realiseren van een gemeentelijk circulair ambachtscentrum waardoor het hergebruik van producten binnen de gemeente optimaal wordt gefaciliteerd. In samenwerking met: Dokwurk, Kringloopwinkels en Milieustraten.	O	Er worden gesprekken gevoerd met de gemeente NF, Dokwurk, Omrin en kringloopwinkels om te komen tot een circulair ambachtcentrum, mogelijk op de Koailoane (Omrin). Dit neemt meer tijd dan verwacht.
502.3 De energiearmoede wordt zodanig verminderd dat in 2030 alle inwoners blijvend in hun energiebehoefte kunnen voorzien op basis van een maatschappelijk verantwoord niveau van levensonderhoud.		
502.3.1 Uitvoering geven aan het project Energiearmoede.	G	In de herfst en winter organiseerden we in 6 dorpen elke maand een inloopspreekuur voor het verduurzamen van je woning en advies over het verlagen van je energierekening. Er is een medewerker aangesteld die inwoners adviseert over subsidies en leningen. Inwoners die minder digitaal vaardig zijn kunnen hulp krijgen met het aanvragen van deze subsidies en leningen. De gemeente heeft een energiecoach die mensen helpt bij het verlagen van hun energierekening. Daarnaast heeft de gemeente ook een aantal energiecoaches actief als vrijwilliger. In de week van 11-16 november 2024 was er een klimaatweek in dantumadiel, toen zijn er lezingen over duurzaamheid / isolatie gehouden. Ook waren op zaterdag 16 november 2024 standjes in het gemeentehuis van diverse isolatie en duurzame bedrijven. De subsidie vanuit het Volkshuisvestingsfonds is in 2024 toegekend, totaal is 5,36 miljoen ontvangen. Dit is bestemd voor: - Verbetering van 186 woningen binnen de doelgroep energiearmoede met eigen woning; - Opknappen van 12 speeltuinen; - Verduurzamen/renoveren van 3 dorpshuizen:
503 Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen		
503.1 De kwaliteit en aantrekkelijkheid van de woningvoorraad en woonomgeving verbeteren en te verduurzamen.		
503.1.1 Faciliteren in het verduurzamen van de bestaande woningen.	G	Sinds 2024 is de isolatiesubsidie van gemeente Dantumadiel actief. Tevens is in 2024 het volkshuisvestingsfonds aan Dantumadiel toegekend. Met de middelen uit dit fonds kunnen extra subsidieregelingen gerealiseerd worden.
503.1.2 Het maken van dorpsbiografieën.	G	Het traject voor een aanbesteding loopt.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
503.1.3 Meer aandacht voor groen in (nieuwbouw) wijken en buitenfaciliteiten verbeteren met parken en tuinen.	G	In nieuwbouwprojecten krijgt groen de benodigde aandacht in het kader van algehele gebiedsontwikkeling. Hieraan ondersteunend loopt het proces van de vaststelling van het nieuwe groenstructuurplan van de gemeente. Verwachting is dat deze in de zomer van 2025 vastgesteld wordt.
503.2 De doorlooptijd van planvoorbereiding voor ruimtelijke projecten met 40% versnellen.		
503.2.1 Plan van aanpak opzetten en hier acties op ondernemen.	O	Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak. De raad is middels informatiebijeenkomsten geïnformeerd over het proces van gebiedsontwikkeling en de (on)mogelijkheden hier versnelling in te brengen.

Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp
Wonen
Woonvisie 2021
Prestatieafspraken
KAW woningmarktmonitor
Duurzaamheid
RES
Transitievisie warmte
Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen
Structuurvisie Dantumadiel
Beeldkwaliteitsplannen
Welstandsnota
Bestemmingsplannen

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	De FUMO is de Friese vertaling van de landelijk in te stellen Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincies.
Welstandszorg Hûs en Hiem	Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet.

Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2023	195,00	150,00
Hernieuwbare elektriciteit	%	2022	42,60	40,90
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2023	1,30	9,10
Demografische druk	%	2024	84,70	70,40

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	RWS
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	Basisregistratie adressen en gebouwen

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	CBS

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	203	291	3.843	3.552
502 Wonen	266	280	388	108
503 Milieu	767	2.668	1.358	-1.310
508 Afvalbeleid en afval inzameling	2.146	2.157	2.210	53
Totaal Baten	**3.382**	**5.397**	**7.799**	**2.403**
Lasten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	-560	-1.802	-3.895	-2.093
502 Wonen	-652	-792	-535	257
503 Milieu	-1.404	-3.584	-2.001	1.583
508 Afvalbeleid en afval inzameling	-1.665	-1.676	-1.728	-51
Totaal Lasten	**-4.282**	**-7.854**	**-8.159**	**-304**
Saldo Baten en Lasten	**-900**	**-2.458**	**-359**	**2.099**
Onttrekkingen				
590 Mutaties reserves programma 5	0	1.527	345	-1.182
Totaal Onttrekkingen	**0**	**1.527**	**345**	**-1.182**
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**0**	**1.527**	**345**	**-1.182**
Resultaat	**-900**	**-931**	**-14**	**917**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit			
	Baten grondexploitaties woningbouw vanuit verkopen en mutaties. Zie ook paragraaf grondbeleid.	3.551	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	1	I
502 Wonen			
	Vanwege de invoering van de omgevingswet zijn er in 2023 meer aanvragen gedaan ten behoeve van de leges titel 2 bouw en woningen die in 2024 zijn afgedaan. Daardoor zijn er meer leges ontvangen dan begroot.	122	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	-14	I
503 Milieu			
	Dit betreffen gereserveerde middelen uit de algemene uitkering voor de uitvoeringskosten klimaatakkoord. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2025. Aan de lastenkant is hetzelfde bedrag opgenomen. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	-168	I
	Dit betreffen de vooruit ontvangen middelen voor de Aanpak energiearmoede. Hiervoor heeft de gemeente een subsidie ontvangen van het Rijk. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2025. Aan de lastenkant is hetzelfde bedrag opgenomen. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	-455	I
	Dit betreffen de vooruit ontvangen middelen voor de Lokale Aanpak Isolatie. Hiervoor heeft de gemeente een subsidie ontvangen van het Rijk.	-476	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2024. Aan de lastenkant is hetzelfde bedrag opgenomen. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.		
	Dit betreffen de vooruit ontvangen middelen voor tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Hiervoor heeft de gemeente een subsidie ontvangen van het Rijk. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2024. Aan de lastenkant is hetzelfde bedrag opgenomen. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	-189	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	-22	I
508 Afvalbeleid en afval inzameling			
	Er zijn vergoedingen voor gescheiden ingezamelde gerecylede en vermarkte verpakkingsmateriaal uit voorgaande jaren verrekend in 2024. Dit heeft geleid tot extra inkomsten.	62	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-9	I
Totaal baten		2.403	
Lasten			
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit			
	Lasten grondexploitaties woningbouw en mutaties. Zie ook paragraaf grondbeleid.	-2.904	I
	De werkzaamheden voor een definitieve implementatie van de omgevingswet worden in de komende jaren uitgevoerd. Het project wordt gedekt uit de algemene reserve en heeft daardoor geen invloed op het resultaat.	819	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-8	I
502 Wonen			
	Er zijn minder projecten geweest dan begroot waarbij er leges aan overige overheidsinstanties betaald moesten worden. Dit zorgt voort minder lasten dan geraamd.	73	I
	De aanleg van woonwagenstandplaatsen binnen de gemeente is nog niet gerealiseerd. Het project wordt gedekt uit de algemene reserve en heeft daardoor geen invloed op het resultaat.	137	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	47	I
503 Milieu			
	Uitvoeringskosten klimaatakkoord, zie ook baten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	168	I
	Aanpak energiearmoede, zie ook baten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	455	I
	Voor de Aanpak energiearmoede zijn ook middelen gereserveerd in de algemene reserve voor kosten die niet gedekt worden uit de SPUK. Hierop zijn nog geen uitgaven gedaan. Heeft geen invloed op het resultaat.	200	I
	Lokale Aanpak Isolatie, zie ook baten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	476	I
	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE), zie ook baten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	189	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	95	I
508 Afvalbeleid en afval inzameling			

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Meer uitgaven op de milieustraat. Er heeft een verbouwing plaatsgevonden en daarnaast zijn ook een aantal verwerkings- en transportkosten toegenomen. De kosten worden verrekend met de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing en hebben daarmee geen resultaateffect.	-89	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	38	I
Totaal lasten		-304	
Onttrekkingen aan reserve			
	Omgevingswet, zie 501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	-819	I
	Aanpak energiearmoede, zie 501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	-200	I
	Aanleg woonwagenstandplaatsen, zie 502 Wonen	-137	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	-26	I
Totaal onttrekkingen aan reserve		-1.182	
Stortingen in reserve			
	Geen verschillen	0	
Totaal stortingen in reserve		0	
Totaal saldo verschillen		917	

Programma 6: Iepenbiere Romte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Programmaportefeuillehouder: K. Wielstra

De komende bestuursperiode zal er extra ingezet worden op de kwaliteit van de openbare ruimte. Goede bereikbaarheid met oog voor mindervalide weggebruikers en een kwaliteitsverbetering van het fietsnetwerk zijn hierbij belangrijke speerpunten. Gemeente Dantumadiel wil ook meer duidelijkheid en eenheid in de bebording en markeringen op de doorgaande wegen. Er dient een inhaalslag te worden gemaakt op het onderhoud van de openbare ruimte om de toegankelijkheid en de veilige bereikbaarheid te kunnen waarborgen. Het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte zal worden geoptimaliseerd om de balans tussen kosten en risicosturing te verbeteren.

Daarnaast is behoud van onze natuur een groot goed. De kwaliteit van de natuur moet behouden worden en de biodiversiteit vergroot. Het groenbeleid is biodivers, ecologisch en duurzaam. Inwoner en bedrijven worden gestimuleerd om hier ook een bijdrage aan te leveren.

Doelen & activiteiten

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
Programma 6: Iepenbiere Romte		
602 Onderhoudskwaliteit openbare ruimte		
602.1 Beheer van kapitaalgoederen Openbare Ruimte optimaliseren om de balans tussen kosten, bedrijfszekerheid en risicosturing te verbeteren.		
602.1.1 Verkennend onderzoek voor de haalbaarheid van assetmanagement van kapitaalgoederen.	G	Assetmanagement is onlosmakelijk verbonden met het beleid op kapitaalgoederenbeheer. In 2026 wordt er nieuw beleidsplan kapitaalgoederen aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De keuze over de vorm van assetmanagement wordt in dit plan meegenomen.
603 Duurzame inrichting openbare ruimte		
603.1 Bevorderen van de biodiversiteit binnen de openbare ruimte.		
603.1.1 Uitwerken van een paragraaf 'biodiversiteit' in de beleidsplannen Openbare Ruimte.	G	Een paragraaf biodiversiteit wordt opgenomen in het groenstructuurplan. In een presentatie aan de raad is hier in november '24 een korte toelichting op gegeven. Afronding eerste helft 2025. Als vervolg hierop wordt een uitvoeringsplan biodiversiteit opgesteld.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
603.1.2 Het realiseren en stimuleren van maatregelen: delen intensief gazon extensief beheren, bloembollen aanplanten, geveltuinen aanleggen, extra inheemse bomen aanplanten, vogelbosjes aanleggen en inzaaien bloemenweides binnen de bebouwde kom	G	Bloemenweides In mei 2024 is er een omvormingsactie uitgevoerd om gazonvakken in te zaaien met bloemen-/kruidenmengsels. Dit sluit aan bij Motie vreemd: Kleur en Fleur in centrum gebieden. Ter plaatse van de betreffende locaties zijn bordjes geplaatst met een toelichting. Het inzaaien met bloemen-/kruidenmengsels is een jaarlijks terugkerende maatregel. In te zaaien locaties kunnen variëren. Bloembollen Op een 6-tal locaties verspreid in de gemeente zijn totaal ruim 700 m2 bloembollen aangeplant in gazonvakken. Het resultaat hiervan wordt zichtbaar in voorjaar 2025. Inheemse bomen Bij nieuwe aanplant is hoofdzakelijk gekozen om inheemse soorten toe te passen. Voorbeeld is Boomfeestdag ’24. Het toepassen van meer inheems plantmateriaal zal geborgd worden in het groenstructuurplan.
604 Verkeer/mobiliteit		
604.1 Het creëren van veilige en duurzame bereikbaarheid voor alle relevante mobiliteitsvormen.		
604.1.1 Opstellen mobiliteitsplan (GMP) in 2023 en een uitvoeringsprogramma Verkeer en Mobiliteit..	G	Met het doorvoeren van wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen is het GMP nu gereed om definitief te worden vastgesteld. Op grond van artikel 3.4 Omgevingswet is het college bevoegd voor het vaststellen van programma’s. Echter heeft de gemeenteraad op 4 juni 2024 een werkwijze vastgesteld voor programma’s onder de Omgevingswet. Op basis van deze werkwijze dient het GMP eerst voorgelegd te worden aan de gemeenteraad voor wensen en/of bedenkingen voor het definitief kan worden vastgesteld door het college. In de Raadsvergadering van 25 maart 2025 wordt het GMP voorgelegd aan de raad daarna kan het definitief worden vastgesteld door het college.
604.1.2 Inhaalslag realiseren op het onderhoud van openbare ruimte om de toegankelijkheid en veiligheid te verbeteren.	O	Er is in 2024 extra inzet geweest om voetpaden te herstraten. Ook in 2025 zal er extra aandacht zijn voor de voetpaden. Er is een quickscan uitgevoerd naar de toegankelijkheid van de looproutes in de openbare ruimte. "Charter for Walking"
604.1.3 Realiseren van een hoofdfietsroute Damwâld – Feanwâlden met aansluiting op de Koarndyk.	G	Aanbesteding voor de route Feanwalden - Damwald is geweest, start werk voor 1 april 2025 volgens planning. De haalbaarheid van de aansluiting met de Koarndyk is onderzocht en lijkt voorlopig niet haalbaar in verband met aankoop grond.

Overzicht activiteiten	Voortgang	Toelichting
604.1.4 Samen met de Provincie Fryslân zorgdragen voor een plan voor veilige en doeltreffende herinrichting van de N361 Lauwersseewei waarbij zo veel mogelijk koppelkansen worden benut.	O	Provincie heeft het werk uitgevoerd. De oversteek Yndyksloane is volgens afspraak uitgevoerd. Het verzilveren van koppelkansen is in deze fase niet gelukt, er zijn wel afspraken.
604.2 De fysieke toegankelijkheid van winkelkernen voor mensen met een beperking één inrichtingsniveau omhoog te brengen.		
604.2.1 Startnotitie ontwikkelen met als doel het 'keurmerk toegankelijkheid' op minimaal het niveau 'brons' te behalen.	O	Binnenkort zal er contact gezocht worden met de stichting ongehinderd om te kijken wat we in de gemeente kunnen om de toegankelijkheid te verbeteren. Toegankelijkheid is als thema opgenomen in het GMP.
604.3 Infrastructuur voor recreatie en toerisme opwaarderen.		
604.3.1 Verbreden van fietspaden en omvormen naar beton of asfalt en netwerken op elkaar aansluiten.	G	Dit is een doorlopend proces. We hebben inmiddels al diverse fietspaden in uitvoering waaronder Rinewal, Melkemawei, Koekoekspad etc. We zullen de komende jaren meer van deze projecten uitvoeren.
604.3.2 Koppelkansen verzilveren die bijdragen aan de haalbaarheid van realisatie vaarroute Âldtsjerk – Rinsumageast - Dokkum	G	De kaders van de vaarroute zijn opgenomen in de regiodeal. Er is regelmatig contact met de stichting noordelijke woudroute.

Beleidsdocumenten

Beleidsdocumenten per onderwerp
Riolering
Gemeentelijk rioleringsplan (12-2021)
Meetplan riolering (in ontwikkeling)
Onderhoudskwaliteit openbare ruimte
Beheer- en beleidsplannen wegen, kunstwerken, water, groen, openbare verlichting en riool.
Handboek Inrichting Openbare Ruimte Dantumadiel
Duurzame inrichting openbare ruimte
Biodiversiteitsbeleid (in ontwikkeling)
Verkeer/mobiliteit

Beleidsdocumenten per onderwerp
Mobiliteitsvisie “Ferbining” (ANNO) (2020)
Manifest verkeersveiligheid (2015)
Verkeersstructuurplan Dantumadiel (2012)

Verbonden partijen

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
GR Dokwurk	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.
Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân UA	Het inkopen van energie en het beheer en onderhoud van openbare verlichting en elektrische oplaadinfrastructuur.

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	4	153	4	-150
601 Beheer openbare ruimte	2.090	2.375	2.149	-226
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	135	215	195	-20
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	0	0	0	0
Totaal Baten	**2.229**	**2.744**	**2.348**	**-396**
Lasten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	-251	-381	-78	303
601 Beheer openbare ruimte	-6.072	-7.071	-6.404	667
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	-1.266	-1.762	-1.615	147
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	-50	-52	-49	2
Totaal Lasten	**-7.640**	**-9.265**	**-8.146**	**1.119**
Saldo Baten en Lasten	**-5.411**	**-6.521**	**-5.798**	**723**
Onttrekkingen				
690 Mutaties reserves programma 6	406	773	253	-521
Totaal Onttrekkingen	**406**	**773**	**253**	**-521**
Stortingen				
690 Mutaties reserves programma 6	-176	-176	-176	0
Totaal Stortingen	**-176**	**-176**	**-176**	**0**
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**230**	**597**	**76**	**-521**
Resultaat	**-5.180**	**-5.923**	**-5.721**	**202**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit			
	Dit betreffen de vooruit ontvangen middelen voor de Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen. Hiervoor heeft de gemeente een subsidie ontvangen van het Rijk. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2025. Aan de lastenkant is hetzelfde bedrag opgenomen. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	-146	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	-4	I
601 Beheer openbare ruimte			
	Het project baggerwerkzaamheden Dantumadiel 2024 is in het najaar van 2024 aanbesteed. Het werk wordt voor een belangrijk deel in het eerste kwartaal van 2025 uitgevoerd en afgerekend. *De bijdrage van Wetterskip Fryslân wordt na afronding van de werkzaamheden (voorjaar 2025) op basis van werkelijke kosten vastgesteld en met het Wetterskip afgerekend. Aan de lastenkant is hetzelfde bedrag opgenomen. Per saldo heeft dit geen invloed op het resultaat.*	-246	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	20	I
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen			
	De sporthal Damwâld zou ook door de gemeente worden ondergebracht bij BV Sport. De Stichting Campus Damwâld heeft zelf zorg gedragen voor de afwikkeling met BV Sport. Daardoor zijn er minder baten maar ook minder lasten op sporthalbeheer.	-57	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	37	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen			
	Verschillen kleiner dan €50.000	0	I
Totaal baten		-396	
Lasten			
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit			
	Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen, zie ook baten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	146	I
	Haalbaarheidsonderzoek verkeersoplossing De Westereen doorgeschoven naar 2025. Het project wordt gedekt uit de algemene reserve en heeft daardoor geen invloed op het resultaat.	100	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	57	I
601 Beheer openbare ruimte			
	Zie project baggerwerkzaamheden 2025, zie ook baten. Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	246	I
	Hekkelen: Er zijn stortkosten uit voorgaande jaren verrekend in 2024. Tevens zijn er achterstallige werkzaamheden uitgevoerd met aanvullende stortkosten tot gevolg.	-67	I
	De totale apparaatskosten (personeel, diensten en goederen) van de gemeente waren in 2024 EUR 983k lager dan geraamd. Het voordeel bestaat voornamelijk uit niet gemaakte incidentele ICT-kosten.	243	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	De apparaatskosten worden verdeeld over de programma's. De apparaatskosten worden nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		
	Het project bestrijding invasieve exoten wordt uitgevoerd in 2025. De middelen worden gedekt uit de algemene reserve, Per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	50	I
	Na afrekening van het project Gebiedsontwikkeling Centrale As is er nog geld beschikbaar voor de rafelranden en eventuele herstelwerkzaamheden. De middelen worden gedekt uit de algemene reserve, per saldo heeft deze afwijking geen invloed op het resultaat.	304	I
	De elektriciteitskosten zijn hoger dan begroot. Er heeft nog geen afrekening plaatsgevonden door de OVEF over de elektriciteitskosten van 2024. Hierdoor zit enkel het voorschot in het resultaat verwerkt. Eventueel voor- of nadeel bij de afrekening zal in 2025 worden meegenomen.	-57	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	-52	I
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen			
	Minder lasten sporthalbeheer Damwâld. Zie ook baten.	138	I
	Het voormalige schoolgebouw De Fontein staat op dit moment leeg. Het is gebouw is verkocht, maar moet nog worden overgedragen. Hierdoor zijn er geen exploitatielasten in de begroting opgenomen, terwijl de lasten tot de overdracht wel doorlopen.	-59	I
	De totale apparaatskosten (personeel, diensten en goederen) van de gemeente waren in 2024 EUR 983k lager dan geraamd. Het voordeel bestaat voornamelijk uit niet gemaakte incidentele ICT-kosten. *De apparaatskosten worden verdeeld over de programma's. De apparaatskosten worden nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.*	70	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	Verschillen kleiner dan €50.000	-2	I
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen			
	Verschillen kleiner dan €50.000	2	I
Totaal lasten		1.119	
Onttrekkingen aan reserve			
	Haalbaarheidsonderzoek verkeersoplossing Westereen, zie 504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	-100	I
	Gebiedsontwikkeling Centrale AS, zie 601 Beheer openbare ruimte	-304	I
	Verschillen kleiner dan €50.000	-117	I
Totaal onttrekkingen aan reserve		-521	
Stortingen in reserve			
	Geen verschillen	0	
Totaal stortingen in reserve		0	
Totaal saldo verschillen		202	

Algemiene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien

Algemiene dekkingsmiddels

Waar gaat 'Algemiene dekkingsmiddels over?

Algemiene dekkingsmiddels
Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting apart zichtbaar gemaakt.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- Lokale heffingen
  Dit zijn opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor de WOZ, de heffing en de invordering.
- Algemene uitkeringen
  Dit zijn de van het Rijk ontvangen middelen om de gemeentelijke taken uit te voeren. Een deel van dit geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen, dit is inclusief de decentralisatie-uitkering "sociaal domein".
- Dividend
  Dit zijn de opbrengsten (dividend) uit de deelnemingen in de BNG.
- Overige algemene dekkingsmiddelen
  Dit zijn de overige algemene dekkingsmiddelen waaronder het taakveld treasury en de overige baten en lasten (stelposten).

Mutaties in de reserves
Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zichtbaar gemaakt in de begroting. De mutaties in de reserves die een relatie hebben met een specifiek programma zijn opgenomen onder het desbetreffende programma zodat per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar is.

Onder algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vinden rentetoevoegingen plaats aan de algemene reserve en de reserve bouwgrondexploitatie.

Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2024 (voorlopig)	308	379
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	2024	923	geen data
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	2024	974	geen data

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
090 Lokale heffingen	4.650	4.650	4.699	48
091 Algemene uitkering	45.995	47.831	47.854	23
092 Dividend	55	55	83	28
093 Overige algemene dekkingsmiddelen	41	449	626	177
Totaal Baten	**50.741**	**52.985**	**53.261**	**276**
Lasten				
090 Lokale heffingen	-173	-173	-313	-140
091 Algemene uitkering	0	0	0	0
092 Dividend	0	0	0	0
093 Overige algemene dekkingsmiddelen	-420	-644	-595	49
Totaal Lasten	**-593**	**-818**	**-909**	**-91**
Saldo Baten en Lasten	**50.148**	**52.167**	**52.353**	**185**
Resultaat	**50.148**	**52.167**	**52.353**	**185**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
090 Lokale heffingen			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	48	I
091 Algemene uitkeringen			
	Het positieve effect van de decembercirculaire 2024 op de algemene uitkering voor 2024	116	I
	Verrekening van de algemene uitkering uit eerdere jaren	-93	I
092 Dividend			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	28	I
093 Overige algemene dekkingsmiddelen			
	Hogere renteopbrengsten op schatkistbankieren en de rekeningcourant bij de SVn. De renteopbrengsten schatkistbankieren zijn hoger dan geraamd door het uitstellen van investeringen naar latere jaren. Gevolg is dat er in beperkte mate aanspraak is gemaakt op het saldo bij Schatkistbankieren. Daarnaast waren de rentestanden hoger dan geraamd.	89	S
	Verschillen kleiner dan € 50.000	88	I
Totaal baten		276	
Lasten			

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
090 Lokale heffingen			
	Hogere kosten voor het innen van de onroerendzaakbelasting. Enerzijds zijn er meer kosten gemaakt voor het verwerken van bezwaren tegen de WOZ-waarde. Anderzijds zijn er meer kosten gemaakt doordat er kosten rechtstreeks in rekening zijn gebracht bij Dantumadiel terwijl die onderdeel zijn van de DVO belastingen. Op de DVO belastingen staat hier een voordeel tegenover van EUR 107k (programma overhead).	-118	S
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-22	I / S
091 Algemene uitkeringen			
	Geen verschillen	0	
092 Dividend			
	Geen verschillen	0	
093 Overige algemene dekkingsmiddelen			
	Er is geen gebruik gemaakt van de stelpost stijging energielasten.	103	I
	Toevoeging aan voorziening dubieuze debiteuren	-56	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	2	I
Totaal lasten		-91	
Totaal saldo verschillen		185	

Overhead

Waar gaat Overhead over?

Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel l, tweede lid onder l de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM.
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
6. Juridische zaken.
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting.
10. Documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. Managementondersteuning primair proces.

Uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Overhead	% van totale lasten	2025	16,2	n.v.t.

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Overhead	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.	Eigen begroting

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
094 Overhead	289	180	247	67
098 Mutaties reserves overig	0	0	0	0
Totaal Baten	**289**	**180**	**247**	**67**
Lasten				
094 Overhead	-12.676	-13.769	-12.363	1.405
Totaal Lasten	**-12.676**	**-13.769**	**-12.363**	**1.405**
Saldo Baten en Lasten	**-12.387**	**-13.589**	**-12.117**	**1.472**
Onttrekkingen				
098 Mutaties reserves overig	2.347	2.592	1.599	-993
Totaal Onttrekkingen	**2.347**	**2.592**	**1.599**	**-993**
Stortingen				
098 Mutaties reserves overig	-165	-288	-288	0
Totaal Stortingen	**-165**	**-288**	**-288**	**0**
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**2.181**	**2.304**	**1.311**	**-993**
Resultaat	**-10.206**	**-11.285**	**-10.806**	**479**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Baten			
094 Overhead			
	Opbrengst in verband met het overhevelen van de voorziening verlofsparen van Noardeast Fryslân naar Dantumadiel. Opbrengst was niet geraamd. Aan de lasten kant staat de storting in de voorziening verlofsparen.	76	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-9	I
Totaal baten		67	

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Lasten			
094 Overhead			
	De totale apparaatskosten (personeel, diensten en goederen) van de gemeente waren in 2024 EUR 983k lager dan geraamd. Het voordeel bestaat voornamelijk uit niet gemaakte incidentele ICT-kosten die gefinancierd worden vanuit de Algemene reserve (programma Overhead). Deze kosten en bijbehorende onttrekkingen aan de Alegemene reserve worden doorgeschoven. *De apparaatskosten worden verdeeld over de programma's. De apparaatskosten worden nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.*	1.119	I
	Storting in voorziening verlofsparen. Last was niet geraamd. Aan de baten kant staat de opbrengst van deze middelen als ontvangst van Noardeast Fryslân in verband met het overhevelen van de voorziening verlofsparen.	-73	I
	Er zit per saldo een voordeel op de doorbelaste kosten vanuit de DVO Belastingen, Salarisadministratie, Gegevensbescherming en de overige kosten vanuit de DVO.	86	S
	Betreft vrijval van de voorziening Ontvlechting in de samenwerking met Noardeast Fryslân.	266	I
	Er zijn geen (implementatie)kosten gemaakt voor de projecten E-Depot en Recordmanagement.	150	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-143	I
Totaal lasten		1.405	
Onttrekkingen aan reserve			
	De kosten voor opbouw (en ontvlechting) zijn geboekt op het Programma opbouw Dantumadiel. De kosten	-136	I

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
	zijn gedekt vanuit de Algemene reserve onder programma 1.		
	Er zijn vrijwel geen kosten gemaakt voor de projecten E-depot en Recordmanagement. Project (met bijbehorende kosten) en de dekking vanuit de Algemene reserve worden doorgeschoven naar 2025.	-149	I
	Er zijn geen kosten gemaakt voor digitalisering in zijn algemeenheid. Project (met bijbehorende kosten) en de dekking vanuit de Algemene reserve worden doorgeschoven naar 2025.	-150	I
	Er zijn geen kosten gemaakt voor de digitale dienstverlening sociaal domein. Project (met bijbehorende kosten) en de dekking vanuit de Algemene reserve worden doorgeschoven naar 2025.	-150	I
	Er is geen gebruik gemaakt van het extra budget voor opleiden van personeel. Er heeft derhalve geen onttrekking plaatsgevonden vanuit de Algemene reserve.	-320	I
	Verschillen kleiner dan € 50.000	-88	I
Totaal onttrekkingen aan reserve		-993	
Stortingen in reserve			
	Geen verschillen	0	
Totaal stortingen in reserve		0	
Totaal saldo verschillen		479	

Heffing VPB

Waar gaat Heffing VPB over?

Heffing VPB

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”.

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. Het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen wordt gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. Het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de grondexploitaties is op korte termijn beperkt, tenzij een enorm herstel in de vastgoedmarkt optreedt. Daarom is ervoor gekozen het te betalen bedrag aan VPB als PM-post te oormerken en alleen de externe kosten die gemoeid zijn met het verplichte aangifteproces te begroten.

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Lasten				
095 Heffing VPB	-12	-12	0	12
Totaal Lasten	**-12**	**-12**	**0**	**12**
Saldo Baten en Lasten	**-12**	**-12**	**0**	**12**
Resultaat	**-12**	**-12**	**0**	**12**

Toelichting op de verschillen

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Omschrijving	Verschil 2024	Incidenteel (I) / Structureel (S)
Lasten			
095 Heffing VPB			
	Verschillen kleiner dan € 50.000	12	I
Totaal lasten		12	
Totaal saldo verschillen		12	

Onvoorzien

Waar gaat Onvoorzien over?

Onvoorzien

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Overzicht baten en lasten

Er zijn in 2024 geen baten en lasten geraamd en geboekt op Onvoorzien.

Overzicht Activiteiten

Overzicht activiteiten	Voortgang
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer	
101 Dienstverlening	
101.1 De dienstverlening op het zelfde niveau behouden ondanks ontvlechting	
101.1.1 Klant in Focus Tool gebruiken om de klanttevredenheid voor en na ontvlechting te meten.	R
101.1.2 Één loket aanbieden voor dienstverlening richting inwoners en ondernemers voor afhandeling van het grootste gedeelte van de vragen.	O
101.1.3 Voor elke inwoner en ondernemer een passend kanaal aanbieden om contact te zoeken met de gemeente (digitaal of fysiek).	O
101.2 Aantrekkelijk werkgever worden in de nieuwe organisatie	
101.2.1 Traineeships bieden en talent tot bloei laten komen.	G
101.2.2 Secundaire arbeidsvoorwaarden aantrekkelijk maken.	G
101.2.3 Enthousiasmeren van studenten van de diverse scholen (LBO, MBO, HBO) in de regio.	G
101.2.4 Rol voor hogescholen bieden in de opbouw van de organisatie.	G
101.2.5 Een werkomgeving creëren waarin werknemers zich kunnen ontplooien.	G
102 Veilige woon en leefomgeving	
102.1 Veilige woon- en leefomgeving versterken	
102.1.1 Project veilig buitengebied uitvoering geven (gericht op ondermijning)	R
102.1.2 Project bedrijventerreinen (gericht op ondermijning)	R
102.1.3 Biboscan uitvoering geven.	R
102.1.4 Signaaltafel bijeenkomsten uitvoering geven.	O
102.1.5 Meerjarige visie ontwikkelen op inzet en prioritering toezichthouders publiek domein.	R
102.1.6 Voorkomen jeugdoverlast door inzet jeugdboa en stakeholders.	O
103 Krachtig en eigentijds bestuur	
103.1 Burgerparticipatie faciliteren waar nodig en te handelen vanuit de ja mits houding	
103.1.1 Proces voor participatie verbeteren door duidelijke kaders vast te leggen.	O
103.1.2 Memo Contactmomenten in de praktijk brengen.	O
104 Gezond financieel beleid voor de lange termijn	
104.1 Robuuste financiële positie behouden zowel incidenteel als structureel	
104.1.1 Lange termijn visie opstellen financiële situatie.	G
104.1.2 Beheersbaar houden van de exploitatiekosten van de organisatie te benchmarken aan de huidige kosten van de centrumregeling.	G
104.1.3 Meetbaar maken in samenwerking met financiën (dashboard)	G
Programma 2: Mienskip	
201 Sociale verbondenheid	
201.1 Sociale samenhang behouden en waar nodig en mogelijk versterken.	
201.1.1 Ondersteunen en versterken van initiatieven uit de lokale samenleving.	G
201.1.2 DOM's doorontwikkelen naar structurele werkwijze (dorpsbudgetten).	O
201.1.3 Onderzoeken hoe we jongeren kunnen betrekken bij gemeentelijke beslissingen.	G
201.1.4 Implementeren van het nieuwe welzijnsbeleid.	O
202 Voorzieningenniveau	
202.1 De maatschappelijke voorzieningen in de dorpskernen toekomstbestendig, betaalbaar en bereikbaar te maken en waar nodig te verbeteren.	
202.1.1 Onze sportaccommodaties toekomstbestendig maken (o,a. vervangen in Feanwalden).	G

Overzicht activiteiten	Voortgang
202.1.2 Verenigingen en dorpshuizen ondersteunen bij het toekomstbestendig maken van hun accommodaties.	G
202.1.3 Meer ruimte bieden voor uitdagende speel- en sportvoorzieningen en bewegen in de openbare ruimte.	G
202.1.4 Het IHP doorontwikkelen en uitvoering geven aan de planning.	G
202.1.5 Actieve financiële inspanning voor financiering brede school in Feanwalden.	G
202.1.6 Volgens ANNO voorstel pilots met bloeizones in de dorpen ontwikkelen.	R
203 Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)	
203.2 Onze jongeren meer en structureler de kans bieden om hun talenten volledig te ontwikkelen	
203.2.1 Faciliteren en stimuleren van projecten gericht op talentontwikkeling (zoals het project bouwen aan ambitie).	G
203.2.2 Uitvoering geven, evalueren en doorontwikkelen van het 'Project tiid foar aksje, waai mar mei' en project Maatschappelijke Diensttijd.	G
203 Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)	
203.1 In 2025 is het aanbod van culturele activiteiten in Dantumadiel met 10% toegenomen t.o.v. 2022	
203.1.1 Aanjaagregeling Cultuur beter onder de aandacht van de inwoners brengen.	G
203.1.2 Culturele mogelijkheden, zowel actief als passief, voor jongeren vergroten en beter faciliteren (poppodium, festival, jeugdtheater)	G
203.1.3 Volwassenfonds sport en cultuur promoten (is nu een pilot, zo mogelijk permanent maken).	G
203.1.4 In het kader van preventie sport- en cultuuractiviteiten aanbieden aan jongeren (buurtsporcoaches en jongerenwerkers).	G
203.1.5 It organisearjen fan in Fryske wike mei de Anno-gemeenten.	G
203.1.6 It organisearjen fan in jierliks werkomkommende aktiviteit yn it basisûnderwiis oangeande it Frysk.	G
Programma 3: Soarch en Wolwêzen	
301 Langer leven in goede gezondheid	
301.1 Zelfredzaamheid vergroten van onze zorgbehoeftige inwoners.	
301.1.1 Ontwikkelen vrijwilligersvervoer	G
301.1.2 Implementatie nieuw welzijnsbeleid (inclusief jongerenwerk) met doarpsomtinkers en doarpsmoetingsplakken.	O
301.1.3 Jeugdhulp op scholen verder uitbreiden.	G
301.1.4 Inzetten van het gezinsplan bij jeugdhulp	O
301.1.5 Meer bewustwording creëren laaggeletterdheid binnen onze organisatie.	G
301.1.6 Extra inzet op (digi)taalvaardigheid via bibliotheken.	G
301.2 Aantoonbare verschuiving realiseren van duurdere zorgtrajecten naar goedkopere vormen van zorg.	
301.2.1 Fraude in WMO en Jeugd actiever bestrijden.	O
301.2.2 Opvoedingsondersteuning toegankelijker en laagdrempeliger aanbieden	G
301.2.3 Extra inzet op gezonde levensstijl voor volwassenen.	G
301.2.4 Vrijetijdsbesteding aanbieden aan jongeren als preventie door middel van sport en cultuur (buurtsportcoaches en jongerenwerkers). + preventieakkoord.	G
302 Meer maatschappelijke participatie	
302.1 Streven naar een samenleving waarbij iedereen kan participeren ondanks hun financiële positie. Dit willen we bereiken door het vaststellen van het actieplan armoede- en schuldenbeleid waarin we concrete acties opnemen om dit doel te bereiken.	
302.1.1 Uitvoeren van de acties in het actieplan armoede- en schuldenbeleid, waaronder project Energiearmoede ook een plaats heeft.	G

Overzicht activiteiten	Voortgang
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	
402 Verbeteren detailhandel en structuur	
402.1 Vergroten van ondernemerstevredenheid	
402.1.1 Conform Convenant Bedrijventerreinen bedrijfskavels aanbieden.	O
402.1.2 Betrekken ondernemers bij bereikbaarheid: onderzoek naar nieuwe westelijke Ontsluitingsweg Westereen.	O
402.1.3 Afronden detailhandelsvisie.	G
402.1.4 In 2025 onderzoek uitvoeren naar behoefte zondagsopenstelling	G
403 Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid	
403.1 De arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen zoals praktijkgeschoolde arbeidskrachten, jongeren in een uitkeringssituatie, herintreders en ouderen groeit met 1,5% in de periode van 2023 - 2025.	
403.1.1 Inzet van het Project meedoen via Dokwurk.	G
403.1.2 Als gemeente meer regie houden door de inzet van een accounthouder op de activiteiten Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.	G
403.1.3 Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren in samenwerking met Wurkstart.	G
403.1.4 De positie van Dokwurk verstevigen door nog beter in te spelen op de lokale economie en huidige arbeidsmarkt.	G
403.2 Betere samenwerking en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de Versnellingsagenda Noordoost Friesland.	
403.2.1 Doorontwikkeling van wurkstart (leven lang leren).	G
403.3 Koppeling maken tussen uitdagingen op de arbeidsmarkt en duurzaamheid.	
403.3.1 Projecten stimuleren vanuit de gemeente die zich richten op duurzaamheid, innovatie en arbeidsmarkt.	G
404 Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven	
404.1 Groei van de gastvrijheidssector	
404.1.1 Eeltsjemar toeristisch ontwikkelen.	O
404.1.2 Inzetten op branding en marketing.	G
404.1.3 Opstellen van een ontwikkelkader.	O
404.1.4 Onderzoek naar optimalisatie van fiets- en wandelnetwerk.	O
404.1.5 Stimuleren initiatieven van inwoners.	G
Programma 5: Wenjen en Omjouwing	
501 Wonen	
501.1 In de komende 4 jaar worden er 200 extra wooneenheden gerealiseerd vanuit sociaal oogpunt naast de bestaande productie, waarbij de gemeente de regierol behoudt.	
501.1.1 100 woningen realiseren voor starters en lagere inkomens (onder de €250.000).	O
501.1.2 75 woningen realiseren voor senioren appartementen of woonhofjes.	G
501.1.3 Het vaststellen van beleid over pré mantelzorg-, kangoeroewoningen, flexibel wonen en tiny houses waardoor er ten minste 25 alternatieve woonvormen gerealiseerd kunnen worden.	O
502 Duurzaamheid	
502.1 De hoeveelheid huishoudelijk restafval naar maximaal 100kg per inwoner per jaar in 2025.	
502.1.1 Inwoners en de mienskip worden betrokken en actief gestimuleerd om zo weinig mogelijk afval te produceren (afvalpreventie) door middel een campagne in de mienskip en op scholen in begin 2023.	G
502.1.2 Inwoners en de mienskip worden betrokken en actief gestimuleerd om hun afval zo goed mogelijk te scheiden door middel van middel een campagne in de mienskip en op scholen in begin 2023.	G
502.1.3 Samen met burger een plan ontwikkelen voor afvalpreventie en afvalscheiding.	O

Overzicht activiteiten	Voortgang
502.1.4 De bron- en nascheiding van de huishoudelijk afvalinzameling en -verwerking wordt verder ontwikkeld zodat zo veel mogelijk huishoudelijk afval kan worden hergebruikt.	G
502.2 70% van de elektriciteit van de gehele gemeente wordt duurzaam opgewekt in 2030 en een besparing creëren van 1,5% procent energie per jaar.	
502.2.1 In 2023 een plan 'Dorp van de toekomst' gericht op klimaatverandering en energietransitie, gereed te hebben om de ambitie te kunnen realiseren en hierbij de mienskip bij betrekken.	O
502.2.2 Stimuleren van opzetten energie coöperaties.	G
502.2.3 Plan op te stellen in 2024 om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.	G
502.2.4 Het realiseren van een gemeentelijk circulair ambachtscentrum waardoor het hergebruik van producten binnen de gemeente optimaal wordt gefaciliteerd. In samenwerking met: Dokwurk, Kringloopwinkels en Milieustraten.	O
502.3 De energiearmoede wordt zodanig verminderd dat in 2030 alle inwoners blijvend in hun energiebehoefte kunnen voorzien op basis van een maatschappelijk verantwoord niveau van levensonderhoud.	
502.3.1 Uitvoering geven aan het project Energiearmoede.	G
503 Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen	
503.1 De kwaliteit en aantrekkelijkheid van de woningvoorraad en woonomgeving verbeteren en te verduurzamen.	
503.1.1 Faciliteren in het verduurzamen van de bestaande woningen.	G
503.1.2 Het maken van dorpsbiografieën.	G
503.1.3 Meer aandacht voor groen in (nieuwbouw) wijken en buitenfaciliteiten verbeteren met parken en tuinen.	G
503.2 De doorlooptijd van planvoorbereiding voor ruimtelijke projecten met 40% versnellen.	
503.2.1 Plan van aanpak opzetten en hier acties op ondernemen.	O
Programma 6: Iepenbiere Romte	
602 Onderhoudskwaliteit openbare ruimte	
602.1 Beheer van kapitaalgoederen Openbare Ruimte optimaliseren om de balans tussen kosten, bedrijfszekerheid en risicosturing te verbeteren.	
602.1.1 Verkennend onderzoek voor de haalbaarheid van assetmanagement van kapitaalgoederen.	G
603 Duurzame inrichting openbare ruimte	
603.1 Bevorderen van de biodiversiteit binnen de openbare ruimte.	
603.1.1 Uitwerken van een paragraaf 'biodiversiteit' in de beleidsplannen Openbare Ruimte.	G
603.1.2 Het realiseren en stimuleren van maatregelen: delen intensief gazon extensief beheren, bloembollen aanplanten, geveltuinen aanleggen, extra inheemse bomen aanplanten, vogelbosjes aanleggen en inzaaien bloemenweides binnen de bebouwde kom	G
604 Verkeer/mobiliteit	
604.1 Het creëren van veilige en duurzame bereikbaarheid voor alle relevante mobiliteitsvormen.	
604.1.1 Opstellen mobiliteitsplan (GMP) in 2023 en een uitvoeringsprogramma Verkeer en Mobiliteit..	G
604.1.2 Inhaalslag realiseren op het onderhoud van openbare ruimte om de toegankelijkheid en veiligheid te verbeteren.	O
604.1.3 Realiseren van een hoofdfietsroute Damwâld – Feanwâlden met aansluiting op de Koarndyk.	G
604.1.4 Samen met de Provincie Fryslân zorgdragen voor een plan voor veilige en doeltreffende herinrichting van de N361 Lauwersseewei waarbij zo veel mogelijk koppelkansen worden benut.	O
604.2 De fysieke toegankelijkheid van winkelkernen voor mensen met een beperking één inrichtingsniveau omhoog te brengen.	
604.2.1 Startnotitie ontwikkelen met als doel het 'keurmerk toegankelijkheid' op minimaal het niveau 'brons' te behalen.	O
604.3 Infrastructuur voor recreatie en toerisme opwaarderen.	

Overzicht activiteiten	Voortgang
604.3.1 Verbreden van fietspaden en omvormen naar beton of asfalt en netwerken op elkaar aansluiten.	G
604.3.2 Koppelkansen verzilveren die bijdragen aan de haalbaarheid van realisatie vaarroute Âldtsjerk – Rinsumageast - Dokkum	G

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

1.1 Inleiding

Deze paragraaf gaat over de lokale belastingen en heffingen. Aan de orde komen het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, de geraamde inkomsten, de kostendekkendheid van de tarieven, het kwijtscheldingsbeleid dat we hanteren en de lastendruk voor de burger.
De publiekrechtelijke heffingen worden onderscheiden naar belastingen en rechten:
• Belastingen: de opbrengsten van belastingen komen toe aan de algemene middelen en kunnen vrij worden besteed. Dit zijn onder meer de onroerendezaakbelastingen (OZB), de toeristen- en de forensenbelasting. Het criterium kostendekkendheid is hier niet aan de orde;
• Rechten: een recht is een vergoeding voor een concrete prestatie door de gemeente geleverd. De opbrengst van de rechten is niet vrij besteedbaar: de opbrengsten moeten aangewend worden voor de gerelateerde prestaties. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Hier geldt een wettelijke norm van maximaal 100% kostendekkendheid.

1.2 Overzicht belastingen en heffingen

Onroerendezaakbelastingen
De onroerendezaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen waarvan de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht kan worden besteed. De hoogte van de aanslagen is zowel afhankelijk van de waarde van een object, zoals die elk jaar wordt bepaald op basis van de Wet waardering onroerende zaken (hierna: Wet WOZ), als van de door de raad vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen tarieven voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen.

Toeristenbelasting
Met ingang van 1 januari 2021 is de toeristenbelasting ingevoerd. De toeristenbelasting is een algemene belasting en daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De belasting is gebaseerd op de gedachte dat door personen die binnen de gemeentegrenzen verblijven en niet zijn ingeschreven in het BRP, maar wel gebruik maken van de (algemene) gemeentelijke voorzieningen, een bijdrage leveren aan deze algemene voorzieningen. De belasting moet dan ook worden gezien als een tegemoetkoming in de kosten van de gemeente voor de instandhouding van die voorzieningen. De belasting wordt verschuldigd voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding en wordt geheven van degene die verblijf biedt. Deze is dan op grond van regelgeving bevoegd de belasting te verhalen op de persoon of personen die verblijf houden.

Afvalstoffenheffing
De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengst vloeit niet naar de algemene middelen, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en –verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwijtschelding volledig worden gedekt uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing (100% kostendekking). In de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen een- en meerpersoonshuishoudens. Hiermee wordt invulling gegeven aan het principe “de vervuiler betaalt”.

Rioolheffing
De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door middel van de rioolheffing verhaald op de gebruikers van woningen en niet-woningen die op dat stelsel zijn

aangesloten. De gemeente heeft naast de zorgplicht voor gemeentelijk afval- en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. De opbrengst van de rioolheffing, met als uitgangspunt 100% kostendekking (inclusief kosten van kwijtschelding) wordt gebruikt om de voorzieningen, die dienen voor de uitvoering van genoemde zorgplicht, te bekostigen.

Leges
Per 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet ingegaan. De Omgevingswet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen en werken. Deze nieuwe wet bundelt en maakt regels eenvoudiger. Met behulp van 1 digitaal loket wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Dit heeft impact op de legesplichtige activiteiten.

Voor elk van de belastingverordeningen waarbij sprake is van kostenverhaal, zoals de hiervoor aangehaalde verordeningen afvalstoffen- en rioolheffing, moet inzichtelijk worden gemaakt, dat de totale geraamde baten van de verordening niet uitgaan boven de totale lasten van de verordening. Deze opbrengstnorm ziet op de verordening in haar totaliteit, maar anders dan in bijvoorbeeld de Verordening rioolheffing of afvalstoffenheffing worden in de Legesverordening heel veel verschillende diensten van een tarief voorzien. Voorbeelden zijn paspoorten, rijbewijzen, huwelijksvoltrekkingen, omgevingsvergunningen, evenementenvergunningen en drank- en horecavergunningen.

De diensten waarvoor leges worden geheven, zijn in de Legesverordening op samenhang geclusterd.
• Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening;
• Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet;
• Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2

Onder hoofdstuk 1 vallen met name de legestarieven voor diensten van Burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen en huwelijksvoltrekkingen).
Onder hoofdstuk 2 vallen de legestarieven voor diensten die verleend worden in het kader van de Omgevingswet.
Onder hoofdstuk 3 vallen de legestarieven voor diensten die uitsluitend verleend worden aan ondernemers zoals de vergunningen in het kader van de Alcoholwet, de evenementenvergunning en de vergunning voor seksbedrijven.

Bij het jaarlijks vaststellen van de legesverordening moet inzichtelijk gemaakt worden dat de totale geraamde baten van de leges niet uitgaan boven de totale geraamde lasten.

1.3 Tarieven en kwijtscheldingsbeleid

Tarieven
100% kostendekking rioolheffing, afvalstoffenheffing en hoofdstukken 1 en 2 legesverordening
Voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing en de hoofdstukken 1 en 2 van de legesverordening wordt in beginsel een kostendekking aangehouden van 100%. Dit leidt voor het begrotingsjaar tot gelijkblijvende tarieven voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de hiermee gepaarde overwegingen en eventuele onzekerheden leiden ertoe dat voor het jaar 2024 geen sprake is van 100% kostendekkendheid (uit voorzichtigheidsprincipe). Voor de leges is aansluiting gezocht bij het ANG-model waarbij vooralsnog een minderopbrengst is ingeschat als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat activiteiten vervallen waarover nu nog leges geheven worden. Ook zijn er minder vergunningplichten.

Compensatie tarief OZB-woningen met daling/stijging tarief riool- en afvalstoffenheffing
Op 7 juli 2020 is een amendement aangenomen op basis waarvan voor de berekening van het tarief woningen OZB het vertrekpunt weliswaar steeds het inflatiepercentage is, maar dat in aanvulling daarop het tarief ook wordt aangepast om de effecten van een daling en/of stijging van de tarieven riool- en afvalstoffenheffing volledig te compenseren.

Toeristenbelasting
Deze belasting is met ingang van 2021 ingevoerd. De belasting wordt geheven voor het houden van nachtverblijf binnen de gemeente tegen een vergoeding. Belastingplichtige is degene die verblijf biedt.

Kwijtscheldingsbeleid
Met het hanteren van een kwijtscheldingsregeling geeft de gemeente een deel van zijn burgers de mogelijkheid om voor een lagere belastingaanslag in aanmerking te komen. De ruimte om een eigen gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid te voeren is beperkt. De criteria waaraan kwijtscheldingsverzoeken getoetst worden, zijn op rijksniveau vastgesteld. Wel mogen gemeenten zelf bepalen van welke belastingen zij kwijtschelding verlenen en welk deel van de belastingaanslag wordt kwijtgescholden.

De aanslagen onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing komen in principe voor kwijtschelding in aanmerking. De gemeente Dantunadiel maakt gebruik van de ruimst mogelijke normen voor kwijtschelding, te weten de 100% bijstandsnorm en 100% AOW-norm. Dit geldt ook voor de vermogenstoets, waarbij ook de ruimst mogelijke extra vermogensvrijstelling gehanteerd wordt.

Het bedrag aan te verlenen kwijtscheldingen is geraamd op € 180.000. De kosten van de kwijtschelding wordt op basis van de werkelijke kwijtscheldingen van afgelopen jaren voor 50% toegerekend aan de afvalstoffenheffing en voor 50% aan de rioolheffing.

Voor het belastingjaar 2024 is een bedrag van €144.127 kwijtgescholden.

1.4 Tarieven

Het tarief van iedere lokale heffing wordt in het najaar door middel van een apart raadsvoorstel vastgesteld. Met inachtneming van hetgeen hiervoor is opgemerkt over de beleidskaders waarbinnen in algemeenheid beslissingen worden genomen over tariefontwikkelingen, zijn hierna de precieze effecten daarvan voor het jaar 2024 ten opzichte van 2023 weergegeven.

Tarieven 2024

Belasting soort	Tarief 2023	Tarief 2024	Procentuele correctie
OZB-eigenaar woningen	0,1486%	0,1411%	-/- 5,05%
OZB-eigenaar niet-woning	0,2978%	0,2978%	0%
OZB-gebruiker	0,2317%	0,2317%	0%
Toeristenbelasting	€ 1,00	€ 1,00	0%
Leges	div.	div.	div.
Afvalstoffenheffing			
Eenpersoonshuishouden	€ 204,72	€ 204,72	0%
Meerpersoonshuishouden	€ 255,75	€ 255,75	0%
Rioolheffing			
Woningen	€ 188,23	€ 188,23	0%
Bedrijven	€ 229,15	€ 229,15	0%
Verpleeg- en verzorgingshuizen	€ 271,95	€ 271,95	0%
Garageboxen	€ 20,34	€ 20,34	0%

1.5 Belastingopbrengsten 2024

Onderstaande tabel geeft een beeld van de voor het jaar 2024 begrote opbrengsten en werkelijke ontvangsten voor de belastingen, rechten en heffingen.

Opbrengsten belastingen (bedragen x 1.000 euro)

Belastingsoort	Opbrengst 2024	Begroting 2024	Saldo
OZB-eigenaar woningen	3.504	3.468	36
OZB-eigenaar niet-woning	737	735	2
OZB-gebruiker	438	420	18
Toeristenbelasting	50	47	3
Afvalstoffenheffing	1.941	1.935	6
Rioolheffing	1.552	1.551	1
Leges	678	578	100
Totaal	**8.900**	**8.734**	**166**

1.6 Kostendekking afvalstoffenheffing, rioolheffing, en leges

Afvalstoffenheffing en Rioolheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing omdat de opbrengst niet naar de algemene middelen vloeit, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwijtscheldingen volledig gedekt worden uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Eventuele overschotten of minder kosten worden gestort in een egalisatievoorziening waardoor het geld beschikbaar blijft voor Afval.

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing verhaald. Gemeenten hebben naast de zorgplicht voor stedelijk afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwijtscheldingen volledig gedekt worden uit de opbrengst voor de rioolheffing. Eventuele overschotten of minder kosten worden gestort in een egalisatievoorziening waardoor het geld beschikbaar blijft voor Riolering.

Leges

In de begroting wordt jaarlijks een beeld geschetst van de te verwachten opbrengsten van de belastingen, rechten en heffingen en in de jaarrekening een beeld van de daadwerkelijk gerealiseerde bedragen. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van die begrote en gerealiseerde opbrengsten voor het jaar 2024.

Kort samengevat ziet het beeld voor de leges er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)	Opbrengsten 2024	Toegerekende kosten (ANG)	Kostendekking
Hoofdstuk 1 Algemene Dienstverlening	278	274	102%
Hoofdstuk 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	379	321	118%
Totaal titel 1 en 2	**658**	**595**	**111%**
Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijnen	20	24	81%
Totaal Legesverordening	**678**	**619**	**109%**

1.7 Vergelijking woonlasten op basis van Atlas van de lokale belastingen

Elk jaar publiceert het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo), een onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, de zogenoemde Atlas van de lokale belastingen. Dat Atlas geeft jaarlijks een overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen, waaraan wij voor het jaar 2024 de onderstaande tabellen hebben ontleend. Het Coelo berekent de woonlasten over de gemiddelde WOZ-waarde per gemeente van de koopwoningen. Voorheen werd uitgegaan van de gemiddelde waarde van koop- en huurwoningen tezamen. De gemiddelde woningwaarde waar het Coelo mee rekent ligt dus hoger dan de gemiddelde woningwaarde die de gemeente gebruikt om de tarieven te berekenen. Volgens het Coelo is de gemiddelde WOZ-waarde 2024 van koopwoningen in de gemeente Dantumadiel € 373.000.

In die tabellen worden de gemiddelde woonlasten voor de eigenaar-bewoner en de huurder weergegeven, alsmede de provinciale en landelijke rangorde voor wat betreft de meerpersoonshuishoudens. In het verlengde daarvan hebben wij, zowel in relatieve als absolute zin, de afwijkingen ten opzichte van het Friese gemiddelde weergegeven.

Woonlasten 2024 eigenaar – bewoner

Gemeente	Eenpersoons	Meerpersoons	Rangorde provinciaal (meerpersoons)	Rangorde landelijk (meerpersoons)
Dantumadiel	€ 923	€ 974	15	163
Gemiddelde in Friesland	€ 782	€ 893		
Verhoudingen t.o.v. Fries gemiddelde				
In procenten	118%	109%		
In euro's	€ 141	€ 81		

De provinciale rangorde is in 2024 ten opzichte van 2023 verbeterd. De gemeente is gestegen van plaats 18 naar plaats 15. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten (Ameland) en nummer 18 de hoogste (Achtkarspelen).

Woonlasten 2024 huurder

Gemeente	Eenpersoons	Meerpersoons	Rangorde provinciaal (meerpersoons)	Rangorde landelijk (meerpersoons)
Dantumadiel	€ 393	€ 444	9	158
Gemiddelde in Friesland	€ 339	€ 453		
Verhoudingen t.o.v. Fries gemiddelde				
In procenten	116%	98%		
In euro's	€ 54	€ -9		

Voor de huurder met een meerpersoonshuishouden geldt, dat de provinciale positie in 2024 is verbeterd ten opzichte van 2023. Van plek 10 naar plek 9. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten (Weststellingwerf) en nummer 18 de hoogste (Waadhoeke).

Paragraaf weerstandvermogen

2.1 Inleiding

Als gemeente streven wij naar een optimale dienstverlening en goede voorzieningen voor onze inwoners. Een belangrijke voorwaarde om deze doelstelling te realiseren is een gezonde financiële positie. In deze paragraaf treft u een beoordeling aan van de beschikbare weerstandscapaciteit en de minimaal vereiste weerstandscapaciteit vanuit de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen. Daarnaast treft u een risico inventarisatie aan en aantal financiële kengetallen die een beeld geven van de financiële positie van de gemeente.

Vanuit wet- en regelgeving is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) het voornaamste kader voor deze paragraaf. De lokale kaders zijn uitgewerkt in de Financiële verordening (2023) en de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (2024).

2.2 Beschikbare- en vereiste weerstandscapaciteit

Middels de nota risicomanagement en weerstandsvermogen beschikt de gemeente Dantumadiel over een beleid voor het omgaan met risico's en het weerstandsvermogen. Het doel van het beleid is om gezonde financiële basis te creëren voor de komende jaren. De drie belangrijkste pijlers van de nota risicomanagement en weerstandsvermogen zijn:

- Het inventariseren van risico's middels NARIS en het verbeteren van inzicht in risico's en de beheersing daar van;
- Het jaarlijks bespreken van de financiële houdbaarheidstest van de VNG in de auditcommissie;
- Het vaststellen van de minimale weerstandscapaciteit op € 10 miljoen óf op basis van de risico inventarisatie uit NARIS indien deze hoger is.

In deze paragraaf lichten we een en ander toe over de derde pijler en in hoeverre er op dit moment wordt voldaan aan de minimaal vereiste weerstandscapaciteit. Middels de nota risicomanagement en weerstandsvermogen is de minimale weerstandscapaciteit vastgesteld op 10 miljoen euro tenzij de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico inventarisatie uit NARIS een hogere waarde vereist. De grens van € 10 miljoen euro is vastgesteld om mogelijke verliesjaren in de toekomst op te kunnen vangen. Daarbij is de ervaring uit het verleden dat een nadelig resultaat van € 4 miljoen gedurende de drie daar opeenvolgende jaren omgebogen kan worden met ieder jaar een verbeter van € 1 miljoen. Daar uit volgt dan de rekensom (€4 miljoen + € 3 miljoen + € 2 miljoen + € 1 miljoen) dat er in een dergelijke situatie € 10 miljoen euro vereist is om deze tegenvaller op te vangen.

In het geval dat het weerstandsvermogen daadwerkelijk nodig is om tegenvallers op te vangen kan het weerstandsvermogen onder de gewenste ondergrens van € 10 miljoen komen. Op zo’n moment is het vaak niet mogelijk om het weerstandsvermogen direct weer op het gewenste niveau te krijgen. In de praktijk zal vaak een ombuiging nodig zijn alvorens een aanvulling van het weerstandsvermogen mogelijk is. Het doel van het weerstandsvermogen is ook om de financieel moeilijke jaren door te komen en in die periode aan de wettelijke (toezichts)eisen te voldoen. In deze situatie zal het College in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing rapporteren welke acties worden ondernomen om het weerstandsvermogen (op termijn) weer op de gewenste ondergrens te krijgen.

In *Tabel 1* is de stand van de Algemene reserve ultimo 2024 afgezet tegen de vereiste weerstandscapaciteit zoals voorgeschreven door de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen. De beschikbare weerstandscapaciteit is hoger dan de vereiste weerstandscapaciteit. De gemeente Dantumadiel voldoet hiermee aan de nota risicomanagement en weerstandsvermogen.

Tabel 1: Algemene reserve afgezet tegen de vereiste weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000	**Rekening 2024**
Beschikbare weerstandscapaciteit	13.783
Vereiste weerstandscapaciteit	10.000
Ruimte (+) / tekort (-)	**3.783**
Beschikbare weerstandscapaciteit	
Stand Algemene reserve 1 januari	12.828
Onttrekkingen (-)	3.247
Stortingen (+)	335
Resultaat bestemming 2023 (+)	3.867
Stand Algemene reserve 31 december	13.783
Vereiste weerstandscapaciteit	
Benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. risico inventarisatie	1.365
Benodigde weerstandscapaciteit voor verliesjaren	10.000
Vereiste weerstandscapaciteit	**10.000**

2.3 Benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. risico inventarisatie

Risico inventarisatie

Als organisatie hebben wij een risico inventarisatie uitgevoerd om te beoordelen of de benodigde weerstandscapaciteit niet hoger moet zijn dan de vereiste 10 miljoen euro. Hierbij is gebruik gemaakt van het softwareprogramma NARIS waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de gemeente in totaal 36 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt de top 10 van deze risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Deze top 10 risico's bepalen gezamenlijk voor 65% de benodigde weerstandscapaciteit.

Deze risico inventarisatie geeft een goed inzicht in de aanwezige risico's en stelt organisatie en bestuur in staat beter te sturen op de beheersing van risico's en te bepalen welke weerstandscapaciteit nodig is om financiële schade voortkomend uit risico's te ondervangen. Het plan is om de komende jaren het inzicht in risico's en de sturing en beheersing van de risico's verder te ontwikkelen. In *Tabel 2* treft u een overzicht aan van de top-10 risico's van de gemeente Dantumadiel.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd in NARIS. De risicosimulatie is toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. *Figuur 1* en *Tabel 3* tonen de resultaten van de risicosimulatie. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit gaan we, conform de nota weerstandsvermogen en risicomanagement, uit van een zekerheidspercentage van 90%. Uit *Tabel 3* is op te maken dat het voor 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een weerstandscapaciteit van afgerond € 1.365.000, dit is de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 2: belangrijkste financiële risico's

Risiconummer	Risico omschrijving	Gevolgen	Invloed
R38	Prijsstijging van uit te besteden werk. Vertraging in leveringen. Prijsstijging inkoop bouwmateriaal.	Financieel - Toenemende kosten bij onderhoud, vervanging en nieuwe projecten.	19,24%
R21	Niet voorzien onderhoud (verhuurde) gebouwen.	Financieel - Onderhoudskosten voor de gemeente.	7,69%
R41	Lopende grondexploitaties worden verliesgevend, dan wel minder winstgevend.	Financieel - Lopende grondexploitaties worden verliesgevend, dan wel minder winstgevend.	7,56%
R23	Overtreding AVG	Financieel - Impact kan omvangrijk zijn	5,93%
R8	Toename van het aantal jeugdvoorzieningen door meer aanvragen dan verwacht.	Financieel - Er komt een overschrijding op de begrote budgetten. Deze overschrijding is afhankelijk van de zorgvraag en varieert per zwaarte van de zorgindicatie.	5,77%

Risiconummer	Risico omschrijving	Gevolgen	Invloed
R7	De positie van SDF staat te ver van de gemeenten	Financieel - Het inkoopsysteem met betrekking tot jeugdzorg wordt inefficiënt en niet gedragen	4,84%
R36	Vertraging bij werkzaamheden door derden op het gebied van nutsvoorzieningen.	Financieel - Vertraging bij opstarten of vertraging in uitvoering van projecten.	3,85%
R12	Het budgethouderschap, de sturing en de control op de bewaking van budgetten is niet optimaal.	Financieel - Overschrijding van budgetten	3,84%
R32	Extreem hoog ziekteverzuim van het gemeentelijke personeel	Financieel - er moet meer personeel van derden worden ingehuurd	2,92%
R11	Oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgeld door dubieuze zorgaanbieders (fraude)	Financieel - Gemeente betaalt voor zorg die niet volgens afspraak wordt geleverd	2,91%

Figuur 1: Uitkomsten kansverdeling

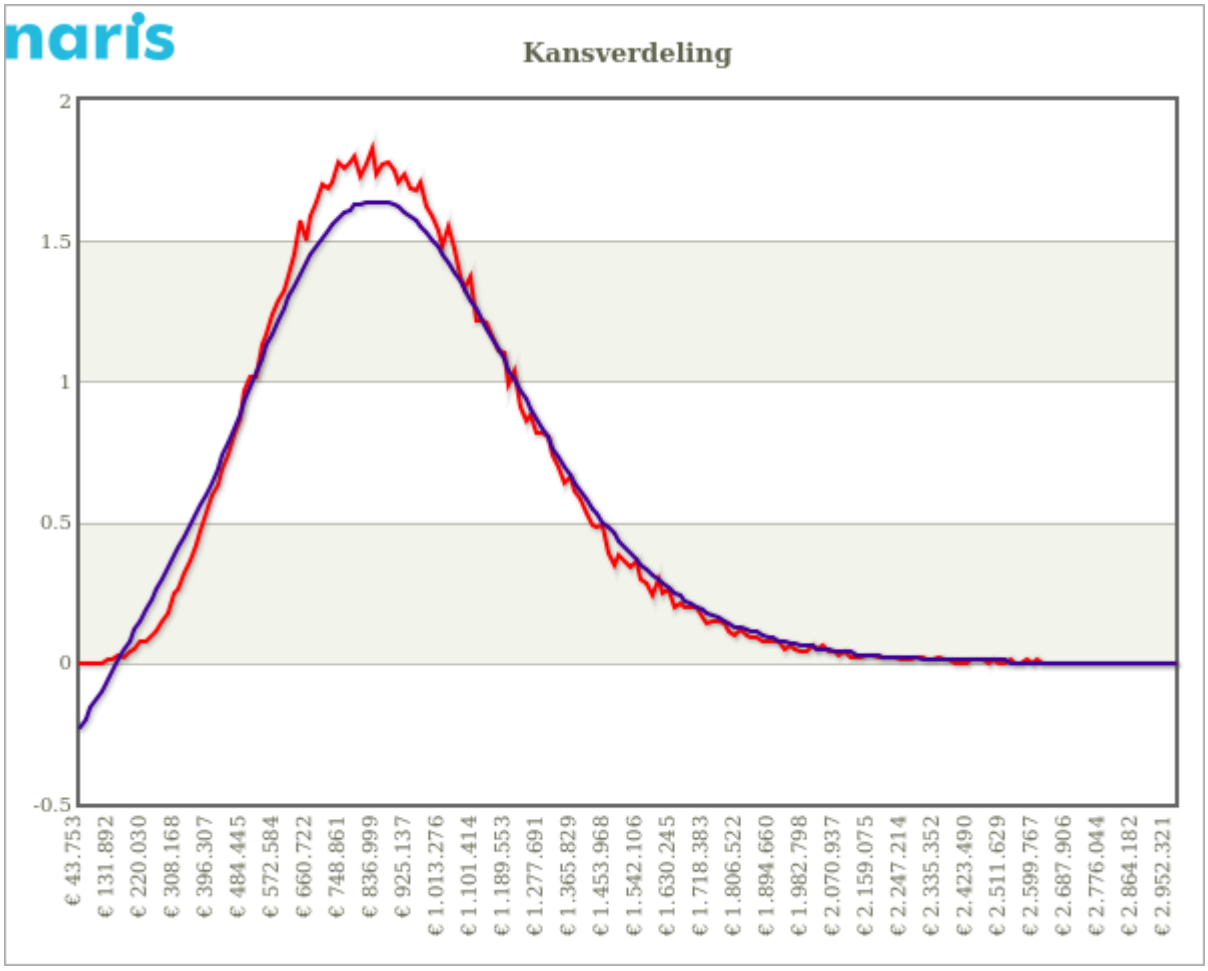

Tabel 3: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
5%	€ 413.269
10%	€ 498.260
15%	€ 560.552
20%	€ 613.601
25%	€ 661.319
30%	€ 705.534
35%	€ 748.777
40%	€ 790.408
45%	€ 831.762
50%	€ 873.419
55%	€ 916.036
60%	€ 960.079
65%	€ 1.005.146
70%	€ 1.055.326
75%	€ 1.111.869
80%	€ 1.176.600
85%	€ 1.256.110
90%	€ 1.364.502
95%	€ 1.539.617

Ratio weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden waar de gemeente over beschikt om niet begrote kosten te dekken. Voor de gemeente Dantumadiel betreft dit de middelen in de Algemene reserve. De middelen in de Algemene reserve zijn vrij besteedbaar. De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024 is gelijk aan € 13.783.000, zie *Tabel 4*.

Tabel 4: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Rekening 2024
Algemene reserve (vrij bestaadbaar)	€ 13.783.000
Totale weerstandscapaciteit	**€ 13.783.000**

Om te bepalen of de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is wordt de benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. We leggen hier dus een relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de mate waarin deze risico's opgevangen kunnen worden middels de vrij besteedbare middelen. De uitkomst van deze berekening noemen we het weerstandsvermogen. Onderstaande de berekening van het weerstandsvermogen voor de gemeente Dantumadiel in 2024.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 13.783.000}{€\ 1.365.000} = 10{,}1$$

NARIS heeft in samenwerking met de Universiteit Twente een normtabel ontwikkeld voor de beoordeling van het weerstandsvermogen, *zie Tabel 5*. De ratio van de de gemeente Dantumadiel valt eind 2024 in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Tabel 5: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

2.4 Kengetallen

De kengetallen in deze paragraaf zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele- en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft de volgende kengetallen voor.

- Netto schuldquote;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

In *Tabel 6* zijn de kengetallen weergegeven. Per kengetal volgt een korte uitleg over wat het kengetal weergeeft en wat de signaalwaarde is.

Tabel 6, Kengetallen BBV

Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	23%	74%	24%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	20%	72%	21%
Solvabiliteitsratio	28%	22%	27%
Grondexploitatie	2%	1%	2%
Structurele exploitatieruimte	-5%	6%	4%
Belastingcapaciteit	103%	88%	103%

Netto schuldquote / Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Bij de Netto schuldquote worden de netto schulden afgezet tegen het totaal saldo van baten. Hoe hoger het percentage des te groter is de druk van schulden (rentelasten) op de exploitatie. Een hoge schuldendruk heeft niet alleen invloed op exploitatie maar geeft ook minder mogelijkheden om geld te lenen in geval van investeringen of financiële stress. Een lage schuldquote maakt de gemeente financieel weerbaar. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- en exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De VNG adviseert om de

schuldquote binnen de 100% te houden. De signaalwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 130%, bij deze signaalwaarde is sprake van een relatief hoge schuldendruk.

De netto schuldquote is in 2024 licht gestegen ten opzichte van 2023. De stijging komt voornamelijk op het conto van de gestegen overlopende passiva. De stijging in de overlopende passiva is te verklaren door een stijging van de vooruit ontvangen bedragen van EU, Rijk en Provincie. Dit betreft voornamelijk Specifieke Uitkeringen (SPUK). In de begroting 2024 is sprake van een forse stijging van de netto schuldquote als gevolg van het aantrekken van langlopende leningen voor investeringen in materiële vaste activa. Veel van de geplande investeringen zijn (nog) niet gerealiseerd, de behoefte om deze te financieren middels langlopende leningen is hiermee ook vooruitgeschoven in de tijd.

Solvabiliteitsratio

Bij de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen van de gemeente afgezet tegen het balanstotaal. Feitelijk vertelt deze ratio hoe groot het deel van de bezittingen is dat gefinancierd is met eigen vermogen (positief resultaat vanuit het verleden). De solvabiliteitsratio daalt wanneer er ofwel meer vreemde vermogen (leningen) worden aangetrokken of er sprake is van verliesjaren (afname eigen vermogen). Een hoge solvabiliteitsratio maakt de gemeente financieel weerbaar omdat zij verliesjaren op kan vangen en in staat is om indien nodig investeringen te financieren met vreemd vermogen. De VNG adviseert om de solvabiliteit boven de 20% te houden. De signaalwaarde voor de solvabiliteit bedraagt 0%, bij deze signaalwaarde is sprake van een lage solvabiliteitsratio.

De solvabiliteitsratio is in 2024 licht gedaald ten opzichte van 2023. De daling komt voornamelijk doordat het balanstotaal is gestegen. De stijging van het balanstotaal is te verklaren door een stijging van de vooruit ontvangen bedragen van EU, Rijk en Provincie. Dit betreft voornamelijk Specifieke Uitkeringen (SPUK). In de begroting 2024 is sprake van een daling van de solvabiliteitsratio als gevolg van de geplande investeringen in materiële vaste activa. Het hogere balanstotaal in combinatie met de financiering met vreemd vermogen zorgt voor een lagere aandeel eigen vermogen en zodoende een lagere solvabiliteit. Veel van de geplande investeringen zijn (nog) niet gerealiseerd en vooruitgeschoven in de tijd.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van het totaal saldo van baten. Hoe minder grond een gemeente verkoopt, hoe hoger de grondpositie en hoe hoger de boekwaarde. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Een laag percentage en in sommige jaren negatief, zoals door de jaren heen het geval is, betekent dat de grondposities van de gemeente beperkt zijn.

Het aandeel van de grondexploitaties is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. De waarde van de bouwgronden in exploitatie is gestegen maar het totaal saldo van baten is in dezelfde mate gestegen. Per saldo is de verhouding ongewijzigd.

Structurele exploitatieruimte

Bij deze ratio wordt het structurele resultaat (resultaat minus incidentele baten en lasten) afgezet tegen het totaal saldo van baten. Een positief structureel resultaat laat zien dat er genoeg baten zijn om de lasten nu en in de toekomst te dekken. Een hoge ratio is een positief signaal voor de toekomstige houdbaarheid. Vanzelfsprekend is de signaalwaarde hier 0%.

Structurele exploitatieruimte is lager dan begroot doordat er per saldo sprake is van een structurele tegenvaller. De structurele tegenvallers zitten voornamelijk in programma 03 Soarch en Wolwêzen.

Belastingcapaciteit

Bij de berekening van de belastingcapaciteit worden de woonlasten (OZB, Riool- en afvalstoffenheffing) in de gemeente Dantumadiel afgezet tegen het landelijk gemiddelde (Bron: COELO). Hierbij is een lage belastingcapaciteit positief omdat er bij een lage belastingcapaciteit nog ruimte is om belastingen te verhogen en op die manier de inkomsten van de gemeente te verhogen. Deze ruimte maakte de gemeente financieel weerbaar in geval verliesjaren.

De belastingcapaciteit is in 2024 ongewijzigd ten opzichte van 2023. Hierbij moet opgemerkt worden dat de woonlasten in Dantumadiel ongewijzigd zijn ten opzichte van vorig jaar. Het algemene beeld is dat de gemiddelde woonlasten landelijk zijn gestegen in het afgelopen jaar. De belastingcapaciteit voor Dantumadiel zou daardoor moeten dalen. We zien dit echter (nog) niet terug in de belastingcapaciteit omdat er gerekend is met de gemiddelde woonlasten 2023, de landelijke cijfers voor 2024 zijn nog niet beschikbaar.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

De gemeente Dantumadiel heeft ruim 3.390 hectare openbare ruimte in beheer. Er vinden veel activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig, als wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. In deze paragraaf wordt er een weergave gegeven van de stand van zaken van het kapitaalgoederenbeheer in de gemeente Dantumadiel. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting en een integraal overzicht is belangrijk voor een goed inzicht in de financiële positie.

De gemeente Dantumadiel heeft de volgende arealen in onderhoud:

Areaal	Onderverdeeld	Aantal	In
Gebouwen		20	stuks
Wegen	Verhardingen	1.620.786	m2
Groen	Bomen	7.867	stuks
	Natuurlijke beplanting	311.597	m2
	Hagen	8.877	m2
	Gras	1.493.664	m2
	Cultuurbeplanting	40.775	m2
	Speeltoestellen	293	stuks
Lichtmasten	lichtpunten	3.499	stuks

Beleidsplannen
In 2021 zijn alle beleidsplannen (opnieuw) vastgesteld. Hieronder een overzicht van deze plannen:

Onderdeel	Plan	Datum vaststelling plan Gemeenteraad	Plan nog actueel	Toelichting
Wegen	Beleid / beheerplan wegen	2021	Ja	plan gaat over 2022 t/m 2026
Kunstwerken	Beleid / beheerplan kunstwerken	2021	Ja	plan gaat over 2022 t/m 2026
Openbare verlichting	Onderhoudsplan O.V.	2021	Ja	plan gaat over 2022 t/m 2026
Gebouwen	M.O.P. Gebouwen	2021	Ja	plan gaat over 2022 t/m 2026
Waterwegen	Beleidsplan Waterwegen Dantumadiel	2021	Ja	plan gaat over 2022 t/m 2026
Riolering	Gemeentelijke Rioleringsplan	2021	Ja	
Groen	Beleid / beheerplan Groen	2021	Ja	plan gaat over 2022 t/m 2026

Beleidskader Gebouwen

In het beleid / beheerplan Gebouwen (vaststelling jan 2021) heeft de raad onderhoudsniveau Conditiescore 3 vastgesteld. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 en verder opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Duurzaamheidsmaatregelen, met een terugverdientijd korter dan 5 jaar, zijn meegenomen in dit plan. Nieuwbouw, grootschalige verbouwingen en functionele verbeteringen vallen buiten dit beleidsplan. Kosten als gevolg van (nieuwe) wetten en regels op het gebied van verduurzaming vallen eveneens buiten dit beleidsplan. Op dit moment loopt er een (vervolg) onderzoek naar het verbouwen van het gemeentehuis.

Beleidskader Wegen

In het beleid / beheerplan Wegen (vaststelling jan 2021) heeft de raad onderhoudsniveau Basis vastgesteld. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 e.v. opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Beleidskader Straatverlichting

In het beleid / beheerplan straatverlichting (vaststelling jan 2021) is een instandhoudingsniveau in beeld gebracht. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in beeld gebracht die onlosmakelijk verbonden zijn met de instandhouding van het kapitaalgoed. Daarnaast; niet verlichten, tenzij,. Sober en doelmatig verlichten, tenzij.. Er wordt onderscheid gemaakt in functioneel en esthetisch reinigen van armaturen respectievelijk masten. De raad heeft besloten om de lichtmasten periodiek (1 x per 5 jaar) schoon te maken. (mast en armatuur)

Beleidskader Groen

In het beleid / beheerplan Groen (vaststelling nov 2021) heeft de raad onderhoudsniveau Basis vastgesteld. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 en verder opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Beleidskader Kunstwerken

In het beleid / beheerplan Kunstwerken (vaststelling nov 2021) is een instandhoudingsniveau in beeld gebracht. Een lager onderhoudsniveau is niet mogelijk zonder dat er kapitaalvernietiging plaatsvindt. Tevens zijn de investeringen voor de komende jaren in de begroting van 2022 en verder opgenomen die onlosmakelijk verbonden zijn met het in stand houden van het kapitaalgoed.

Beleidskader rioleringen

Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering c.a. ligt vast in Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Dit plan is in december 2021 vastgesteld. Dit is een zgn. verbreed rioleringsplan waarin ook alle taken op basis van de waterwet zijn geïntegreerd.

Belangrijk item binnen de gehele waterketen vormt momenteel efficiëntieverbetering. Dit mede ingegeven door landelijk beleid. Om efficiëntieverbetering te behalen wordt breed ingezet op intensivering van samenwerking. Binnen Dantumadiel komt dit op verschillende manieren tot uiting. Met de gemeente Noardeast-Fryslân wordt op een gestructureerde manier op verschillende manieren samengewerkt. Verder wordt er Friesland breed samen gewerkt binnen het `Fries bestuursakkoord waterketen`. In dit verband wordt ook nadrukkelijk samenwerking met het Wetterskip Fryslân verbeterd. Het GRP geeft aan op welke wijze het areaal aan rioleringen wordt beheerd. Kostendekking van dit beheer vindt plaats op basis van de rioolheffing. De bij het GRP behorende kostendekking berekening vormt dan ook de basis voor deze rioolheffing.

Beleidskader waterwegen

Met het beleid / beheerplan Waterwegen (november 2021) is er door de raad een instandhoudingsniveau vastgesteld. Een lager onderhoudsniveau is niet mogelijk zonder dat er problemen ontstaan.

Het benodigd budget voor het baggeren is bepaald op basis van een cyclische benadering. Peilingen moeten uitwijzen waar en wanneer er gebaggerd moet worden. In 2022 is er een uitvoeringsplan opgesteld.

Onderhoud verhardingen

Eén maal per 2 jaar wordt er een visuele weginspectie uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van het groot onderhoud. Deze inspecties zijn in de eerste helft van 2022 uitgevoerd. De inspectiegegevens zijn ingebracht in het wegbeheersysteem. De onderhoudsstrategieën voor de

wegverhardingen zijn gestoeld op de landelijk toegepaste methodiek (gedragsmodellen) van het CROW (kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur).

Binnen de uitvoering van het onderhoud is een tweedeling aangebracht tussen groot en klein onderhoud. Klein onderhoud wordt uitgevoerd door de afdeling Gemeentewerken en groot onderhoud wordt uitbesteed aan aannemers. Het klein onderhoud aan verharding betreft het herstel van elementenverhardingen. Dit klein onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van eigen constatering, na meldingen van burgers / bedrijven of na opmerkingen die worden gemaakt tijdens het schouwen van de openbare ruimten. Daarnaast vinden er ook reconstructies plaats aan wegen, die aan het einde van hun technische levensduur zijn of waarvan de inrichting niet meer aan sluit op het gebruik.

De raad heeft in januari 2021, met het vaststellen van het beleid / beheerplan Wegen, gekozen voor een kwaliteitsniveau Basis. Het niveau Basis vertegenwoordigt een cijfer van 5,5 – 7,4. In de afbeelding hieronder wordt de kwaliteit afgebeeld van de inspecties in 2018, 2020, 2022 en 2024.

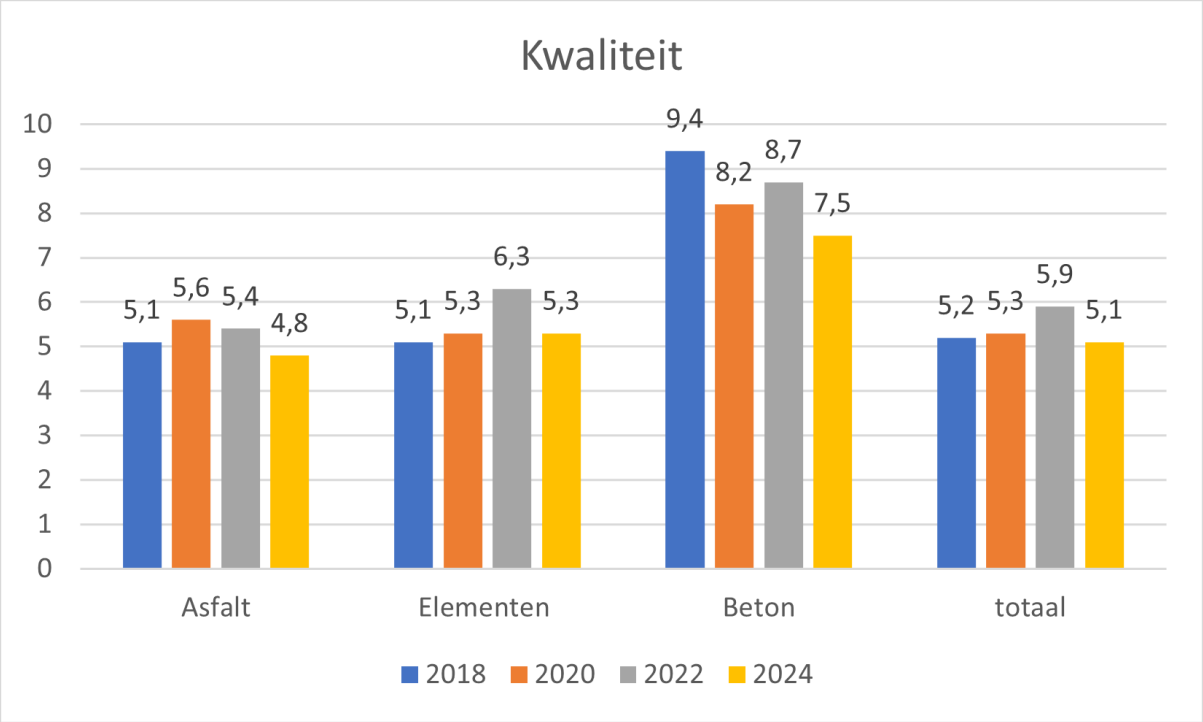

Uit de afbeelding hierboven is op te maken dat de gemiddelde kwaliteit, gemeten in het voorjaar van 2024 net iets onder Basis is (5,1). Dit is een lichte daling ten opzichte van de inspecties in 2022. Dit is te verklaren vanwege het feit dat er in 2023 en 2024 relatief veel vervangingsopgaves in voorbereiding waren en vanaf 2024 in uitvoering zijn gekomen. Voorbeelden hiervan zijn:

- De fietspaden Rinewal en Koekspaad,
- De Foarstrjitte in De Westereen,
- De opwaardering fietsroute Damwald - Feanwalden,
- De afwaardering van de hoofdrijbaan Damwald - De Falom,
- De Aylvawei en Eysingawei in Rinsumageast,
- Fugelbuurt in De Westereen,
- Foarwei Damwald,

Een aantal van bovenstaande projecten zijn inmiddels al uitgevoerd. De resterende projecten worden binnenkort uitgevoerd. Nadat deze projecten zijn uitgevoerd zal naar verwachting de kwaliteit toenemen.

Daarnaast is begin 2024 het netverzwaringsproject Nulelie van start gegaan. Om deze kabel aan te leggen is het nodig om verhardingen open te breken. Ondanks goed overleg met Liander over het opleveren van de sleuven, laat de kwaliteit te wensen over. De gemeente heeft inmiddels goede afspraken met Liander gemaakt over het herstel ervan.

Bij het bepalen van het totaalcijfer wordt er rekening gehouden met de hoeveelheid (m2) van de betreffende verhardingstype. Oftewel elementen weegt zwaarder dan beton.

De inspecties zijn een momentopname. De gemeente voert continu onderhoud uit. Met de uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden in de afgelopen periode kan het gemiddelde onderhoudsniveau iets verschuiven. In 2026 worden de wegen opnieuw geïnspecteerd.**Onderhoud sportvelden**

Het dagelijks en groot onderhoud van sportvelden wordt uitgevoerd door de afdeling Gemeentewerken. Deze taken worden beleidsmatig ondersteund door de afdeling Openbare Werken. Het onderhoud aan de sportvelden bestaat uit de volgende werkzaamheden: maaien sportvelden dmv robotmaaiers, vegen (= grasvelden ontdoen van gras en blad) (gemiddeld 5 keer per jaar), rollen (4 keer per jaar), beluchten (= perforeren grasmat tot een diepte van 25 á 30 mm), beregenen (afhankelijk van de weersomstandigheden), slepen oefenhoeken, bemesten (2 keer per jaar), bosplantsoen dunnen / snoeien / versnipperen, doorspuiten drainage, jaarlijks groot onderhoud hoofdvelden, herstellen doelgebieden, herstellen belijning, bezanden, beluchten, doorzaaien, onkruidbestrijding, jaarlijks groot onderhoud trainingsvelden, frezen / profileren, inzaaien, onderhoud overige voorzieningen, hekken, veldafrastering, hekwerken, goals, ballenvangers, bestrating / betegeling, opknippen beplanting, mollenbestrijding, chemische onkruidbestrijding velden, watergangen. Bijkomende kosten voor onderhoudswerkzaamheden sportvelden betreffen aanschaf van zand voor bezanden (bij groot onderhoud), aanschaf van kunstmeststoffen, keuring van grondmonsters, advisering over maatregelen groot onderhoud, onderhoud van borden, composteren van groenafval, kosten grondwaterbelasting provincie.

Onderhoud algemeen Groen

Het dagelijks onderhoud van het openbaar groen wordt volgens onderhoudsschema's op vastgestelde onderhoudsniveau 's onderhouden. Het onderhoudsniveau wordt geborgd middels een doorlopende kwaliteitsschouw van de openbare ruimte waardoor, waar nodig, tijdig kan worden bijgestuurd. Het groot onderhoud en de vervangingen worden uitgevoerd naar aanleiding van jaarlijkse inspecties.

Onderhoud speelvoorzieningen

Het onderhoud wordt uitgevoerd door de speelplaatscommissies. Voor dit onderhoudswerk krijgen de speelplaatscommissies subsidie van de gemeente. Periodiek inspecteert de gemeente de speeltoestellen en legt de rapportages vast in een beheersysteem.

Onderhoud rioleringen

Alle werkzaamheden t.b.v. rioleringen worden uitgevoerd door de afdeling Gemeentewerken inclusief de hydraulische en de milieutechnische berekeningen. De afdeling Openbare Werken verzorgt de beleidsmatige aspecten en bewaakt het hydraulisch en hygiënisch functioneren van de riolering.

Het dagelijks onderhoud bestaat uit een groot aantal werkzaamheden waaronder; ledigen van straat en trottoirkolken, reinigen en inspecteren van leidingen, vegen van goten, inspectie en onderhoud van pompen en gemalen, reparatie van kleinere lekkages, etc. Vrijkomend slib uit onderhoud werkzaamheden wordt afgevoerd naar de Omrin.

Groot onderhoud aan en vervangingen aan het rioleringssysteem wordt uitgevoerd op basis van inspecties. Inspectie gegevens worden bijgehouden in een geautomatiseerd systeem op basis waarvan jaarlijks het vervangingsprogramma wordt opgesteld. Naast vervangingen worden ook optimalisaties doorgevoerd. Hierbij valt te denken aan het ombouwen van verbeterd gescheiden stelsels, hydraulische of milieukundige aanpassingen van het stelsel en het afkoppelen van regenwater.

Onderhoud waterwegen

Onderhoud van waterwegen is te verdelen in watervoerendheid en bevaarbaarheid. Ten aanzien van watervoerendheid moeten alle gemeentelijke watergangen voldoen aan de keur van het waterschap. Hiertoe worden de sloten uitgemaaid. Incidenteel moet er worden gebaggerd.

Bevaarbare waterwegen worden in beginsel vastgelegd in het Provinciaal Verkeer en Vervoersplan (PVVP).

Wetterskip is waterbeheerder voor al het stedelijk water (binnen de bebouwde kom). Gemeente voert wel dagelijks / jaarlijks onderhoud uit (hekkelen) aan hoofd- en secundaire watergangen voor het Wetterskip en krijgt de kostprijs hiervan vergoed. Baggeren van hoofd- en secundaire watergangen onder OSW is voor het Wetterskip. Voor vijvers binnen de bebouwde kommen ontvangt de gemeente jaarlijks een vast bedrag om jaarlijks te hekkelen / maaien (indien noodzakelijk) en om periodiek te baggeren.

Het baggeren in kader van Overdracht Stedelijk Water is grotendeels in 2024 uitgevoerd. Het resterende deel wordt in 2025 uitgevoerd.

Voor het hekkelen van waterwegen (betreft voornamelijk bermsloten) wordt getracht zo veel mogelijk contracten af te sluiten met eigenaren van aanliggende percelen waarbij de eigenaren tegen een vergoeding het hekkelen voor de gemeente uitvoeren en het hekkelmateriaal op hun terrein ontvangen. De resterende hekkelwerkzaamheden worden door een aannemer uitgevoerd. Bij hekkelwerkzaamheden wordt het overgrote deel van het vrijkomende hekkelmateriaal afgevoerd naar een composteerinrichting. In verband met de bereikbaarheid wordt nog een klein deel van het hekkelmateriaal verklepeld en vervolgens in de berm achtergelaten. Voor het verkrijgen van de gewenste bermvegetatie geniet afvoer van hekkelmateriaal echter de voorkeur (verschralingsbeleid). Een aantal bermsloten is voorzien van walbeschoeiing. Reden is doorgaans ruimtegebrek of afslag van het talud als gevolg van stromend water en bodemopbouw. Indien technisch mogelijk verdient uit kostenoverwegingen een natuurlijk talud de voorkeur.

Beeldkwaliteit

In 2024 is er periodiek (in totaal 2 x) een beeldkwaliteit schouw uitgevoerd volgens de CROW-publicatie 223. Deze beeldkwaliteitsschouw heeft betrekking op groen en wegen. Bij deze schouwrondes worden er op willekeurig gekozen plaatsen geïnspecteerd waarbij wordt gekeken naar wat de beeldkwaliteit is. De vastgestelde kwaliteit is niveau B.

A+ (10)	Uitstekend onderhouden (als nieuw)
A (8)	Goed onderhouden, weinig op aan te werken
B (6)	Voldoende onderhouden, wel wat op te merken
C (4)	Sober tot onvoldoende onderhouden
D (2)	Onvoldoende onderhouden met flinke achterstanden

Hieronder de uitkomsten van de Beeldkwaliteit schouw:

De gemiddelde score beeldkwaliteitsschouw; 6,9

Het gemiddelde kwaliteitsniveau van de beeldkwaliteitsschouw is B

De belangrijkste plussen;

Graffiti	8,9
Zwerfvuil algemeen beeld	8,4
Afval rond prullenbakken	8,5
Openbare verlichting Heel	8
Hekwerk Heel	8

De belangrijkste minnen;

Elementen vlakheid trottoir	5,9
Trottoir Onkruid op verharding	5,5
Elementen Onkruid op verharding (geen trottoir)	5,9
Openbare verlichting Schoon	5,8
Hekwerk Schoon	5,5

Het uitgangspunt van het beheren van de kapitaalgoederen is een cyclische aanpak mede gebaseerd op het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV)

In de tabel hieronder een weergave van de stand van zaken aangaande achterstallig onderhoud.

Onderdeel	Achterstallig onderhoud	Hoogte achterstallig onderhoud	Naam ingestelde reserve of voorziening	Hoogte van de reserve of voorziening
Wegen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kunstwerken	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Openbare verlichting	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gebouwen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Waterwegen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Riolering	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

3.2 Majeure vervangingen / projecten

Beschoeiingen / damwanden:

- Vervangen brug VW0009a Butefjild Feanwâlden
- Vervangen brug Butefjild Feanwâlden
- Vervangen brug BW0001 Tienewei Broeksterwâld
- Vervangen brug DM0011 Trekwei / Wâlddyk

Waterwegen:

- Baggeren op diverse locaties

Straatverlichting:

- Vervanging lichtmasten
- Vervangen armaturen voor Led armaturen

Wegen:

- Trekwei (herinrichting gekoppeld aan bestaande vervanging)
- Van Aylvawei (herinrichting gekoppeld aan bestaande vervanging)
- Eysingawei (herinrichting gekoppeld aan bestaande vervanging)

Groen:

- Diverse renovaties plantvakken conform technische schouw gehele gemeente
- inzaaien plantvakken met een kleurrijk bloemenmengsels

Gebouwen:

- Restauratie kerktoren Rinsumageast

Riolering:

- Feanwalden, Eslawald
- Driezum, Eastwald
- Damwâld, aanpak wateroverlast Prakkestrjitte
- De Westereen, Miedloane renovatie drukrioolgemalen

Paragraaf financiering

4.1 Paragraaf financiering

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in de afzonderlijke paragrafen beleidsrichtlijnen vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. In de beheersverordening naar artikel 212 van de Gemeentewet geeft de raad het kader aan. In het Treasurystatuut gemeente Dantumadiel, staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De gerealiseerde uitvoering van het treasurybeleid is weergegeven in de paragraaf financiering.

Rente-ontwikkeling

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte verloop van de rente. Onze rentevisie wordt aan de hand van een aantal financiële instellingen opgesteld. De kapitaalmarkt rente is in 2023 gestabiliseerd op een hoger niveau dan in voorgaande jaren waarin sprake was van lage en soms zelfs negatieve rentestanden. Daar waar de ECB de depositierente scherp heeft verlaagd in 2024 is er op de kapitaalmarkt (slechts) een lichte daling zichtbaar.

De korte termijn rente (gebaseerd op de ECB-rente) beïnvloed de rente die wij als gemeente hebben ontvangen op de middelen in Schatkistbankieren. De ontvangen rente op de middelen in Schatkistbankieren is derhalve afgenomen in de loop van 2024. Desalniettemin waren de renteopbrengsten hoger dan opgenomen in de begroting omdat er voorzichtig geraamd is. In 2024 is de rente op een leningdeel bij de BNG-bank herzien met een obligo van 4,8 miljoen. Hiermee is de gemeente voor het eerst geconfronteerd met een hogere kapitaalmarktrente. De hogere lasten zijn verwerkt in de begroting middels de 1e Turap 2024.

Kasbeheer

Het betalingsverkeer van de gemeente loopt via twee banken, de BNG Bank en de Rabobank. Hoofdbankier is de BNG Bank. De betaalrekening bij de Rabobank wordt aangehouden voor het storten van de kas van burgerzaken. Het saldo op de rekening van de Rabobank wordt periodiek afgeroomd naar de rekening bij de BNG Bank.

Bij de BNG Bank beschikt de gemeente over een rekening courant krediet tot € 3.000.000. Wanneer er sprake is van een negatief saldo wordt de rekening bij de BNG Bank automatisch aangezuiverd vanuit Schatkistbankieren. In 2024 is er vrijwel geen gebruik gemaakt van dit rekeningcourant-krediet.

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Het schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet financiering decentrale overheden (FIDO) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag Schatkistbankieren is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal met een minimum van €1.000.000.

Voor de gemeente Dantumadiel betekent dit dat de drempel in 2024 gelijk is aan € 1.418.000. Om te voorkomen dat het drempelbedrag wordt overschreden worden overtollige middelen geautomatiseerd afgeroomd naar de Schatkist. Er heeft in 2024 dan ook geen overschrijding plaatsgevonden van de drempel. Voor de berekening van de drempel en de gemiddelde benutting per kwartaal verwijzen we naar de jaarrekening.

Renterisicobeheer

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om dit renterisico te beheersen wordt er in de wet FIDO een renterisiconorm bepaald. Voor gemeenten bedraagt de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingsbedrag bij aanvang van het begrotingsjaar. Uit onderstaande tabel blijkt dat we in 2024 binnen de renterisiconorm zijn gebleven.

Bedragen x € 1.000	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Renteherziening	4.800	0	0	0
Aflossing	1.360	1.360	1.360	1.360
Renterisico	**6.160**	**1.360**	**1.360**	**1.360**
Renterisiconorm	14.175	14.175	14.175	14.175
Ruimte onder renterisiconorm	**8.015**	**12.815**	**12.815**	**12.815**
Begrotingstotaal	70.877			
Normpercentage	20%			
Renterisiconorm	**14.175**			

Kasgeldlimiet

In de wet FIDO is een kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet stelt een maximum aan het financieren met kortlopende middelen. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van de gemeente mag de kasgeldlimiet niet overschrijden in drie opeenvolgende kwartalen. Onder de netto-vlottende schuld vallen de kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden. De kasgeldlimiet is in de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Op basis van het begrotingstotaal 2024 is de kasgeldlimiet € 6.025.000. Ultimo 2024 is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Bedragen x € 1.000	**2024**
Vlottende passiva *(netto vlottende schulden + overlopende passiva)*	20.599
Vlottende activa *(liquide middelen + uitzettingen < 1 jaar)*	20.711
Netto vlottende schuld (+) / middelen (-)	**-112**
Kasgeldlimiet	6.025
Ruimte onder de kasgeldlimiet	**6.137**
Begrotingstotaal	70.877
Normpercentage	8,5%
Kasgeldlimiet	**6.025**

Leningpositie

De totale schuld van de gemeente per 31 december 2024 bedraagt € 25.790.000. Onderstaande het verloop van de lening.

Bedragen x € 1.000	**2024**
Schuld per 1-1	27.149
Aflossingen	-1.360
Nieuwe leningen	-
Schuld per 31-12	**25.790**

Kredietrisico op verstrekte geldleningen

De gemeente staat borg voor een aantal geldleningen. Gezien het feit dat voor de meeste van deze leningen het Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant staat, kan het directe risico als minimaal worden beschouwd. Het indirecte risico is wel aanwezig. Dit risico ontstaat wanneer een willekeurige landelijke woningcorporatie niet meer aan haar betalingsverplichting kan voldoen (denk hierbij aan Woningcorporatie Vestia) en het WSW-garantievermogen daalt tot beneden 0,25%, van het totale geborgde vermogen. Mocht dit voorkomen dan zullen de gezamenlijke gemeenten voor 50% van deze schuld (na uitputting van het garantievermogen en betaling van de directe schadegemeentes) verplicht zijn deze overblijvende schuld, via een renteloze lening te verstrekken. Het risico is dan in beginsel de rentederving op deze verstrekte lening.

Wet HOF

In de wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF) worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde. Deze is afgeleid van het plafond voor het EMU-saldo van de gezamenlijke gemeenten. De VNG adviseert gemeenten om niet te sturen op deze EMU-referentiewaarde. Dat verhindert een uitruil van plussen en minnen tussen gemeenten ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde en leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door gemeenten. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld. Als gemeente Dantumadiel hebben wij aandacht voor de schuldpositie van onze gemeente via de jaarstukken en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragraaf Financiering. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente Dantumadiel geen specifiek schuldenbeleid heeft.

Renteverdeling

De rentekosten worden verdeeld over de taakvelden op basis van een omslagrente. Hierbij worden de totale rentekosten eerst verminderd met de rentebaten en de rentekosten welke rechtstreeks toegerekende worden aan projecten en de /of de grondexploitaties. De totaal toe te rekenen rentekosten aan de taakvelden bedraagt - € 261.590 (negatieve kosten = opbrengst). Conform de voorschriften wordt een renteopbrengst niet toegerekend aan de taakvelden maar komt ten gunste van het taakveld Treasury. Er worden derhalve geen rentekosten omgeslagen over de taakvelden. In de onderstaande tabel wordt de renteverdeling weergegeven.

Bedragen x € 1.000	**2024**
Rentelasten	274
Rentebaten	-536
Correctie voor doorgeleende gelden en grondexploitaties	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	**-262**
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)	0
Renteresultaat op treasury	**-262**

EMU-saldo

In 2004 hebben Rijk en medeoverheden afgesproken dat het EMU-tekort van medeoverheden maximaal -0,5% BBP mag bedragen. Deze beperking vloeit voort uit de Europese saldogrens van 0,3% BBP die geldt voor de volledige Nederlandse collectieve sector. Wanneer het saldo positief is, is er sprake van een vorderingenoverschot, als het saldo negatief is, spreekt men over een vorderingentekort. Er is voor 2024 sprake van een EMU-tekort.

Bedragen x € 1.000	**2024**
Exploitatiesaldo vóór mutaties reserves	1.127
Mutaties (im)materiële vaste activa (-)	2.248
Mutaties voorzieningen (+)	-227
Mutaties voorraden (inclusief bouwgrondexploitatie) (-)	331
Berekend EMU-saldo	**-1.679**

Paragraaf bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

De term ‘bedrijfsvoering’ verwijst naar de inzet van bedrijfsmiddelen om de bedrijfsdoelen te behalen. Die bedrijfsmiddelen zijn: personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering, communicatie, huisvesting (‘PIOFACH’), aangevuld met juridisch en inkoop.

In deze paragraaf worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Een zelfstandige organisatie
- Ontwikkeling personele bezetting
- ICT als belangrijke randvoorwaarde
- Apparaatskosten
- Financiën Opbouw en Ontvlechting
- Ontwikkeling risicomanagement en interne controle
- Fraude, integriteit en continuïteit
- Rechtmatigheid

5.2 Een zelfstandige organisatie

De (nieuwe) ambtelijke organisatie ging op 1 januari 2024 van start en op 8 januari werd het nieuwe tijdperk ingeluid met een gezamenlijk ontbijt.

In het eerste jaar was het belangrijk om de dienstverlening op peil te houden. Daarnaast is intern veel werk verzet om processen goed neer te zetten en daar waar mogelijk te verbeteren. Met name de inrichting van het sociaal domein en het klantcontact centrum krijgt hierbij extra aandacht.
De organisatie raakt steeds beter op elkaar ingespeeld, maar kent natuurlijk nog wel aspecten die frictie opleveren. Vooral het zoeken, binden en borgen van eigen personeel op sommige afdelingen blijft actueel.

In lijn met de planning zijn ook de laatste (ICT) applicaties ontvlochten en overgedragen aan de eigen organisatie.

De weg, passend bij de visie, is ingeslagen en wordt vervolgd. Overigens zal 2025 in het teken staan van de voorbereiding naar een passende formatieve bezetting die niet op frictie berekend is. Dit proces moet in 2027 afgerond zijn.

5.3 Ontwikkeling personele bezetting

Het begrote vaste aantal FTE voor de zelfstandige organisatie per 1 januari 2024 bedraagt 163,2 FTE. Daarnaast is een tijdelijke formatie vastgesteld van 15,1 FTE.

De gemiddelde werkelijke bezetting over 2024 bedraagt 201,2 FTE. Dit hogere aantal FTE wordt met name verklaard door extra capaciteit voor projecten (welke ook door projectmiddelen wordt gefinancierd).

Het ziekteverzuimpercentage heeft zich als volgt ontwikkeld

	Ziekteverzuim %
2021	5,09%
2022	6,37%
2023	6,24%
2024	4,79%

Het ziekteverzuim t/m 2023 heeft betrekking op de centrumregeling. Een vergelijking van 2024 met eerdere jaren is daardoor niet goed mogelijk.

Het ziekteverzuim is in het laatste kwartaal licht gestegen wat (volgens de Praktijkondersteuner Bedrijfsarts) een logisch beeld is. Het risico dat medewerkers na een lange en intensieve periode van opbouw ziek worden is groter. Ook ontstaat er ruimte om na te denken over hun vervolgstappen (hoe bevalt dit werk mij en is het zoals ik dit voor ogen had). Uiteraard steken we vanuit leidinggevenden en P&O in op zoveel mogelijk preventie hiervan door goed in gesprek te blijven.

5.4 ICT als belangrijke randvoorwaarde

In 2024 heeft de gemeente Dantumadiel haar eigen informatievoorziening en ICT opgebouwd. En is daarbij de data gescheiden van de gemeente Noardeast-Fryslan. Waarbij ICT en het technisch beheer van de informatievoorziening via een Centrumregeling door de gemeente Leeuwarden wordt uitgevoerd.

Het informatiemanagement, informatiebeheer en functioneel beheer en daarmee de organisatie van de informatievoorziening doet gemeente Dantumadiel zelf. Een aantal beleidsarme taken, waaronder de basisregistraties BGT, BAG, WOZ zijn via een dienstverleningsovereenkomst uitbesteed aan gemeente Noardeast-Fryslan, en waar ook de informatie(voorziening) onderdeel van uitmaakt.

Daarnaast is/worden processen en de inrichting van de informatievoorziening aangepast aan de nieuwe organisatie. En is de onlinedienstverlening met de inzet van eDiensten voor Burgerzaken verbeterd en zijn een aantal nieuwe toepassingen ingezet om het werk efficiënter en klantgerichter uit te voeren. Voor de uitvoering van de nieuwe omgevingswet zijn de processen en systemen ingericht en aangesloten op het digitale stelsel omgevingswet.

5.5 Apparaatskosten

De totale uitgaven van de apparaatskosten waren in 2024 gelijk aan € 19,8 miljoen. Het grootste deel (€ 18,3 miljoen) van de apparaatskosten wordt over de programma's/taakvelden verdeeld middels een verdeelsleutel. De verdeelsleutel is vastgesteld naar rato van het gebruik. Het resterende deel (€1,5 miljoen) wordt rechtstreeks aan een programma/taakveld toegerekend, dit betreffen veelal projectkosten. In onderstaande tabel zijn de apparaatskosten uitgesplitst naar Personeelskosten, ICT en projecten, Tractie en Overige apparaatskosten. De voornaamste afwijkingen zijn kort toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Toelichting verschil	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten				
Personeelskosten		17.209	17.264	-55
	Hogere kosten voor salarissen, sociale lasten en inhuur. Voornamelijk als gevolg van inhuur op vaste formatie.			-516
	Lagere reiskosten woon-werkverkeer			95
	Lagere opleidingskosten			244
	Verschillen kleiner dan € 50.000			122
ICT en projecten		2.405	1.536	870
	Lagere kosten voor diverse ICT-projecten. Projecten worden doorgeschoven naar 2025. Dekking vindt grotendeels plaats vanuit de Algemene reserve, er staan derhalve ook lagere inkomsten tegenover in het programma Overhead.			472
	Reguliere ICT-kosten lager dan geraamd.			251
	Lagere kosten Jongerenetwerk Jong Dantumadiel. Dekking vanuit de Algemene reserve, er staan derhalve ook lagere inkomsten tegenover in het betreffende programma.			64
	Verschillen kleiner dan € 50.000			83
Overige apparaatskosten		889	699	191
	Verschillen kleiner dan € 50.000			191
Tractie		292	314	-22
	Verschillen kleiner dan € 50.000			-22
Totaal lasten		20.796	19.813	983
Verdeeld over programma's		20.796	19.813	983

5.6 Financiën Opbouw en Ontvlechting

Ontvlechting

In lijn met de planning is het project voor de opheffing van de Centrumregeling ("de Ontvlechting") gedurende 2024 afgerond. De afronding bestond met name uit het ontvlechten van een aantal applicaties. In maart 2025 heeft de financiële afronding plaats gevonden . Van het beschikbaar gestelde (totale) budget is € 0,52 mln. niet besteed. De helft hiervan is voor Dantumadiel en dit positieve resultaat is verwerkt in de jaarrekening.

Vanuit het Opheffingsplan Centrumregeling samenwerking Dantumadiel en Noardeast-Fryslân dienden nog nadere (financiële) afspraken gemaakt te worden met betrekking tot het onderdeel Overbezetting. Omdat niet tot een eenduidige uitwerking kon worden gekomen hebben de colleges in april 2024 in goed overleg besloten om via arbitrage, op basis van artikel 20 van de “Centrumregeling samenwerking Noardeast-Fryslân en Dantumadiel”, een knoop door te hakken. De uitkomsten van de arbitrage waren eind 2024 bekend. Op basis van de uitkomsten heeft afrekening over het jaar 2024 plaats gevonden. Dit heeft niet geleid tot bijstelling van de reeds gevormde voorziening.

Opbouw

De opbouw is uitgevoerd op basis van het programmaplan 'Dantumadiel 2024'. Omdat in 2024 nagenoeg alleen de resterende opbouw van de (ICT) applicaties nog uitgevoerd moest worden heeft de projectleider in het eerste kwartaal van 2024 een Dechargerapport opgeleverd. Op basis van dit rapport is het project afgesloten en zijn openstaande punten overgedragen aan de ambtelijke organisatie.

De opbouw van de applicaties is technisch afgerond in 2024 en in het eerste kwartaal van 2025 formeel afgesloten.

De in 2024 gemaakte kosten bestaan met name uit kosten voor ICT, arbitrage en personele ondersteuning. In 2025 is er nog een stukje nazorg vanuit de ICT en daarom wordt het budget in de jaarrekening 2025 formeel afgesloten.

5.7 Ontwikkeling risicomanagement en interne controle

Risicobeheersing verbonden partijen

Een aantal jaren geleden is door de Fryske concerncontrollers gestart met een gezamenlijke aanpak om risico’s van de verbonden partijen in beeld te brengen. Van een aantal verbonden partijen zijn zgn. risico vliegers opgesteld en besproken. De overige zijn tot op heden niet of deels uitgevoerd. Dit is een vrij arbeids- en tijdsintensieve aanpak. Ook richt deze aanpak zich niet op de vergaderstukken en belangrijke P&C documenten van de GR-en.

Om grip te hebben én houden op verbonden partijen en de vaak complexe vraagstukken is gezamenlijk standpunten/positie innemen noodzakelijk. Dit betekent dat er vooraf (tijdig) afstemming moet zijn tussen gemeenten om tijdens besluitvorming impact te kunnen hebben. Dit resulteert in:

- Gemeenten zijn aan de voorkant in positie om invloed te hebben op de koers van de verbonden partij;
- Versterken van de positie van de portefeuillehouder (PHO) in AVA/ AH vergaderingen wat leidt tot kwalitatieve betere besluitvorming in bestuurlijke overleggen;

- Afgestemde adviezen (en evt. zienswijzen) voorafgaand aan Collegevergaderingen van alle individuele gemeenten;
- Zorgdragen voor, zoveel als mogelijk, gelijkluidende adviezen (en evt. zienswijzen) van individuele gemeenten aan PHO-ers en gemeentesecretarissen (GS). Indien dit niet mogelijk is, worden de standpunten van de andere gemeenten gedeeld met de eigen portefeuillehouder;
- Waar mogelijk integraal (namens Friese gemeenten) advies op van belangzijde stukken van verbonden partijen;
- Integrale werkwijze (door Friese gemeenten) en inzicht in strategische risico's (die we al dan niet gezamenlijk lopen);
- Een platform om afstemming te vinden en uit te wisselen als Concern controllers;
- Versterken van het netwerk van verbonden partijen en de beleids- en financiële overleggen.

Er is een nieuwe werkwijze afgesproken waarbij de belangrijkste afspraak is dat voor de 3 'grote' en complexe verbonden partijen een trekker van een gemeente benoemd is, en een 2e en 3e betrokken gemeente.
Deze trio's hebben een focus op deze partijen en zorgen er voor dat hun gemeente tijdig de van belang zijnde vergaderstukken/ P&C documenten en vraagstukken die voorliggen beoordelen en gaan indien nodig in overleg met de betreffende verbonden partij.

We verwachten dat hierdoor de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening meer inhoud krijgt en dat de gemeentelijke sturing op de verbonden partijen zich verder gaat ontwikkelen.

Ontwikkelagenda control

In 2025 zetten de controllers binnen onze gemeente zich samen met de vak-afdelingen in om de beheersing van de financiële processen te versterken. Dit wordt gedaan met een gezamenlijke focus op rechtmatigheid, informatieveiligheid en het voorkomen van fraude. Het doel is om in control te zijn en te blijven. De controllers gaan daartoe het gesprek aan (binnen de control platforms) met verschillende specialisten uit de vak-afdelingen. Per proces worden de risico's periodiek besproken in control platforms. Deze control platforms bestaan uit specialisten van de vak-afdeling (manager, controleur, M&O functionaris, beleidsadviseur, systeembeheerder, Chief Information Security Officer (CISO) en de business-/concerncontroller). Samen stellen zij een lijst op met alle significante risico's betreffende rechtmatigheid, M&O, informatieveiligheid, volledigheid van opbrengsten, fraude en daarbij behorende beheersmaatregelen. Op deze wijze wordt de volledigheid van de risico's gewaarborgd. Bij de risico analyse worden massa, foutpercentage vorig jaar, mutaties en de aard van het proces (Professional Judgement) meegenomen. Dit komt ook terug in de omvang van de deelwaarneming. Voor het uitvoeren van de beheersmaatregelen wordt een planning afgesproken. Het organiseren van het controlplatform, de beheersing en volledigheid van de risico's en de inzet van beheermaatregelen zijn de verantwoordelijkheid van de desbetreffende manager. De control platforms worden gevoerd met de vak-afdelingen die een verantwoordelijkheid hebben voor een financieel proces om te bekijken of de processen in opzet goed geregeld zijn. Om na te gaan of het in de praktijk ook zo werkt worden dossiercontroles uitgevoerd door collega's van medewerkers uit de teams die er uitvoering aan geven. De controllers begeleiden dit, zijn verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging en rapporteren aan het management en de directie over de resultaten. De rapportages worden gebruikt door de accountant om het college te adviseren over de interne beheersing en een conclusie te trekken over de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de beheershandelingen ten behoeve van de gemeenteraad.

Collegeverklaring financiële rechtmatigheid

Vanaf het boekjaar 2023 is de collegeverklaring voor de financiële rechtmatigheid opgenomen in de jaarrekening. Het college van Burgemeester en Wethouders geeft vanaf 2023 zelf een verklaring voor de financiële rechtmatigheid af. De accountant geeft een verklaring af voor de getrouwheid en onderzoekt daarbij ook de getrouwheid van de collegeverklaring. De collegeverklaring heeft niet alleen betrekking op de financieel rechtmatige toepassing van de regels uit de verordeningen maar ook op de begrotingsrechtmatigheid en mogelijk misbruik door derden van gemeentelijke voorzieningen. Concern control bereidt de collegeverklaring voor. Dit vraagt van de controllers een onafhankelijke positie. De verantwoordelijkheid van het uitvoeren van de eerstelijnscontroles ligt bij de teammanagers. Concern control opereert in de tweede lijn door vast te stellen of de beheersmaatregelen nageleefd worden en voldoende zekerheid geven en in de derde lijn door te toetsen of de door de teammanager gekozen beheersmaatregelen op basis van opzet, bestaan en werking voldoende zijn. Ook doet zij aanbevelingen aan management en bestuur waar het gaat om de doelmatigheid en efficiëncy van de processen.

5.8 Fraude en integriteit

Fraude, Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het is belangrijk dat de gemeente Dantumadiel zich realiseert welke frauderisico's zij loopt en hoe zij hier bewust mee kan omgaan. De gemeente is namelijk zelf verantwoordelijk voor fraudebestrijding. Vanwege de maatschappelijke functie is het van belang om dit intern en extern zichtbaar en

transparant te maken. Ook onze gemeente heeft te maken met frauderisico's die deels wel en deels ook niet voorkomen kunnen worden. Door frauderisico's te analyseren kunnen we weloverwogen keuzes maken ten aanzien van het voorkomen daarvan.

Het college is primair verantwoordelijke voor het vermijden en ontdekken van fraude. In januari 2025 is de Beleidsnotitie Fraude door het college vastgesteld. Hierin komt aan de orde wat onder fraude wordt verstaan, welke factoren spelen er bij frauderisico's en welke algemene maatregelen binnen de gemeente Dantumadiel aanwezig zijn in het kader van fraudepreventie.

Tevens is er een frauderisicoanalyse opgesteld. Deze frauderisico-inventarisatie is in samenwerking met de verschillende teams opgesteld. Dit is de uitkomst van een analyse van de belangrijkste frauderisico's voor de gemeente Dantumadiel. Deze frauderisico-inventarisatie is opgebouwd uit inschattingen van waarschijnlijkheid en impact en een inschatting van restrisico's en indien nodig aanvullende beheersmaatregelen om geïnventariseerde restrisico's af te dekken. Deze frauderisico-inventarisatie zal jaarlijks (binnen de control platforms) worden geactualiseerd.

De uitkomsten van de frauderisicoanalyse dienen te leiden tot adequate beheersmaatregelen om de gesignaleerde frauderisico's te beperken. Onderdeel van de beheersmaatregelen is het inschatten van het restrisico. Dit is het risico van eventuele fraudes als gevolg van het (bewust) niet treffen van beheersmaatregelen voor bekende frauderisico's. Restrisico's worden geaccepteerd omdat het niet doelmatig of wenselijk is om alle potentiële frauderisico's af te dekken. Tegelijkertijd is het maken van een frauderisicoanalyse een stap in fraudebewustwording. Daarnaast is het vanzelfsprekend van belang dat fraude, onderwerp van gesprek is tussen de leidinggevende en het team, maar ook medewerkers onderling.

Frauderisicoanalyses hebben vooral toegevoegde waarde voor de organisatie zelf. Het identificeren van risico's en het inschatten van de impact en de kans dat deze risico's zich zouden kunnen voordoen is van belang voor de organisatie om naar eigen maatstaven in control te zijn.

In tegenstelling tot de accountant kennen we in gemeenteland geen externe fraude. Externe fraude wordt in gemeenteland Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik genoemd. Binnen de gemeente spreken we dus alleen van interne fraude.
De fraudeur kent verschillende gedaanten. Bij een gemeente kan onderscheid gemaakt worden tussen de fraudeur in de gedaante van (leden van):

- de gemeenteraad;
- het college van burgemeester en wethouders;
- de ambtenaren;
- iemand die niet bij de gemeente werkzaam is maar door de gemeente wordt ingehuurd en

middels frauduleus handelen de gemeente benadeelt en/of misbruikt.

Naast fraude kan er sprake zijn van misbruik en oneigenlijk gebruik. In het dagelijks taalgebruik is het gebruikelijk misbruik en oneigenlijk gebruik ook als fraude te bestempelen, denk hierbij aan een term als 'bijstandsfraude' of aan 'fraude' met vergunningen. Dit type fraude valt nadrukkelijk onder het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Het gaat hier om derden die misbruik maken van (gemeentelijke) regelingen. Misbruik en oneigenlijk gebruik is een begrip dat voortkomt uit de rechtmatigheidscontrole van de jaarrekening. Het betreft het bewust misbruik of oneigenlijk gebruikmaken van wet- en regelgeving (de zogenaamde mazen of grijze gebieden in wet- en regelgeving). De verantwoording over misbruik en oneigenlijk gebruik is vanaf het verslagjaar 2023 opgenomen in de collegeverklaring bij de jaarrekening.

Integriteit

In 2024 hebben we voornamelijk ingezet op bewustwording bij nieuwe medewerkers. Zo is er de geheimhoudingsverklaring en VOG voor al het personeel. Dus zowel voor medewerkers in eigen dienst als inhuur. Verder zijn er zijn 4 sessies geweest waarin nieuwe medewerkers (ambtenaren) hun eed of belofte konden afleggen. In de bijeenkomsten benadrukte onze burgemeester het belang van integer handelen. En speelden we een kort dilemmaspel.

En op ons leerplatform Mijn Leerplein staat een introductieleerlijn voor nieuwe medewerkers. Die bevat een compacte online training over integriteit en het verschil tussen overheid en bedrijfsleven op dat gebied.

5.9 Rechtmatigheid

Toelichting op de afwijkingen

In de paragraaf bedrijfsvoering moet een toelichting worden gegeven over de oorzaken van de geconstateerde onrechtmatigheden met verklaring indien deze boven de rapportagetolerantie uitkomen. Het College stelt voor om deze rapporteringstolerantie vast te stellen op € 100.000,-.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

1. WMO ad. € 156.616,- aan fouten;
2. Jeugdwet ad. € 148.867,- aan fouten;
3. Begrotingsrechtmatigheid ad € 860.604,- aan fouten

Ad 1. WMO ad € 156.616,- fouten

a) Fouten.

Verkorte procedure (rechtmatigheid): In het kader van de aanpak wachtlijsten WMO heeft de gemeente Noardeast-Fryslân eind 2022 besloten een deel van de aanvragen die begin 2023 op de wachtlijst stonden op basis van een verkorte tijdelijke procedure toe te kennen. Hierbij zijn tevens aanvragen van de Gemeente Dantumadiel (zonder akkoord van de raad) op basis van de verkorte procedure toegekend. Gedurende 2024 zijn de 54 van de 71 posten heronderzocht. Deze posten tellen voor 2024 deels mee als onrechtmatig. Voor 2025 zullen er nog 17 dossiers heronderzocht moeten worden.

De onrechtmatigheid is hierdoor op € 156.615,64 berekend.

b) Oorzaak

De geconstateerde rechtmatigheidsfouten komen voort uit het niet aantoonbaar uitvoeren van het wettelijke onderzoek en de wettelijk verplichte ID-check.

c) Verbeterpunten:

Bij de aanvraag / heronderzoek dient ten allen tijde het wettelijke verplichte onderzoek en de identificatiecheck te worden uitgevoerd en te worden vastgelegd.

Ad 2. Jeugdwet ad € 148.867,- fouten

a) Fouten.

Van Sociaal Domein Friesland ontvingen wij eind 2024 bericht dat bij alle Friese gemeenten sprake was van onrechtmatigheid van bekostiging meeleefgezinnen aan Alliade omdat hiervoor met Alliade geen contract was afgesloten. Voor onze gemeente ging het over 2024 om 3 cliënten. De door ons berekende onrechtmatigheid komt hiermee op € 148.866,84

b) Oorzaak
In de brief van Sociaal Domein Friesland van 27 november 2024 betreffende "Contractering Pleegzorg – positie Alliade" werd aangegeven dat er bij alle Friese gemeenten sprake was van onrechtmatigheid van bekostiging meeleefgezinnen aan Alliade omdat hiervoor met Alliade geen contract was afgesloten.

c) Verbeterpunten:
- SDF er op wijzen de inkoopcontracten volgens de geldende wet- en regelgeving af te sluiten, waardoor onrechtmatigheden bij de deelnemende gemeenten worden voorkomen.
- Goede afstemming en communicatie tussen SDF en gemeente bij wijzigingen in de inkoopcontracten waardoor onrechtmatigheden opgespoord kunnen worden, waarna gehandeld kan worden.
- Zorgdragen voor een juiste monitoring en afstemming met accountmanager, waardoor de genoemde onrechtmatigheden opgelost kunnen worden c.q. omgezet kunnen worden naar de nieuwe afspraken binnen de inkoopcontracten.

Ad 3. Begrotingsonrechtmatigheid ad € 860.604,- fouten

Begrotingsonrechtmatigheid		Bedrag (€)
1A.	Overschrijding lasten programma's	395.303
1B.	Overschrijding investeringsbudgetten	465.301
2A.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	-
2B.	Onderschrijding van investeringen die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	-
3.	Ongeautoriseerde reservemutaties	-
	Totaal begrotingsonrechtmatigheid	**860.604**
	Waarvan acceptabel	*304.339*
	Waarvan niet acceptabel	*556.265*

Risico: M&O binnen Jeugdwet en WMO als gevolg van ontbreken controles n.a.v. analyse

a) Risico

Door het ontbreken van nader onderzoek op basis van algemene analyse bij de jeugdwet en WMO hebben wij hier geen zicht op feitelijke levering ZIN. De VNG schat de fout als gevolg van fraude in Nederland op ongeveer 5% van het totale zorgbudget voor Wmo en Jeugd. We hebben hier dus te maken met een serieus risico.

b) Oorzaken risico

Het risico vindt zijn oorsprong in onderbezetting bij met name de functie van accountmanager. Hierdoor ontbreekt vervolgonderzoek na aanleiding van de data-analyse zoals aanbevolen in de beleidsnotitie M&O van 2022. Daarnaast ontbreken hierdoor ook preventieve maatregelen en een gestructureerde aanpak in het algemeen.

c) Verbeterpunt

Het creëren van meer capaciteit binnen de functie van accountmanager. Het optimaliseren van een gestructureerde aanpak van M&O. Het uitvoeren van nader onderzoek op basis van data-analyse. Het verbreden van de data analyse met data van SDF / in samenwerking met buurtgemeenten. Aandacht schenken aan het bevorderen van de fraude alertheid c.q. opleiding personeel met betrekking tot M&O.

5.10 Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële verhoudingswet wettelijk verankerd. Om die reden is de continuïteit van gemeente Dantumadiel in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de begroting of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiële effecten hebben op vermogen of resultaat.

Paragraaf verbonden partijen

Verbonden partijen

6.1 Inleiding

De meeste taken die worden uitgevoerd, zijn wettelijk opgedragen aan de uitvoerende gemeente. Dit betreft bijvoorbeeld de inzameling van huishoudelijk afval en de taken die de gemeente op zich neemt als gevolg van de decentralisatie. Daarnaast bestaan er taken die door de gemeente op eigen initiatief worden uitgevoerd, zoals sport en de exploitatie van gronden. Bij de uitvoering van de verschillende taken maakt de gemeente zelf de keuze om deze zelf te doen, of om de taken te laten uitvoeren door andere partijen.

Bij het maken van de keuzes wordt onder andere gekeken naar de volgende aspecten:

- Kunnen er (bedrijfseconomische) schaalvoordelen worden behaald?
- Wordt bij de uitvoering/dienstverlening een betere kwaliteit/dienstverlening gerealiseerd?

Indien wordt gekozen voor de uitvoering van de taak door een verbonden partij, kunnen daarin twee keuzes worden gemaakt, namelijk:

- De activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente geen zeggenschap heeft;
- De activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente wel zeggenschap heeft.

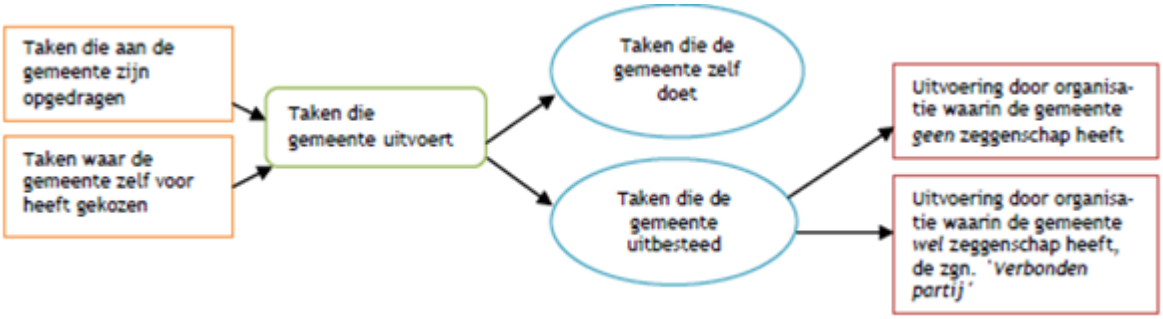

6.2 Verbonden partij

Er is sprake van een verbonden partij als de gemeente in die organisatie een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Dit is vastgelegd in artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording, waarin staat dat een verbonden partij een privaat- of publiekrechtelijke organisatie is waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Definitie bestuurlijk belang (artikel 1 lid d): zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Definitie financieel belang (artikel 1 lid c): een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

6.3 Beleidskader

Uit de definitie van een verbonden partij in het Besluit begroting en verantwoording blijkt dat sprake móet zijn van een financieel belang én een bestuurlijk belang. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is er geen sprake van een verbonden partij.

Overige belangrijke bepalingen zijn:

- Artikel 5 BBV schrijft voor dat verbonden partijen niet geconsolideerd worden in de begroting en in de jaarstukken;
- Artikel 8 lid 3 BBV schrijft voor dat de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma, moet worden opgenomen in het betreffende programma;
- Artikel 9 lid 2 BBV meldt dat verbonden partijen verplicht moeten worden opgenomen in een aparte paragraaf verbonden partijen. Deze is daarmee onderdeel van de beleidsbegroting en het jaarverslag.

6.4 Soorten verbonden partijen

Er zijn twee soorten verbonden partijen, namelijk de publiekrechtelijke verbonden partij en de privaatrechtelijke verbonden partij.

- Publiekrechtelijke verbonden partij

  Bij de publiekrechtelijke verbonden partij gaat het om een samenwerking tussen overheden. Een dergelijke partij is opgericht op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarin regelen de deelnemende overheden onderling de vertegenwoordiging en de financiële aansprakelijkheid van de deelnemers. In het geval een gemeenschappelijke regeling niet meer aan zijn verplichtingen voldoet, dan zijn deelnemende partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor een negatief saldo dat ontstaat.

- Privaatrechtelijke verbonden partij

  Van een privaatrechtelijke verbonden partij is sprake als er wordt samengewerkt tussen overheden onderling of tussen overheden en private partijen. De samenwerking is in dat geval geregeld op basis van het Burgerlijk Wetboek.
  Bij privaatrechtelijke verbonden partijen wordt onderscheid gemaakt in:

  - Verenigingen;
  - Commanditaire vennootschappen en onderlinge waarborgmaatschappijen;
  - Naamloze vennootschappen;
  - Besloten vennootschappen of stichtingen.

6.5 Voorschriften conform BBV

In artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording staat welke informatie er bij de begroting en jaarrekening moet worden gepubliceerd. Het gaat dan om:

- De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen; zie programma's.
- De lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in:
    - Gemeenschappelijke regelingen;
    - Vennootschappen en coöperaties;
    - Stichtingen en verenigingen;
    - Overige verbonden partijen.

In de lijst zal per verbonden partij de volgende informatie worden opgenomen:

- De wijze waarop de gemeente een belang heeft;
- Het verwachte belang van de gemeente aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financieel resultaat;
- De eventuele risico's.

6.6 Risico's

Bij elke verbonden partij is een kopje opgenomen betreffende het risico dat de verbonden partij vormt voor de gemeente. Doet zich een risico voor, dan is dit bij de verbonden partij vermeld. Geen risico komt tot uitdrukking in een plat streepje - .

6.7 Verbonden partijen

Conform de regelgeving vanuit de commissie BBV-artikel 15 BBV lid 1 b geven we de bovenstaande informatie schematisch weer, in een lijst van verbonden partijen.
De gemeente heeft de volgende verbonden partijen.

- Gemeenschappelijke regelingen
    - GR Veiligheidsregio Fryslân
    - GR Sociaal Domein Fryslân
    - GR Welstandszorg Hûs en Hiem
    - GR Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing (FUMO)
    - GR Dokwurk
    - GR Mobiliteitsburo Noard East Fryslân
    - GR Recreatieschap de Marrekrite

- Vennootschappen en coöperaties
    - NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland
    - Afvalsturing Friesland (Omrin)
    - Bank Nederlandse Gemeenten
- Stichtingen en verenigingen
    - Stichting Roobol
    - Vereniging van Nederlandse Gemeenten
    - Vereniging van Friese Gemeenten
    - Stichting IJswegencentrale Oostergo
    - Coöperatie Openbare Verlichting Energie Fryslân UA
- Overige verbonden partijen
    - Geen

Gemeenschappelijke regelingen

GR Veiligheidsregio Fryslân

Veiligheidsregio Fryslân
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer en 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De Veiligheidsregio Fryslân is een gemeenschappelijke regeling per 1-1-2014 van alle Friese gemeenten en verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de inwoners van de provincie Fryslân. Activiteiten betreffen o.a. publieke gezondheidszorg, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer, het zijn van een platform voor samenwerking voor geallieerde diensten en partners etc.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
    - Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten;
    - Het dagelijks bestuur bestaat uit:
        - de voorzitter van het algemeen bestuur;
        - de voorzitter van de agendacommissie Gezondheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Gezondheid;
        - de voorzitter van de agendacommissie Veiligheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Veiligheid.
    - De agendacommissie is een bestuurscommissie volgens art 25 Wgr.
- Financieel belang:
    - Voor de verdeling van de kosten wordt als verdeelsleutel gehanteerd het aantal inwoners van de gemeenten volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de regio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	2037	2.037
Eigen vermogen	2024	7.801	7.000
Vreemd vermogen	2024	80.075	86.445

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2024, x € 1.000: 3.643

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018
Juridische status: Gemeenschappeling regeling met centrumgemeente
Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Alle Friese gemeenten zijn een centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 aangegaan met als centrumgemeente de gemeente Leeuwarden (Staatscourant 2017 nr. 61128, dd. 24 okt 2017). Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
    - De gemeente Leeuwarden is een centrumgemeente als bedoeld in art 8 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen.
    - De centrumgemeente wordt mandaat , volmacht en machtiging verleend door de gastgemeenten om de taken op het terrein van het sociaal domein, waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet, namens de gastgemeenten uit te voeren, conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling.
- Financieel belang:
    - De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van deJeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden na gecalculeerd en volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten.
    - Voor de paragraaf zijn geen gegevens ontvangen.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	92	132
Eigen vermogen	2023	0	0
Vreemd vermogen	2023	0	0

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000:

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

GR Welstandszorg Hûs en Hiem

Welstandszorg Hûs en Hiem

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam

Programma's: 5 Wenjen en Omjouwing

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
  - Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt.
  - De raden wijzen hetzij hun voorzitter, hetzij een wethouder van hun gemeente als lid en als plaatsvervangend lid aan.
  - Op grond van artikel 13 van de gemeenschappelijke regeling wordt het dagelijks bestuur benoemd uit het algemeen bestuur.
- Financieel belang:
  - De gemeente is aansprakelijk voor de financiële tekorten bij Welstands-zorg Hûs en Hiem. Bekostiging geschiedt via een jaarlijkse bijdrage op begrotingsbasis en rekeningbasis.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	18	7
Eigen vermogen	2023	338	257
Vreemd vermogen	2023	484	453

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: -84

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

GR Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing (FUMO)

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Programma's: 5 Wenjen en Omjouwing

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De FUMO is bedoeld voor de uitvoering van taken en bevoegdheden ten behoeve van de deelnemers op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in ruime zin in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
Het openbaar lichaam heeft de volgende taken:

- basistakenpakket: het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken die behoren tot het zogenoemde basistakenpakket, zoals opgenomen in Bijlage 1 van de gemeenschappelijke regeling FUMO 2017.
- aanvullend takenpakket (facultatief): het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van niet tot het basistakenpakket behorende adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht, voor zover de betreffende deelnemer daartoe een besluit heeft genomen;
- adviserende en voorbereidende taken t.b.v. bezwaarprocedures, administratief beroepsprocedures en rechtsgedingen;
- de advisering over en voorbereiding van besluiten op grond van de Wet openbaarheid van bestuur;
- het adviseren over en ontwikkelen van strategische en operationele beleidskaders op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht;
- het in stand houden van een Milieualarm-nummer.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
    - Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur.
    - De deelnemers (de colleges van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân) wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur.

- Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter inbegrepen, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, conform artikel 10 van de g.r. Fumo 2017.

- Financieel belang:
  - De kosten van het basispakket wordt toegerekend op basis van het aantal inrichtingen maal een bedrag per type inrichting;
  - De kosten van de overige taken worden toegerekend op basis van de totale inzet van personeel in uren maal een uurtarief.
  - Conform artikel 30 gr. Fumo 2017.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023-2024	277	424
Eigen vermogen	2023	1.207	1.279
Vreemd vermogen	2023	3.823	5.326

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: 72

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

GR Dokwurk

Dokwurk (Voor 1-8-2021 Leer- werkbedrijf Noardeast-Fryslân)
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam voor Dantumadiel en de gemeente Noardeast-Fryslân
Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen en 6 Iepenbiere Romte

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Het openbaar lichaam behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van gesubsidieerde arbeid en (arbeid)re-integratie van de doelgroepen die vallen onder de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (art 3 gem reg). De gemeenschappelijke regeling is aangegaan door de gemeenten Dantumadiel en de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. Deze vm. gemeenten zijn opgegaan in de gemeente Noardeast-Fryslân.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
    - Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente. De gemeenschappelijke regeling is door de colleges van burgemeester en wethouders aangegaan.
    - Het dagelijks bestuur, door en uit het algemeen bestuur gekozen, is zodanig samengesteld dat elke deelnemende gemeente is vertegenwoordigd, waaronder begrepen de voorzitter en een eventueel lid/eventuele leden buiten de kring van het algemeen bestuur, zoals bedoeld in artikel 14, tweede lid van de Wgr.
- Financieel belang:
    - Iedere deelnemende gemeente verbindt zich in beginsel om de volledige rijksmiddelen (inclusief eventueel bijzondere subsidiecomponenten), voor zover deze zijn bedoeld voor de realisatie van de in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling aan het openbaar lichaam opgedragen taken en de gemeentelijke bijdrage op basis van de begroting, op tijd en onverkort te voldoen aan het openbaar lichaam.
    - De deelnemende gemeenten zullen echter steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	498	502
Eigen vermogen	2023	8.238	10.422
Vreemd vermogen	2023	13.233	13.211

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: 0

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

GR Mobiliteitsburo Noard East Fryslân

Bedrijfsvoering organisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met bedrijfsvoeringsorganisatie
Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytstjerksteradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken in de regio Noordoost Fryslân op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden. Daarvoor hebben zij besloten de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân te treffen (Staatscourant 2017 nr. 16823 dd. 22-3-2017).

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
    - De deelnemende gemeenten en provincie nemen het in de begroting van het mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân voor hen geraamde bedrag voor hun gemeente respectievelijk provincie op in hun begroting.
    - Opheffing:
        - De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten.
        - Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van het bestuur van de deelnemende gemeenten en provincie tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging.
- Financieel belang:
    - Artikel 19 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsburo NOF Stct. 2017-16823;
    - Variabele vervoerskosten op basis van gebruik vertaald in gebruikseenheden;
    - Vaste kosten op basis van aantal leerlingen voor regiekosten op het routevervoer en aantal ritten voor de regiekosten van het vraagafhankelijke vervoer;
    - Vaste kosten van het mobiliteitsbureau voor de deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	665	822
Eigen vermogen	2023	0	0
Vreemd vermogen	2023	910	910

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: 0

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

GR Recreatieschap de Marrekrite

Marrekrite
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap. De Marrekrite heeft als taak ter behartiging van het openbaar belang:

- Het bevorderen van waterrecreatie
- Het bevorderen van landrecreatie
- Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie)

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
    - Het college van Gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten wijzen elk één lid en tenminste één plaatsvervangend lid aan van het algemeen bestuur. De aanwijzing vindt zo spoedig mogelijk plaats.
    - Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen.
- Financieel belang:
    - De geldmiddelen van De Marrekrite worden gevormd door de bijdragen van de colleges en subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten.
    - Voor zover de kosten van De Marrekrite niet worden gedekt door subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten wordt hierin als volgt voorzien: gedeputeerde staten: 45%; colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 55%.
    - Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de gezamenlijke bijdrage van de colleges over afzonderlijke gemeenten wordt omgeslagen.
    - De nieuwe bijdrageregeling zal vanaf de begroting 2023 van toepassing zijn. De nieuwe parameters zijn:

- Domein water: Inwoners: 30%; Meters “steigers”: 40%; Meters “damwand”: 30%
- Domein land: Inwoners: 30%; Kilometers fietsnetwerk: 40%; Kilometers Wandelnetwerk: 30%
- Indexatie van 2%.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	18	20
Eigen vermogen	2023	4.704	4.328
Vreemd vermogen	2023	4.000	3.866

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: 90

Risico’s (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Vennootschappen en coöperaties

NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland

NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland

Juridische status: Naamloze vennootschap

Programma's: Algemiene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De aanleg, het beheer, het onderhoud, de instandhouding en de exploitatie van centrale antenne inrichtingen met bijbehorende kabelnetten in de gemeente.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:

  Stemrecht op grond van aandelen.

- Financieel belang:

  De gemeente Dantumadiel bezit 26,5% (2.650 x € 50) van de aandelen in NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland, maar is niet aansprakelijk voor de ontstane tekorten. Bij de jaarrekening 2016 is besloten geen dividend uit te keren. De gegevens over de aandelen is gebaseerd op de jaarrekening 2016 en zijn in 2023 (pagina 77 ev jaarrekening 2023) niet gewijzigd.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	133	133
Eigen vermogen	2023	12.651	10.465
Vreemd vermogen	2023	117.111	122.234

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: -/- 2.186

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Afvalsturing Friesland (Omrin)

Afvalsturing Friesland (Omrin)

Juridische status: Naamloze vennootschap

Programma's: Algemiene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval te verwerken op basis van contractafspraken met de gemeente. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:

  Stemrecht op basis van aandelen. De N.V. heeft 3.001 gewone aandelen A met een waarde van € 450 per stuk en 1.350 gewone aandelen B. Van de 3001 aandelen A zijn er 3.000 aandelen in bezit van de Friese gemeenten. Eén aandeel A is in handen van de GR OLAF en 840 aandelen B zijn in handen van gemeenten buiten Friesland.

- Financieel belang:

  De gemeente Dantumadiel is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans met de historische aanschafwaarde van nul.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	0	0
Eigen vermogen	2023	70.303	78.528
Vreemd vermogen	2023	119.141	106.366

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: 10.322

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Bank Nederlandse Gemeenten

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Juridische status: Naamloze vennootschap

Programma's: Algemiene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Efficiënt betalingsverkeer van gemeenten.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

  Stemrecht op basis van aandelen.

- Financieel belang:

  Dantumadiel bezit per 31-12-2024 12.285 aandelen, die een belang van € 27.873. vertegenwoordigen (2,50 per aandeel).

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2024	28	28
Eigen vermogen	2024	4.721.000	4.777.000
Vreemd vermogen	2024	110.819.000	123.614.000

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2024, x € 1.000.: 294.000

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Stichtingen en verenigingen

Stichting Roobol

Stichting Roobol
Juridische status: Stichting
Programma's: 2 Mienskip

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Verzorgen van het openbaar basisonderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het Primair Onderwijs in de gemeenten Noardeast-Fryslan, Dantumadiel en Achtkarspelen. In 2019 zijn de statuten aangepast in verband met de wettelijke mogelijkheid tot het realiseren van een samenwerkingsschool voor het openbaar en bijzonder onderwijs.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

  Deelnemers in de stichting zijn o.a.: de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân (voormalig Dongeradeel en voormalig Kollumerland c.a.) en zijn omschreven als gemeenteraad in de statuten. Deze gemeenten hebben een belangrijke toezichthoudende functie.

  - Op grond van art 6 lid 8 van de statuten heeft het dagelijks bestuur de toestemming nodig van de gemeenteraden voor: het wijzigen van de statuten, het ontbinden van de stichting, het opheffen van de school.
  - Daarnaast heeft de gemeenteraad de bevoegdheden: benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van de raad van toezicht; de ontbinding van de stichting ingeval van handelen in strijd met de wet en/of ernstige taakverwaarlozing (artikel 24 statuten)

- Financieel belang:
  - Artikel 24 lid 3 statuten: Ingeval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of het functioneren van het bestuur in strijd met de Wpo is de gemeenteraad bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van de openbare scholen en zonodig de stichting te ontbinden.
  - In het reglement van de raad van toezicht wordt de relatie tussen raad en gemeenteraad uitgewerkt onder goedkeuring van de gemeenteraad. (art 24 lid 4 statuten)
  - De raad van toezicht legt jaarlijks (binnen 6 mnd. na het boekjaar) verantwoording af over de uitvoering van taken/ bevoegdheden in het jaarverslag van de stichting en stelt dit beschikbaar aan o.a.: de gemeenteraad. (art 12 lid 5 statuten)

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2023	5.226	4.421
Vreemd vermogen	2023	3.881	4.156

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: -804

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Juridische status: Vereniging

Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:
De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

  Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht, conform de statuten.

- Financieel belang:

  Conform de statuten betalen de leden contributie. De contributie voor 2023 betreft: € 61.596

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	59	62
Eigen vermogen	2023	51.704	56.301
Vreemd vermogen	2022	112.794	118.819

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: 3.758

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Vereniging van Friese Gemeenten (VFG)

Juridische status: Vereniging

Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 18.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

  Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht.

- Financieel belang:
  - De leden betalen contributie
  - De gemeente Dantumadiel € 9.000

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	9	9
Eigen vermogen	2023	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	2023	p.m.	p.m.

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: -14

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Stichting IJswegencentrale Oostergo

Stichting IJswegencentrale Oostergo

Juridische status: Stichting

Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De gemeente Dantumadiel en de gemeente Noardeast-Fryslân hebben een IJswegencentrale opgericht met als doel het organiseren van schaatstochten in de regio bij voldoende ijsdikte.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

  Een wethouder van Dantumadiel is lid van het dagelijks bestuur.

- Financieel belang:

  De gemeenten Dantumadiel en de gemeente Noardeast-Fryslân geven een bijdrage van 0,045 per inwoner.

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	0,9	0,9
Eigen vermogen	2023	73	67
Vreemd vermogen	2023	0	0

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: 0,4

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Coöperatie Openbare Verlichting Energie Fryslân UA

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A

Juridische status: Vereniging

Programma's: 6 Iepenbiere Romte

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Het inkopen van energie (Energie-Diensten) ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Fryslân en datgene wat daarmee verband houdt. Het beheer en onderhoud van openbare verlichting (OVL-diensten) en van laadinfrastructuur voor elektrische vervoersmiddelen (Laadinfra-Diensten) ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Fryslân. (Artikel 2 Statuten)

Wijze van belang:

- Bestuur belang:

  De gemeente Dantumadiel is een gewoon lid van deze vereniging en heeft stemrecht. De gemeente heeft de plicht om de diensten van de coöperatie af te nemen. Hiervoor moet een overeenkomst worden afgesloten.

- Financieel belang:

  De leden van de coöperatie delen in de winst en het verlies van de coöperatie naar rato van de door hen in het betreffende boekjaar afgenomen OVL-Diensten, Energie-Diensten en Laadinfra-Diensten. Deze toekenning heeft plaats bij op door de raad van commissarissen goedgekeurd voorstel van de directie genomen besluit van de algemene ledenvergadering. (Artikel 20 Statuten)

Financieel Belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2023	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2023	129	426
Vreemd vermogen	2023	2.575	103

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2023, x € 1.000: -237

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Paragraaf grondbeleid

7.1 Inleiding

De woningmarkt is oververhit. Door de aanhoudende krapte, dalende hypotheekrente, stijgende lonen en ruimere leennormen is de verwachting dat de woningprijsstijging in 2025 aanhoudt (6 tot 10%). Door deze aanhoudende prijsstijgingen komt de betaalbaarheid van woningen verder onder druk te staan. Hoewel de inkomens stijgen, is de verwachting dat deze stijging teniet wordt gedaan door de stijging van woonlasten (Metafoor: Outlook grondexploitaties 2025, 2024).

7.2 Nota Grondbeleid 2020-2023

In de Nota Grondbeleid 2020-2023 zijn de hoofdlijnen van het te voeren grondbeleid vastgelegd. Tevens worden onderstaande doelen nagestreefd:

- Het te voeren grondbeleid aanpassen aan de actuele wet- en regelgeving.
- De raad kaders voor het te voeren grondbeleid vast laten stellen.
- De uitvoeringsplannen baseren op het vastgestelde grondbeleid.
- Het creëren van duidelijkheid over grondverwerving en de uitgifte van gronden.
- Het bieden van inzicht in de wijze waarop grondprijzen tot stand komen.

Het grondbeleid heeft betrekking op de wijze waarop de gemeente haar instrumenten van grondbeleid zo optimaal mogelijk kan inzetten om de beleidsdoelstellingen binnen de gemeentelijke programma’s te verwezenlijken.

Ten aanzien van het te voeren grondbeleid kiest de gemeente primair voor een actief grondbeleid. In gebieden waar de gemeente invloed wil uitoefenen op de ontwikkeling c.q. het noodzakelijk is om een ontwikkeling conform de gemeentelijke randvoorwaarden te realiseren, is het mogelijk om actief grondbeleid te voeren. In dit geval is het van belang dat het financiële risico op zowel korte termijn als lange termijn aanvaardbaar is. In het geval van actief grondbeleid zal de raad ten alle tijden in kennis gesteld worden.

7.3 Grondexploitatiecomplexen

Aan het begin van het boekjaar waren de complexen Oostersingel in De Westereen, De Westereen-East in De Westereen, Jagerswei II en Jagerswei III in Broeksterwâld, Adolarstrjitte in Walterswâld en De Bosk te Feanwâlden in exploitatie. Gedurende het boekjaar zijn de complexen Muork en Juckemawei in Rinsumageast, De Botkesskoalle in Damwâld, De Frosk in De Westereen en Prikkebosk in Damwâld in exploitatie genomen. Aan het einde van het boekjaar zijn er geen complexen afgesloten.

In Tabel 1. Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen is het verloop van de boekwaarde gedurende het boekjaar, de totale winstneming en de balanswaarde aan het einde van het boekjaar na actualisatie per grondexploitatiecomplex gespecificeerd. De boekwaarde van de grondexploitatiecomplexen betreft het saldo van de gerealiseerde kosten en de gerealiseerde opbrengsten.

Het te verwachten resultaat van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt op basis van de eindwaarde na actualisatie € 3.091.606. Er is een verliesvoorziening van € 172.118 gevormd ten behoeve van de complexen met een negatief eindresultaat.

TABEL 1: Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen

Project	Einddatum	BW 1-1-2024	BW 31-12-2024	Totale winstneming	BW 1-1-2025
Oostersingel, De Westereen	31-12-2026	49.284	-22.283	5.296	-17.527
De Westereen-East, De Westereen	31-12-2026	-543.834	-1.061.828	488.678	-573.150
Jagerswei II, Broeksterwâld	31-12-2025	-319.269	-313.069	129.428	-183.641
Jagerswei III, Broeksterwâld	31-12-2025	85.150	-289.409	33.401	-256.008
Adolarstrjitte, Walterswâld	31-12-2026	208.620	-370.474	114.080	-256.394
De Bosk, Feanwâlden	31-12-2029	817.694	931.234	301.725	1.232.959
De Muork en Juckemawei, Rinsumageast	31-12-2029	-	197.782	n.v.t.	197.782
De Botkeskoalle, Damwâld	31-12-2025	-	10.780	-	10.780
De Frosk, De Westereen	31-12-2028	-	245.226	n.v.t.	245.226
Prikkebosk, Damwâld	31-12-2030	-	1.205.077	-	1.205.077
Totaal		**297.645**	**532.496**	**1.072.608**	**1.605.104**

7.4 Winstneming grondexploitatiecomplexen

Op grond van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeente bij grondexploitatiecomplexen tussentijds winst te nemen conform de Percentage of Completion-methode. Het uitgangspunt van de Percentage of Completion-methode is de tot en met het huidige boekjaar gerealiseerde kosten en opbrengsten, ten opzichte van de totale kosten en opbrengsten. In Tabel 2. Winstneming is de totale winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

TABEL 2: Winstneming

Project	Resultaat	PoC-percentage	Totale winstneming
Oostersingel, De Westereen	6.488	81,6%	5.296
De Westereen-East, De Westereen	713.637	68,5%	488.678
Jagerswei II, Broeksterwâld	205.118	63,1%	129.428
Jagerswei III, Broeksterwâld	63.747	52,4%	33.401
Adolarstrjitte, Walterswâld	199.937	57,1%	114.080
De Bosk, Feanwâlden	859.462	35,1%	301.725
De Muork en Juckemawei, Rinsumageast	-168.351	n.v.t.	n.v.t.
De Botkeskoalle, Damwâld	16.153	0,0%	-
De Frosk, De Westereen	-3.767	n.v.t.	n.v.t.
Prikkebosk, Damwâld	1.199.182	0,0%	-
Totaal	**3.091.606**		**1.072.608**

In Tabel 3. Specificatie winstneming is de winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per boekjaar en grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

TABEL 3: Specificatie winstneming

Project	Totale winstneming	2017-2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Oostersingel, De Westereen	5.296	27.182	-25.057	25.041	-658	-4.636	-18.832	2.257
De Westereen-East, De Westereen	488.678	43.472	47.102	49.313	127.394	57.032	-32.984	197.348
Jagerswei II, Broeksterwâld	129.428	-	-	48.349	15.458	-521	88.478	-22.606
Jagerswei III, Broeksterwâld	33.401	-	-	-	-	-	9.883	23.518
Adolarstrjitte, Walterswâld	114.080	-	-	-	-	-	201	113.879
De Bosk, Feanwâlden	301.725	64.729	10.785	28.964	45.486	5.040	193.138	-46.418
De Muork en Juckemawei, Rinsumageast	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
De Botkeskoalle, Damwâld	-	-	-	-	-	-	-	-
De Frosk, De Westereen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Prikkebosk, Damwâld	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**1.072.608**	**135.383**	**32.830**	**151.667**	**187.680**	**56.915**	**240.154**	**267.978**

De totale winstneming van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt na actualisatie € 1.072.608. In de voorgaande boekjaren is een tussentijdse winst ten bedrage van € 804.630 genomen. In het boekjaar 2024 wordt een tussentijdse winst van € 267.978 genomen.

7.5 Nog te realiseren kosten en opbrengsten

In Tabel 4. Specificatie nog te realiseren kosten en opbrengsten zijn de nog te realiseren kosten en opbrengsten per 31 december 2024 per grondexploitatiecomplex gespecificeerd. De boekwaarde van de grondexploitatiecomplexen betreft het saldo van de gerealiseerde kosten en de gerealiseerde opbrengsten tot en met 31 december 2024. De nog te realiseren kosten zorgen voor een verhoging van de boekwaarde en de nog te realiseren opbrengsten zorgen voor een verlaging van de boekwaarde. De boekwaarde per 31 december 2024 vermeerderd met de nog te realiseren kosten en verminderd met de nog te realiseren opbrengsten resulteert in het eindresultaat.

TABEL 4: Nog te realisern kosten en opbrengsten

Project	BW 31-12-2024	Nominale kosten	Nominale opbrengsten	Eindresultaat
Oostersingel, De Westereen	-22.283	281.191	-264.855	6.488
De Westereen-East, De Westereen	-1.061.828	482.174	-133.983	713.637
Jagerswei II, Broeksterwâld	-313.069	117.262	-9.311	205.118
Jagerswei III, Broeksterwâld	-289.409	235.620	-9.958	63.747
Adolarstrjitte, Walterswâld	-370.474	181.656	-11.119	199.937
De Bosk, Feanwâlden	931.234	1.643.784	-3.434.480	859.462
De Muork en Juckemawei, Rinsumageast	197.782	1.942.856	-1.972.287	-168.351
De Botkeskoalle, Damwâld	10.780	292.695	-319.628	16.153
De Frosk, De Westereen	245.226	629.624	-871.083	-3.767
Prikkebosk, Damwâld	1.205.077	2.718.131	-5.122.390	1.199.182
Totaal	**532.496**	**8.524.993**	**-12.149.094**	**3.091.606**

7.6 Risico's

Het risicoprofiel is per grondexploitatie herzien op basis van de actuele situatie. Vervolgens is bepaald of een risicovoorziening buiten de grondexploitatie is vereist. Het totale risicoprofiel van alle lopende grondexploitaties tezamen bedraagt € 293.817. Bij bijna alle complexen kan het gewogen risicoprofiel ruimschoots binnen de grondexploitaties worden gedekt. In het weerstandsvermogen hoeft geen extra bedrag te worden opgenomen voor de afdekking van risico's voor de lopende grondexploitaties.

Paragraaf openbaarheid

8.1 Paragraaf openbaarheid

Deze openbaarheidsparagraaf is voorgeschreven door de Wet open overheid (Woo). In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting en jaarverslagen aandacht besteden aan de manier waarop zij als bestuursorgaan de Woo uitvoeren.

De Woo gaat over een transparante overheid die actief informatie openbaar maakt. Het doel van de wet is om als overheid opener en toegankelijker te worden. Dit doen we door meer overheidsinformatie openbaar te maken, sneller en voor iedereen toegankelijk. Per 1 mei 2022 zijn er Woo contactpersonen. Zij beantwoorden vragen van burgers over de beschikbaarheid van publieke informatie.

In 2022 is gestart met de invoering van de actieve openbaarmaking van de Wet open overheid. De invoering moet binnen 5 jaar zijn afgerond. De invoering Woo is een traject met een grote veranderopgave met de nadruk op bewustwording.

Er is in 2023 een impactanalyse uitgevoerd. Onderdeel van de impactanalyse is het vaststellen van het ambitieniveau voor de gemeente Dantumadiel. Dit is vastgesteld op ambitieniveau 3 met een doorgroei naar ambitieniveau 2. Ambitieniveau 3 is openbaar maken wat wettelijk verplicht is en datgene wat toegevoegde waarde biedt. Ambitieniveau 2 is alles actief openbaar maken, tenzij er wettelijke uitzonderingsgronden van toepassing zijn.

Door de start van de nieuwe ambtelijke organisatie zijn in 2024 de minimale wettelijke ontwikkelingen en verplichtingen bewaakt. In 2025 zal er in projectvorm nadere aandacht zijn om de invoering van de WOO tijdig af te ronden.

Paragraaf subsidies

9.1 Inleiding

Conform bij motie door de raad op 28 juni 2011 is gevraagd een paragraaf Subsidies vast onderdeel van de Jaarrekening van Dantumadiel te maken. Deze paragraaf geeft een overzicht van de door de gemeente ontvangen subsidies. Het betreft een paragraaf die niet verplicht is gesteld vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voor lokale overheden.

Waarover wordt gerapporteerd

De subsidies waarover in deze paragraaf wordt gerapporteerd zijn, mede aansluitend bij omschrijvingen in het bestuursrecht: tijdelijke bijdragen van de Rijksoverheid, de provinciale overheid of een non-commerciële organisatie aan onze gemeente ten behoeve van het starten en uitvoeren van een activiteit waarvan het economische belang niet direct voor de hand ligt en waarbij geen sprake is van het leveren van een dienst door de gemeente aan de subsidiegever. Het gaat dus niet om de reguliere vergoedingen en bijdragen die onze gemeente (zoals via de algemene uitkering uit het gemeentefonds) ontvangt van Rijk of Provincie.

9.2 Ontvangen subsidies

Programma / Omschrijving subsidie	Subsidiegever	Bedrag (€)
02 Mienskip		
Uitkering IDO Inf Dig Overheid Bibliotheekwerk	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	18.814
SPUK lokale bibliotheekvoorzieningen	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	108.880
SPUK GALA	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	408.233
SPUK stimulering sport 2024	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	22.680
03 Soarch en Wolwêzen		
Opvang vluchtelingen Oekraïne	Gemeente Noardeast-Fryslân	3.176
Opvang vluchtelingen Oekraïne	Ministerie van Justitie en Veiligheid	2.923.785

Programma / Omschrijving subsidie	Subsidiegever	Bedrag (€)
Uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen toeslagenaffaire	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	600
Onderwijsbegeleiding en - achterstandenbeleid	Dienst Uitvoering Onderwijs	492.147
Inburgering nieuwkomers (WIN)	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	437.199
Onderwijsroute	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	37.242
Onderwijsbegeleiding en - achterstandenbeleid	Gemeente Leeuwarden	8.500
IZA - Welzijn-op-recept	Gemeente Smallingerland	67.735
IZA - Welzijn-op-recept	Veiligheidsregio Fryslân	82.494
05 Wenjen en Omjouwing		
Verduurzaming woningen Nationaal Isolatieplan	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	1.735.744
SPUK Geluidsanering 4 woningen Damwâld	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	45.715
Cap. Dec. Overh. Klimaat & Energie (CDOKE)	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	419.159
06 Iepenbiere Romte		
De Schierstins	Stichting Nationaal Restauratiefonds	5.367
Energiebesparende maatregelen De Schierstins	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	54.408
Energiebesparende maatregelen Sporthal Sikkemahal	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	92.782
Kerktoren Rinsumageast	Stichting Nationaal Restauratiefonds	4.846

Programma / Omschrijving subsidie	Subsidiegever	Bedrag (€)
Kerktorens Damwâld, Driezum en Feanwâlden	Stichting Nationaal Restauratiefonds	10.043
MFC Damwâld	Stichting Nationaal Restauratiefonds	2.598
Totaal		**6.982.147**

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. Bij het opstellen van de jaarrekening is rekening gehouden met de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa, passiva, baten en lasten opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen in het jaar waarop de dividenduitkering is vastgesteld.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële verhoudingswet wettelijk verankerd. Om die reden is de continuïteit van gemeente Dantumadiel in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de begroting of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiële effecten hebben op vermogen of resultaat.

Balans (activa)

Vaste activa

Conform artikel 13 van de financiële verordening worden activa met een investeringsbedrag < € 10.000 niet geactiveerd, maar eenmalig ten laste van de exploitatie gebracht. Hierop uitgezonderd zijn gronden en terreinen en tractiemiddelen. Deze worden altijd geactiveerd.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa wordt verstaan:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves;
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten toekomstige gebruiksduur. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal vijf jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijn van bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn maximaal gelijk aan de gebruiksduur van het actief waarvoor de bijdrage is verstrekt, waarbij de

gebruiksduur maximaal gelijk is aan de afschrijvingstermijn voor een soortgelijk activum conform de bijlage behorende bij artikel 13 van de financiële verordening.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden onderscheiden in activa met een maatschappelijk nut, economisch nut en economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
Onder materiële vaste activa wordt verstaan:
- investeringen in gronden en terreinen;
- woonruimten;
- bedrijfsgebouwen;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- vervoermiddelen;
- machines, apparaten en installaties;
- overige materiële vaste activa.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:
- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves (met uitzondering van activa met economisch nut);
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten gebruiksduur;
- een duurzame lagere waarde bij voornemen tot afstoten of bij leegstand.

Financiële vaste activa
Onder financiële vaste activa wordt verstaan:
- leningen aan woningbouwcorporaties;
- kapitaalverstrekking/leningen aan deelnemingen;
- overige langlopende leningen.

De waardering van de leningen is gebaseerd op de verstrekking prijs, verminderd met de contractuele aflossingen en een eventuele afwaardering wegens oninbaarheid De waardering van de deelnemingen vindt volgens de geldende verslaggeving voorschriften plaats op basis van de verkrijgingsprijs verminderd met een eventuele afwaardering vanwege een lagere marktwaarde.

Afschrijvingsbeleid
Conform artikel 13 van de financiële verordening vindt er een lineaire afschrijving plaats vanaf het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen. Alleen goed gemotiveerd kan worden gekozen voor een annuïtaire afschrijvingsmethodiek.

De afschrijvingstermijnen genoemd in de bijlage behorende bij de financiële verordening zijn:

Actief	Maximaal
Gebouwen (excl. onderwijs)	
Gronden en terreinen	0
Gebouwen	40 jaar
Gebouwen overig	
Verbouwing	25 jaar
Renovatie	Max. levensduur actief, maar < 25 jaar
Houten tijdelijke gebouwen	15 jaar
Bliksemafleiders	10 jaar
Energiebesparende maatregelen	15 jaar
Installaties en dergelijke	
Lichtinstallaties	30 jaar
Lichtdrukmachines, archiefsystemen	10 jaar
Telefooninstallaties en bekabeling data en telecomnet	8 jaar
Inventaris e.d.	
Bureaustoelen	10 jaar
Bureau’s, kasten, balie etc	15 jaar

Actief	Maximaal
Keuken- en kantoorapparatuur	15 jaar
Stemhokjes	5 jaar
Immateriële activa	
Kosten geldleningen en saldo (dis)agio	Max. looptijd lening
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	5 jaar
Automatisering	
Systemen (software)	8 jaar
Apparatuur (hardware): servers, p.c.'s	7 jaar
Stemcomputers	10 jaar
Belastingen/ruimtelijke ordening	
Elektronische (basis)kaarten	10 jaar
Onderwijsvoorzieningen	
Bouw onderwijsgebouwen	40 jaar
Renovatie onderwijsgebouwen	Max. levensduur actief, maar < 25 jaar
1e inrichting	40 jaar

Actief	Maximaal
Noodlokalen	15 jaar
Materiële instandhouding	10 jaar
Sportvoorzieningen	
Aanleg sportvelden en overige accommodaties	25 jaar
Inrichting en apparatuur sportaccommodaties	20 jaar
Gymnastiekmaterialen	15 jaar
Speelterreinen	
Aanleg/inrichting	25 jaar
Toestellen	15 jaar
Wegen, straten en pleinen	
Aanleg/reconstructie/herinrichting	25 jaar
Straatverlichting	
Masten	40 jaar
Armaturen	25 jaar
Mast en armatuur een geheel	25 jaar
Kunstwerken (bruggen, viaducten e.d.)	25 jaar

Actief	Maximaal
Parkeerautomaten en -meters	10 jaar
Straatmeubilair	15 jaar
Verkeerslichten / belijningmachines / geluidmeetapparatuur	10 jaar
Waterbeheer	
Aanleg vaarten / vijverpartijen	25 jaar
Haven- en sluiswerken	25 jaar
Beschoeiingen / overige voorzieningen	20 jaar
Parken, plantsoenen en tuinen	
Aanleg (inclusief beplanting)	25 jaar
Riolering	
Aanleg en vervanging riolering	40 jaar
** De termijnen in deze tabel gelden, tenzij de verwachte toekomstige gebruiksduur een andere levensduur noodzakelijk maakt. De afwijkende levensduur zal op basis een raadsbesluit worden vastgesteld.*	

Bovengenoemde opsomming is niet uitputtend. Voorts blijft het, conform de bijlage behorende bij artikel 9 van de financiële verordening, mogelijk om als de verwachte toekomstige gebruiksduur een andere levensduur noodzakelijk maakt, af te wijken van de genoemde afschrijvingstermijnen.

Vlottende activa

Voorraden
Onder voorraden wordt verstaan:
- onderhanden werk (BIE);

Gronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vermeerderd met de kosten van het bouwrijp maken en verminderd met de gerealiseerde verkoopopbrengsten. Winstneming vindt plaats conform de wettelijk voorgeschreven "Percentage of completion" methode. Verliesvoorzieningen worden in mindering gebracht op de balanswaarde per 31 december.

Vorderingen, overlopende activa en liquide middelen
Onder vorderingen wordt verstaan, vorderingen op:
- Rijks schatkist (schatkistbankieren);
- andere publiekrechtelijke lichamen;
- verstrekte kasgeldleningen;
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- overige vorderingen.

De waardering is, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, op de nominale waarde gebaseerd.

Liquide middelen
Onder liquide middelen worden kas- en banksaldi verstaan.

Overlopende activa
Onder overlopende activa vallen de vooruitbetaalde en de nog te ontvangen bedragen per balansdatum.
Dit geldt ook voor de per de balansdatum nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Balans (passiva)

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen wordt gevormd door het totaal van de algemene reserves, bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming. Bestemmingsreserves zijn reserves, waaraan door de gemeenteraad een bepaalde bestemming is gegeven. De waardering daarvan geschiedt tegen nominale waarde.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:
- verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten, die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- teveel ontvangen bedragen van derden, welke in het betreffende boekjaar niet nodig waren ter

dekking van de afval- en rioleringskosten, maar kunnen dienen om tegenvallers in de hiervoor genoemde kosten in de toekomst te kunnen opvangen;

- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De waardering geschiedt tegen nominale waarde, c.q. het voorzienbare verlies met uitzondering van de voorzieningen welke gewaardeerd zijn tegen contante waarde en bij welke rekening dient te worden gehouden met een jaarlijkse kostenstijging.

De waardering van een voorziening geschied in beginsel tegen de nominale waarde met uitzondering van de voorziening voor wachtgeld- en pensioenverplichtingen. Deze voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde.

Langlopende schulden
Onder langlopende schulden wordt verstaan:

- schulden wegens obligatieleningen;
- schulden wegens onderhandse leningen;
- schulden wegens door derden belegde reserves en waarborgsommen;
- alles met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden
Onder kortlopende schulden wordt verstaan:

- de schulden aan publiekrechtelijke lichamen;
- kasgeldleningen;
- banksaldi;
- overige rekening-courantsaldi;
- overige schulden;
- alles met een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Voor de uitkeringen van de sociale dienst zijn geen vakantiegeldverplichtingen opgenomen. De uitkeringen moeten aansluiten bij de SiSa-verklaringen en die zijn op basis van het kasstelsel.

Overlopende passiva
Onder overlopende passiva vallen vooruit ontvangen baten, nog te betalen kosten en/of kapitaalinkomsten, die in het rekeningjaar zijn ontvangen en door middel van de balans worden doorgeschoven naar het volgende rekeningjaar, waarin zij worden verantwoord. Ook onder de overlopende passiva zijn opgenomen de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Baten en lasten

Stelsel van baten en lasten
Het gehanteerde stelsel van baten en lasten zorgt er mede voor dat die gelijknamige componenten ook in de jaarrekening worden opgenomen. Het maakt niet uit of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden of hebben geleid. Zij worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen worden

verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en bij winsten gebeurt dat nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Alle baten en lasten worden ingedeeld naar programma's, producten en categorieën.

- programma's zijn: door de gemeenteraad gekozen gegroepeerde indeling van gemeentelijke taken waarop door de gemeente wordt bestuurd en gestuurd. Daartoe zijn voor elk programma doelstellingen geformuleerd;
- producten zijn: zaken die de gemeente voortbrengt en die helpen de doelstellingen uit de programma's te verwezenlijken. Elk product valt onder één van de programma's;
- categorieën zijn: groepen, waarin de baten en de lasten naar soorten zijn ingedeeld.

De verdeling van de baten en lasten van kostenplaatsen geschiedt op basis van de bij de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Werkelijke tijdverantwoording vindt alleen plaats daar, waar werkzaamheden worden verricht voor grondexploitaties en werken voor derden. Voor het overige worden de uren verdeeld overeenkomstig de voor gecalculeerde uren in de begroting van het betreffende dienstjaar.

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang van de schatting. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Sociaal domein
De lasten van de jeugdzorg worden mede bepaald aan de hand van opgaven van die worden ontvangen van externe partijen met betrekking tot de voortgang van behandeltrajecten. De wijze waarop deze opgaven tot stand komen zijn door de gemeente niet altijd controleerbaar. Bovendien is van de zijde van de aanbieder sprake van een inschatting en is sprake van een nieuwe financieringssystematiek waarbij ervaringscijfers ontbreken. Inherent hieraan is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

Algemene uitkeringen
In de algemene uitkeringen 2024 zijn meegenomen de nabetalingen en verrekeningen tot en met januari 2025.

Vennootschapsbelasting
Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet wordt voldaan aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een "collectief goed" (geen deelname economische verkeer), "normaal vermogensbeheer" of van "structureel verlieslatende activiteiten".

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. De afvalstromen met een opbrengst worden belast op basis van landelijke afspraken met een winstopslag van 1% van de omzet, waarbij er geen kosten kunnen worden toegerekend. Alleen de afvalstromen waarbij de gemeente risicodragend is voor de verkoop van grondstoffen worden belast.

Aanwezige verrekenbare verliezen worden buiten balanstelling toegelicht op basis van de laatst vastgesteld aangifte vennootschapsbelasting.

Apparaatskosten en overhead
Onder de apparaatskosten van de gemeente Dantumadiel worden de kosten voor personeel, tractie, ICT, projecten en overige apparaatskosten verstaan. Het grootste deel van de apparaatskosten (+/- 95%) wordt over de programma's/taakvelden verdeeld middels een verdeelsleutel. De verdeelsleutel is vastgesteld naar rato van het gebruik. Het resterende deel (+/- 5%) wordt rechtstreeks aan een programma/taakveld toegerekend, dit betreffen veelal projectkosten.

De kosten van leidinggevenden en enkel ondersteunende diensten, zoals financiën en personeelszaken, worden volledig toegerekend aan overhead. De overige apparaatskosten worden, enkele vaste toerekeningen uitgezonderd, in verhouding tot de begroting toegerekend aan de overige taakvelden. Op de overhead drukken verder de huisvestingskosten en kosten als voorlichting en communicatie, bezwaar en beroep en rechtskundig en deskundig advies.

Wet Normering Topinkomens (WNT)
Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. Het voor de gemeente Dantumadiel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. De berekening van de bezoldiging is in overeenstemming met de wet en uitvoeringsregeling is opgenomen.

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 11 december 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld;
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van 1% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans

		2024		2023
	ACTIVA			
	Vaste activa			
1	Immateriële vaste activa			
a.	kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	3.446.130	3.618.437	
b.	kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	8.668	17.825	
c.	bijdrage aan activa eigendom van derden	952.587	1.010.605	
		4.407.385		4.646.867
2	Materiële vaste activa			
a.	investeringen met een economisch nut	24.967.144	23.849.039	
b.	als a, ter bestrijding van kosten kan heffing worden geheven	5.112.345	5.180.236	
c.	investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	10.470.250	9.033.098	
		40.549.739		38.062.373
3	Financiële vaste activa			
a.	kapitaalverstrekking aan:			
	1. deelnemingen	-	-	
	2. gemeenschappelijke regelingen	-	-	
	3. overige verbonden partijen	100.000	100.000	
b.	leningen aan:			
	1. openbare lichamen	-	-	
	2. woningbouwcorporaties	-	-	
	3. deelnemingen	-	-	
	4. overige verbonden partijen	-	-	
c.	overige langlopende geldleningen	2.603.047	1.954.434	
d.	overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	
e.	uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	
f.	uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	27.873	27.873	
		2.730.920		2.082.308
	Totaal vaste activa	**47.688.044**		**44.791.547**

		2024		2023
	Vlottende activa			
4	Voorraden			
a.	grond- en hulpstoffen	-	-	
b.	onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.432.985	1.102.274	
c.	gereed product en handelsgoederen	-	-	
d.	vooruitbetalingen	-	-	
		1.432.985		1.102.274
5	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar			
a.	vorderingen op openbare lichamen	822.078	778.364	
b.	verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	-	-	
c.	overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	
d.	uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.200.294	14.345.516	
e.	rekening-courant verhouding met het Rijk	-	-	
f.	rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	931.364	-	
g.	uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-	
h.	overige vorderingen	842.974	1.391.823	
i.	overige uitzettingen	-	-	
		19.796.711		16.515.703
6	Liquide middelen			
a.	kassaldi	18.546	2.273	
b.	bank- en girosaldi	895.518	463.178	
		914.064		465.451
7	Overlopende activa			
a.	nog te ontvangen bedragen Europese en Nederlandse overheidslichamen			
	1. Europese overheidslichamen	-	-	
	2. Rijk	4.789.610	6.144.419	
	3. Overige Nederlandse overheidslichamen	857.153	595.510	
b.	overige nog te ontvangen bedragen	1.190.382	749.408	
		6.837.145		7.489.337
	Totaal vlottende activa	**28.980.905**		**25.572.764**
	Totaal activa	**76.668.949**		**70.364.311**
	Verrekenbare verliezen Vennootschapsbelasting	*647.054*		*634.601*

		2024		2023
	PASSIVA			
	Vaste passiva			
8	Eigen vermogen			
a.	Reserves			
	1. algemene reserve	13.783.480	12.827.808	
	2. tariefsegalisatiereserves	-	-	
	3. overige bestemmingsreserves	2.716.486	2.750.511	
b.	Rekeningresultaat	4.101.270	3.896.205	
		20.601.236		19.474.524
9	Voorzieningen			
a.	Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	3.466.648	3.561.336	
b.	Voorziening voor risico's	-	-	
c.	Egalisatie en onderhoudsvoorzieningen	6.143.847	6.276.330	
d.	Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen	-	-	
		9.610.495		9.837.665
10	Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer			
a.	obligatieleningen	-	-	
b.	onderhandse leningen van:			
	1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	1.920.000	2.040.000	
	2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.869.636	25.109.143	
	3. binnenlandse bedrijven	68.571	-	
	4. Openbare lichamen	-	-	
	5. overige binnenlandse sectoren	-	-	
	6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-	
c.	door derden belegde gelden	-	-	
d.	waarborgsommen	-	5.137	
e.	Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	-	-	
		25.858.207		27.154.280
	Totaal vaste passiva	**56.069.938**		**56.466.469**

		2024		2023
	Vlottende passiva			
11	Netto vlottende schulden			
a.	kasgeldleningen aangegaan openbare lichamen	-	-	
b.	overige kasgeldleningen	-	-	
c.	bank- en girosaldi	-	-	
d.	overige schulden	3.091.924	3.696.929	
		3.091.924		3.696.929
12	Overlopende passiva			
a.	verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen	5.676.668	5.470.936	
b.	vooruit ontvangen bedragen EU, Rijk en Provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	11.767.375	4.402.705	
c.	overige vooruit ontvangen bedragen	63.044	327.273	
		17.507.087		10.200.914
	Totaal vlottende passiva	**20.599.011**		**13.897.842**
	Totaal passiva	**76.668.949**		**70.364.311**
	Gegarandeerde geldleningen	*35.820.979*		*36.566.269*

Toelichting op de balans

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

		Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024
a.	kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	3.618.437	-172.307	3.446.130
b.	kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	17.825	-9.157	8.668
c.	bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.010.605	-58.018	952.587
		4.646.867	-239.481	4.407.385

Voor een verdere specificatie van de immateriële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

		Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024
a.	investeringen met een economisch nut	23.849.039	1.118.105	24.967.144
b.	investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.180.236	-67.891	5.112.345
c.	investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.	9.033.098	1.437.152	10.470.250
		38.062.373	2.487.366	40.549.739

Voor een verdere specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2.a. Investeringen met een economisch nut

	Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	5.900.155	-1.097.060	4.803.095
Bedrijfsgebouwen	17.672.945	724.304	18.397.249
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	58.928	-3.274	55.654
Vervoermiddelen	-	899.134	899.134
Machines, apparaten en installaties	183.153	398.142	581.295
Overige materiële vaste activa	33.859	196.859	230.718
	23.849.039	1.118.105	24.967.144

Het verloop van de investeringen met een economisch nut is:

Gronden en terreinen			
Boekwaarde per 1 januari 2024		5.900.155	
Investering		-	(+)
Desinvestering	1.026.941		
Afschrijving	70.119		
Bijdrage van derden	-		
Afwaardering wegens waardevermindering	-	-	
		1.097.060	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		4.803.095	
Bedrijfsgebouwen			
Boekwaarde per 1 januari 2024		17.672.945	
Investering		1.590.213	(+)
Desinvestering	-		
Afschrijving	865.272		
Bijdrage van derden	637		
Afwaardering wegens waardevermindering	-		
		865.909	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		18.397.249	
Grond- weg- en waterbouwkundige werken			
Boekwaarde per 1 januari 2024		58.928	
Investering		-	(+)
Desinvestering	-		
Afschrijving	3.274		
Bijdrage van derden	-		
Afwaardering wegens waardevermindering	-		
		3.274	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		55.654	
Vervoermiddelen			
Boekwaarde per 1 januari 2024		-	
Investering		939.461	(+)
Desinvestering	-		
Afschrijving	40.327		
Bijdrage van derden	-		
Afwaardering wegens waardevermindering	-		
		40.327	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		899.134	

Machines, apparaten en installaties			
Boekwaarde per 1 januari 2024		183.153	
Investering		432.752	(+)
Desinvestering	-		
Afschrijving	34.610		
Bijdrage van derden	-		
Afwaardering wegens waardevermindering	-		
		34.610	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		581.295	
Overige materiële vaste activa			
Boekwaarde per 1 januari 2024		33.859	
Investering		208.304	(+)
Desinvestering	-		
Afschrijving	11.445		
Bijdrage van derden	-		
Afwaardering wegens waardevermindering	-		
		11.445	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		230.718	

2.b. Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.180.236	-122.801	5.057.435
Overige materiële vaste activa	-	54.910	54.910
	5.180.236	-67.891	5.112.345

Het verloop van de investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Boekwaarde per 1 januari 2024		5.180.236	
Investering		138.201	(+)
Desinvestering	-		
Afschrijving	261.002		
Bijdrage van derden	-		
Afwaardering wegens waardevermindering	-		
		261.002	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		5.057.435	

Overige materiële vaste activa		
Boekwaarde per 1 januari 2024		-
Investering		54.910 (+)
Desinvestering	-	
Afschrijving	-	
Bijdrage van derden	-	
Afwaardering wegens waardevermindering	-	
		- (-)
Boekwaarde per 31 december 2024		54.910

2.c. Investeringen met een maatschappelijk nut

De investeringen met een maatschappelijk nut bestaan uit:

	Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	7.303	-1.461	5.843
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.988.033	1.440.124	10.428.157
Overige materiële vaste activa	37.761	-1.510	36.251
	9.033.098	1.437.152	10.470.250
Waarvan:			
Van voor 2017	3.521.475	-226.026	3.295.450
Vanaf 2017 (verplichte activering)	5.511.622	1.663.178	7.174.800
	9.033.098	1.437.152	10.470.250

Gronden en terreinen		
Boekwaarde per 1 januari 2024		7.303
Investering		- (+)
Desinvestering	-	
Afschrijving	1.461	
Bijdrage van derden	-	
Afwaardering wegens waardevermindering	-	
		1.461 (-)
Boekwaarde per 31 december 2024		5.843

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
Boekwaarde per 1 januari 2024		8.988.033
Investering		1.867.404 (+)
Desinvestering	-	
Afschrijving	427.280	
Bijdrage van derden	-	
Afwaardering wegens waardevermindering	-	
		427.280 (-)
Boekwaarde per 31 december 2024		10.428.157

Overige materiële vaste activa			
Boekwaarde per 1 januari 2024		37.761	
Investering			- (+)
Desinvestering	-		
Afschrijving	1.510		
Bijdrage van derden	-		
Afwaardering wegens waardevermindering	-		
		1.510	(-)
Boekwaarde per 31 december 2024		36.251	

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

		Boekwaarde 01-01-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024
a.	kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen	100.000	-	100.000
b.	leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen	-	-	-
c.	overige langlopende leningen	1.954.434	648.613	2.603.047
d.	uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;	-	-	-
e.	uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-
f.	overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	27.873	-	27.873
		2.082.308	648.613	2.730.920

Voor een verdere specificatie van de financiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

VLOTTENDE ACTIVA

4. Voorraden

4.b. In exploitatie genomen bouwgronden

	Boek-waarde 01-01-2024	Mutaties incl. winstneming 2024	Boek-waarde 31-12-2024	Verlies-voorziening 31-12-2024	Balans Waarde 31-12-2024
De Westereen, East	-252.506	-320.644	-573.150	-	-573.150
De Westereen, Oastersingel	52.324	-69.851	-17.527	-	-17.527
Feanwâlden, De Bosk	1.165.837	67.122	1.232.959	-	1.232.959
Broeksterwâld, Jagerswei II	-167.235	-16.405	-183.641	-	-183.641
Broeksterwâld, Jagerswei III	95.033	-351.041	-256.008	-	-256.008
Wâlterswâld, Adolarstrjitte	208.821	-465.215	-256.394	-	-256.394
De Westereen, De Frosk	-	245.226	245.226	3.767	241.459
Rinsumageast, De Moark en Juckemawei	-	197.782	197.782	168.351	29.431
Damwâld, Botkeskoalle	-	10.780	10.780	-	10.780
Damwâld, Prikkebosk	-	1.205.077	1.205.077	-	1.205.077
	1.102.274	502.830	1.605.103	172.118	1.432.985

De geraamde nog te maken kosten, de geraamde opbrengsten, alsmede eventuele winst- of verliesnemingen zijn tot stand gekomen aan de hand van de percentage of completion-methode (POC).

<u>De Westereen, East</u>

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-252.506	
Vermeerderingen	173.757	(+)
Verminderingen	691.750	(-)
Winstneming 2024	197.348	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-573.150	
Geraamde nog te maken kosten	482.173	(+)
Geraamde opbrengsten	133.983	(-)
Winstneming t/m 2024	488.678	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (winst)	-713.638	
Winstneming voorgaande jaren	291.329	
Winstneming 2024 (negatief)	197.348	(+)
Winstneming t/m 2024	488.678	

<u>De Westereen, Oastersingel</u>		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	52.324	
Vermeerderingen	3.000	(+)
Verminderingen	75.108	(-)
Winstneming 2024	2.257	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-17.527	
Geraamde nog te maken kosten	281.191	(+)
Geraamde opbrengsten	264.855	(-)
Winstneming t/m 2024	5.296	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (winst)	-6.488	
Winstneming voorgaande jaren	3.040	
Winstneming 2024	2.257	(+)
Winstneming t/m 2024	5.296	
<u>Feanwâlden, De Bosk</u>		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	1.165.837	
Vermeerderingen	113.540	(+)
Verminderingen	-	(-)
Winstneming 2024 (negatief)	-46.418	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	1.232.959	
Geraamde nog te maken kosten	1.643.783	(+)
Geraamde opbrengsten	3.434.480	(-)
Winstneming t/m 2024	301.725	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (winst)	-859.463	
Winstneming voorgaande jaren	348.143	
Winstneming 2024	-46.418	(+)
Winstneming t/m 2024	301.725	
<u>Broeksterwâld, Jagerswei II</u>		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-167.235	
Vermeerderingen	6.200	(+)
Verminderingen	-	(-)
Winstneming 2024 (negatief)	-22.606	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-183.641	
Geraamde nog te maken kosten	117.262	(+)
Geraamde opbrengsten	9.311	(-)
Winstneming t/m 2024	129.428	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (winst)	-205.118	
Winstneming voorgaande jaren	152.034	
Winstneming 2024 (negatief)	-22.606	(+)
Winstneming t/m 2024	129.428	

Broeksterwâld, Jagerswei III		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	95.033	
Vermeerderingen	4.504	(+)
Verminderingen	379.062	(-)
Winstneming 2024	23.518	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-256.008	
Geraamde nog te maken kosten	235.618	(+)
Geraamde opbrengsten	9.958	(-)
Winstneming t/m 2024	33.401	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (winst)	-63.748	
Winstneming voorgaande jaren	9.883	
Winstneming 2024 (correctie voorgaande jaren)	23.518	(+)
Winstneming t/m 2024	33.401	
Wâlterswâld, Adolarstrjitte		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	208.821	
Vermeerderingen	20.793	(+)
Verminderingen	599.887	(-)
Winstneming 2024	113.879	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-256.394	
Geraamde nog te maken kosten	181.655	(+)
Geraamde opbrengsten	11.119	(-)
Winstneming t/m 2024	114.080	(-)
Geraamd eindresultaat (winst)	-199.937	
Winstneming voorgaande jaren	201	
Winstneming 2024	113.879	(+)
Winstneming t/m 2024	114.080	
De Westereen, De Frosk		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-	
Vermeerderingen	245.226	(+)
Verminderingen	-	(-)
Winstneming 2024	-	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	245.226	
Geraamde nog te maken kosten	629.625	(+)
Geraamde opbrengsten	871.083	(-)
Winstneming t/m 2024	-	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (verlies)	3.767	
Verliesvoorziening voorgaande jaren	-	
Vorming verliesvoorziening 2024	3.767	(+)
Verliesvoorziening t/m 2024	3.767	

Rinsumageast, De Moark en Juckemawei		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-	
Vermeerderingen	197.782	(+)
Verminderingen	-	(-)
Winstneming 2024	-	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	197.782	
Geraamde nog te maken kosten	1.942.856	(+)
Geraamde opbrengsten	1.972.287	(-)
Winstneming t/m 2024	-	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (verlies)	168.351	
Verliesvoorziening voorgaande jaren	-	
Vorming verliesvoorziening 2024	168.351	(+)
Verliesvoorziening t/m 2024	168.351	
Damwâld, Botkeskoalle		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-	
Vermeerderingen	10.780	(+)
Verminderingen	-	(-)
Winstneming 2024	-	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	10.780	
Geraamde nog te maken kosten	292.695	(+)
Geraamde opbrengsten	319.628	(-)
Winstneming t/m 2024	-	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (winst)	-16.153	
Damwâld, Prikkebosk		
Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-	
Vermeerderingen	1.205.077	(+)
Verminderingen	-	(-)
Winstneming 2024	-	(+)
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	1.205.077	
Geraamde nog te maken kosten	2.718.131	(+)
Geraamde opbrengsten	5.122.390	(-)
Winstneming t/m 2024	-	(-)
Geraamd eindresultaat 2024 (winst)	-1.199.182	

Voor een verdere toelichting op de bouwgronden wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

5.a.	Vorderingen op en uitzettingen aan openbare lichamen	
	Gemeenten	27.515
	Gemeenschappelijke regleingen	5.543
	Overige overheden	789.020
		822.078
5.d.	Uitzettingen in 's Rijks schatkist	
	Schatkistbankieren	17.200.294
5.f.	rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	
	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland	931.364
5.h.	Overige vorderingen	
	Debiteuren algemeen	411.066
	Voorziening dubieuze debiteuren	-182.944
	Debiteuren sociale zaken	857.154
	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	-242.302
		842.974

Ten laste van de voorzieningen dubieuze debiteuren moest een bedrag van ruim € 114.500 als oninbaar worden afgeboekt. Toegevoegd aan de voorzieningen is een bedrag van bijna € 151.000.

6. Liquide middelen

6.a.	Kassaldi	
	Kas publiekzaken	11.971
	Simpled card	6.575
		18.546
6.b.	Banksaldi	
	Bank Nederlandse Gemeenten	809.891
	Rabobank	85.627
		895.518

De liquide middelen zijn vrij besteedbaar.

7. Overlopende activa

7.a.2. Nog te ontvangen bedragen van het Rijk

	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen 2024	Ontvangen of afgeboekt 2024	Saldo 31-12-2024
Belastingdienst (BCF)	5.806.196	3.925.325	5.353.647	4.377.875
Rijk (SPUK sport)	13.258	-	13.258	-
Rijk (toeslagenaffaire)	64.122	42.176	64.122	42.176
Rijk (rente schatkistbankieren)	141.991	123.834	141.991	123.834
Rijk (transitiekosten Oekraïne)	117.304	-	117.304	-
Rijk (Suppletie BTW 2022)	1.547	-	1.547	-
Belastingdienst (Motorrijtuigenbelasting)	-	310	-	310
Rijk (geluidsanering 4 woningen)	-	5.416	-	5.416
Rijk (woningbouwimpuls)	-	240.000	-	240.000
	6.144.419	4.337.061	5.691.869	4.789.610

7.a.3. Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen

	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen 2024	Ontvangen of afgeboekt 2024	Saldo 31-12-2024
Gemeente Leeuwarden (TOZO)	66.162	-	14.148	52.014
Gemeente Tytjerksteradiel (kosten riolering)	6.831	11.747	-	18.578
SDF (beschermd wonen)	522.517	302.126	522.517	302.126
Gemeente Noardeast-Fryslân (verlofsparen)	-	75.799	-	75.799
Gemeente Noardeast-Fryslân (doorbelaste uren)	-	10.816	-	10.816
Gemeente Noardeast-Fryslân (dubbel doorbelast)	-	72	-	72
Gemeente Noardeast-Fryslân (ontvelchting)	-	315.588	-	315.588
Gemeente Smallingerland (Integraal zorgakkoord)	-	15.000		15.000
Gemeente Dantumadiel, (leges)	-	100	-	100
Dokwurk (afrekening)	-	27.614	-	27.614
Mobiliteitsbureau (afrekening)	-	39.446	-	39.446
	595.510	798.308	536.665	857.153

7.b. Overige nog te ontvangen en vooruit betaalde bedragen

Verkoop De Fontein Damwâld	313.500
Verkoop bouwterreinen	215.727
Diverse overige nog te ontvangen en vooruit betaalde bedragen < € 100.000	661.155
	1.190.382

PASSIVA

VASTE PASSIVA

8. Eigen vermogen

8.a. Reserves

8.a.1. Algemene reserves

Algemene reserve (vrij besteedbaar)		
Saldo per 1 januari 2024		12.827.808
Toevoegingen:		
Vaste toevoeging algemene reserve	165.409	
Omgevingswet (meicirculaire)	123.000	
Bijdrage uitt reserve tariefdifferentiatie OZB (besluit vaststelling jaarrekening 2023)	47.000	
		335.409 (+)
Onttrekkingen:		
Tijdelijke formatie 2024-2026	1.445.448	
Programmaplan	663.190	
Omgevingswet	345.473	
Duurzaamheidsmaatregel	146.891	
Regiodeal	144.495	
Tiid foar aksje	85.000	
BBL trajecten via Dokwurk	69.000	
Renovatie gemeentehuis	55.000	
Sporthalbeheer	52.827	
Jongerenproject de Westereen	52.000	
Noodunit Th. de Vriesskoalle	40.000	
Versterken wijkteams	36.000	
Robuuste bescherming	25.000	
Veiligheidsagenda	23.127	
Aanjaagfonds Kunst en Cultuur	19.832	
Subsidie Doarpsfeesten	15.000	
DOM-project	8.655	
Stimulering muziekkorpsen en koren	8.285	
Cameratoezicht Frissel	5.430	
Ondernemerstevr.onderzoek en netwerk	3.779	
Versterking integraal werken	2.000	
E-depot en RM	509	
		3.246.941 (-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023		3.867.205 (+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		- (-)
Saldo per 31 december 2024		13.783.480

8.a.3. Bestemmingsreserves

	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen en/of onttrekkingen	Bestemming rekening-resultaat	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31-12-2024
Openbare verlichting	311.052	119.373	-	70.561	359.863
Tariefdifferentiatie OZB	419.405	-10.396	-	-	409.009
Kapitaallasten	1.634.667	-	-	92.989	1.541.677
Kapitaallasten renovatie sportvelden	126.160	56.688	-	36.140	146.708
Recreatieve voorzieningen	123.351	-	-	-	123.351
Eenmalige uitgaven	295	-	-	-	295
Ontvlechting	135.582	-	-	-	135.582
	2.750.511	165.665	-	199.691	2.716.486

Reserve openbare verlichting

Deze reserve is ingesteld voor het dekken van de lasten van de vervanging van lichtmasten en armaturen. Aan de reserve worden de gemiddelde jaarlijkse vervangingslasten over een periode van 15 jaar toegevoegd. De werkelijke lasten, voor zover deze binnen de (bijgestelde) begroting blijven, komen ten laste van de reserve.

Saldo per 1 januari 2024		311.052	
Toevoegingen			
Storting op basis van beleidsplan OV 2022	119.373		
		119.373	(+)
Onttrekkingen		-	(-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023		-	(+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		70.561	(-)
Saldo per 31 december 2024		359.863	

Reserve tariefdifferentiatie OZB

Deze reserve is bedoeld voor uitgaven van het bedrijfsleven in brede zin. De uitgaven zullen in overleg met het bedrijfsleven worden gedaan. De bestemmingsreserve wordt in de regel jaarlijks gevoed met additionele OZB-opbrengsten voor niet-woningen.

Saldo per 1 januari 2024		419.405	
Toevoegingen			
Storting ten laste van de exploitatie	76.604		
		76.604	(+)
Onttrekkingen			
Ondernemersfonds	40.000		
Bijdrage aan de algemene reserve (besluit vaststelling jaarstukken 2023	47.000		
		87.000	(-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023		-	(+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-	(-)
Saldo per 31 december 2024		409.009	

Reserve kapitaallasten

Deze reserve is om administratieve redenen ingesteld en dient ter dekking van de kapitaallasten van investeringen die gedekt moeten worden uit reserves. Het gaat daarbij om investeringsuitgaven die niet in één keer ten laste van de reserves worden gebracht maar worden geactiveerd, waarvan een deel omdat het BBV dit voorschrijft.

Saldo per 1 januari 2024		1.634.667	
Toevoegingen		-	(+)
Onttrekkingen		-	(-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023		-	(+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		92.989	(-)
Saldo per 31 december 2024		1.541.677	

Reserve kapitaallasten renovatie sportvelden

Aan deze reserve zullen jaarlijks de geraamde gemiddelde jaarlijkse renovatiekosten van sportvelden over een periode van 20 jaar worden toegevoegd. Onttrokken zullen worden de werkelijke uitgaven aan deze renovaties. Voor de reserve kunnen nog nader te bepalen minimum en maximum niveaus worden vastgesteld.

Saldo per 1 januari 2024		126.160	
Toevoegingen			
Storting ten laste van de exploitatie	56.688		
		56.688	(+)
Onttrekkingen		-	(-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023		-	(+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		36.140	(-)
Saldo per 31 december 2024		146.708	

Reserve recreatieve voorzieningen

Doelstelling van de gemeente is het bevorderen van de instandhouding en stimulering van de toegankelijkheid en bereikbaarheid van recreatiegebieden en recreatieve voorzieningen en daarnaast het stimuleren van de vaarrecreatie en de ontwikkeling van dag- en verblijfsrecreatie, zoals bij het Eeltjemeer. Deze reserve wordt aangewend ter dekking van onrendabele investeringen op het onderhavige beleidsterrein.

Saldo per 1 januari 2024		123.351	
Toevoegingen		-	(+)
Onttrekkingen		-	(-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023		-	(+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-	(-)
Saldo per 31 december 2024		123.351	

Reserve eenmalige uitgaven

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van een aantal incidentele uitgaven.

Saldo per 1 januari 2024	295
Toevoegingen	- (+)
Onttrekkingen	- (-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023	- (+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	- (-)
Saldo per 31 december 2024	295

Reserve Ontvlechting

Reserve ingesteld voor de dekking van de kosten van de ontvlechting van de ambtelijke samenwerking met de gemeente Noardeqast-Fryslân

Saldo per 1 januari 2024	135.582
Toevoegingen	- (+)
Onttrekkingen	- (-)
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningresultaat 2023	- (+)
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	- (-)
Saldo per 31 december 2024	135.582

8.b. Rekeningresultaat

Het rekeningresultaat van 2023 is toegevoegd aan:

Algemene reserve	3.867.205	
Exploitatie gebiedsgerichte aanpak (decembercirculaire 2023)	29.000	
	3.896.205	
Rekeningresultaat 2024		4.101.270

9. Voorzieningen

9.a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen 2024	Vrijgevallen 2024	Aanwending 2024	Saldo 31-12-24
Pensioenverplichtingen	2.672.927	356.909	-	134.931	2.894.905
Wachtgeldverplichtingen	38.409	2.904	-	41.313	-
Verlofsparen	-	73.102	-	-	73.102
Overbezetting ontvlechting	850.000	-	-	351.359	498.641
	3.561.336	432.916	-	527.603	3.466.648

Voorziening Pensioenverplichtingen

Het doel van deze voorziening is te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen uit hoofde van pensioenen van oud-wethouders en (voormalig) personeel.

Saldo per 1 januari 2024		2.672.927	
Toevoegingen		356.909	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	134.931		
		134.931	(-)
Saldo per 31 december 2024		2.894.905	

Voorziening Wachtgeldverplichtingen

Het doel van deze voorziening is te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen uit hoofde van wachtgelden van oud-wethouders en (voormalig) personeel.

Saldo per 1 januari 2024		38.409	
Toevoegingen		2.904	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	41.313		
		41.313	(-)
Saldo per 31 december 2024		-	

Voorziening verlof sparen

Voorziening voor het spaarverlof van personeel.

Saldo per 1 januari 2024		-	
Toevoegingen		73.102	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	-		
		-	(-)
Saldo per 31 december 2024		73.102	

Voorziening overbezetting ontvlechting

Voorziening gevormd om te voldoen aan de verplichting om mee te betalen aan de overbezetting als gevolg van de ontvlechting.

Saldo per 1 januari 2024		850.000	
Toevoegingen		-	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	351.359		
		351.359	(-)
Saldo per 31 december 2024		498.641	

9.c. Egalisatie en onderhoudsvoorzieningen

	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen 2024	Vrijgevallen 2024	Aanwending 2024	Saldo 31-12-2024
Egalisatie tarieven riolering	4.744.028	-	-	373.366	4.370.662
Egalisatie tarieven huish. afval	194.795	-	-	48.455	146.340
Groot onderhoud gebouwen	577.110	160.909	-	22.155	715.864
Groot onderhoud kunstwerken	91.519	72.727	-	7.552	156.694
Groot onderhoud waterwegen	17.815	12.894	-	18.917	11.792
Groot onderhoud wegen	548.263	539.505	-	483.972	603.796
OSW	102.800	35.900	-	-	138.700
	6.276.330	821.935	-	954.418	6.143.847

Voorziening Riolering

De voorziening kan op begrotingsbasis worden ingezet ten behoeve van het reduceren van de stijging van de rioolrechten. Op rekeningsbasis wordt het saldo op de afvalinzameling toegevoegd of onttrokken aan de voorziening.

Saldo per 1 januari 2024		4.744.028	
Toevoegingen		-	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	373.366		
		373.366	(-)
Saldo per 31 december 2024		4.370.662	

Voorziening Egalisatie tarieven huishoudelijk afval

Conform nieuwe voorschriften van het BBV is deze voorziening in 2014 gevormd met de storting van het positieve resultaat van dat jaar op de producten voor afvalstoffen. Uitgangspunt is dat positieve resultaten op deze producten altijd zullen worden bijgestort in de voorziening. Het saldo van de voorziening zal ingezet worden ten gunste van de afvalstoffenheffing.

Saldo per 1 januari 2024		194.795	
Toevoegingen		-	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	48.455		
		48.455	(-)
Saldo per 31 december 2024		146.340	

Voorziening Groot onderhoud gebouwen

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Gebouwen

Saldo per 1 januari 2024		577.110	
Toevoegingen		160.909	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	22.155		
		22.155	(-)
Saldo per 31 december 2024		715.864	

Voorziening Groot onderhoud kunstwerken

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Kunstwerken.

Saldo per 1 januari 2024		91.519	
Toevoegingen		72.727	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	7.552		
		7.552	(-)
Saldo per 31 december 2024		156.694	

Voorziening Groot onderhoud waterwegen

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Waterwegen.

Saldo per 1 januari 2024		17.815	
Toevoegingen		12.894	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	18.917		
		18.917	(-)
Saldo per 31 december 2024		11.792	

Voorziening Groot onderhoud wegen

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Waterwegen.

Saldo per 1 januari 2024		548.263	
Toevoegingen		539.505	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	483.972		
		483.972	(-)
Saldo per 31 december 2024		603.796	

Voorziening OSW

Voorziening ingesteld conform het onderhoudsplan Waterwegen.

Saldo per 1 januari 2024		102.800	
Toevoegingen		35.900	(+)
Vrijgevallen	-		
Aanwendingen	-		
		-	(-)
Saldo per 31 december 2024		138.700	

10. Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

10.b.1. Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars

Saldo per 1 januari 2024		2.040.000	
Aangetrokken		-	(+)
Afgelost		120.000	(-)
Saldo per 31 december 2024		1.920.000	
Rente 2024	30.692		
Verschuldigde aflossing 2025	120.000		

10.b.2. Leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Saldo per 1 januari 2024		25.109.143	(+)
Aangetrokken		-	(-)
Afgelost		1.239.506	
Saldo per 31 december 2024		23.869.636	
Rente 2024	243.085		
Verschuldigde aflossing 2025	-1.239.506		

10.b.3. Leningen bij binnenlandse bedrijven

Saldo per 1 januari 2024		-	
Aangetrokken		78.023	(+)
Afgelost		9.452	(-)
Saldo per 31 december 2024		68.571	
Rente 2024	3.467		
Verschuldigde aflossing 2025	11.505		

10.d. Waarborgsommen

Saldo per 1 januari 2024	5.137	
Afgeboekt	5.137	(-)
	-	

VLOTTENDE PASSIVA

11. Netto-vlottende schulden

11.d. Overige schulden

Crediteuren	3.091.924
	3.091.924

12. Overlopende passiva

12.a. Verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen

Productverantwoording Jeugd 2024	1.248.968
Gemeente Noardeast-Fryslân, afrekening DVO's 2024	457.442
Uitkeringen soza	902.549
Transitorische rente	229.823
Algemene uitkering klimaatakkoord	168.360
Salarissen, loonheffing en premies	1.231.820
Belastingdienst BTW	135.365
Belastingdienst loonheffing	188.403
Diverse overige verplichtingen < € 100.000	1.113.939
	5.676.668

12.b. Vooruit ontvangen bedragen EU, rijk en provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen 2024	Aangewend of afgeboekt 2024	Saldo 31-12-2024
Rijk (TOZO)	185.783	-	16.398	169.385
Rijk (OAB)	412.475	79.174	-	491.649
Rijk (verkeersveiligheidmaatregelen)	145.770	-	-	145.770
Rijk (GIDS-gelden)	132.219	-	5.600	126.619
Rijk (Inburgering nieuwkomers)	225.328	76.352	-	301.680
Rijk (Covid gerelateerde onderwijsvertraging)	52.378	-	15.997	36.381
Rijk (Geluidsanering Haadwei Damwâld)	60.000	-	60.000	-
Rijk (nationaal restauratiefonds)	44.783		44.783	-
Rijk (Sport en preventieakkoord)	29.646	-	7.156	22.490
Rijk (Onderwijsroute)	17.118	-	17.118	-
Rijk (Nationaal isolatieplan)	1.164.707	1.047.085	-	2.211.792
Rijk (CDOKE Klimaat- en energiebeleid)	953.249	-	57.469	895.781
Rijk (Energiearmoede)	611.893	-	157.109	454.784
Rijk (Gala-regelingen)	64.176	-	64.176	-
Rijk (Huisvesting aandachtsgroepen)	14.448	-	2.616	11.832
Rijk (Herstructurering huisvesting)	-	5.361.651	-	5.361.651
Rijk (Woningbouwimpuls)	-	240.000	-	240.000
Rijk (Maatschappelijke diensttijd)	-	864.389	-	864.389
Rijk (energiebesparendemaatregelen Schierstins)	-	77.089	-	77.089

Rijk (energiebesparendemaatregelen Sikkemahal)	-	132.546	-	132.546
Provincie Fryslân (Manifest verkeersveiligheid)	7.569	-	3.784	3.784
Provincie Fryslân (Trochfytsrûte)	186.890	-	31.613	155.277
Provincie Fryslân (Uitvoering klimaatadaptatie)	29.796	-	29.796	-
Provincie Fryslân (Better Wetter)	64.477	-	-	64.477
	4.402.705	7.878.285	513.615	11.767.375

12.c. Overige vooruit ontvangen bedragen

Diverse overige vooruit ontvangen bedragen	
	63.044
	63.044

FISCALE POSITIE

De fiscale positie van de Vennootschapsbelating is:

Jaar	*Status*	Verschuldigd per 31-12 (T-1)	Belasting boekjaar	Betaald of ontvangen	Jaar betaald of ontvangen	Verschuldigd per 31-12 (T)
2017	Definitief	-	-	-		-
2018	Definitief	-	-	-		-
2019	Definitief	-	-	-		-
2020	Definitief	-	-	-		-
2021	Definitief	-	-	-		-
2022	Definitief	-	-	-		-
2023	Aangifte ingediend	-	-	-		-

De aangifte 2024 is nog niet berekend.

De verrekenbare verliezen bedragen € 647.054 op basis van de aangifte 2023.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren

De wet verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Onder verwijzing naar de toelichting die hierover is opgenomen in de paragraaf Financiering geeft de hiernavolgende tabel een toelichting op de calculatie van het drempelbedrag schatkistbankieren. Daarnaast wordt ook de gemiddelde benutting van het drempelbedrag per kwartaal weergegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.418			
		Kw. 1	*Kw. 2*	*Kw. 3*	*Kw. 4*
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	355	472	486	557
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.062	946	932	860
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	70.877			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	70.877			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)x2% + (4c)x0,2%*	Drempelbedrag	1.418			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw. 1	*Kw. 2*	*Kw. 3*	*Kw. 4*
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	32.345	42.938	44.671	51.268
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	355	472	486	557

**Met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.*

Niet in balans opgenomen verplichtingen

De volgende categorieën kunnen worden onderscheiden:

1. Afspraken die zijn gemaakt in het kader van langlopende investeringsprojecten, zoals gebiedsontwikkeling Centrale As, Kansen in Kernen, Rioleringswerken en afspraken in het kader van ANNO (Agenda Netwerk Noord Oost). De jaarlijkse lasten van deze projecten zijn opgenomen in de meerjarenraming;
2. Meerjarige contracten met derden die vooral liggen op het gebied van de bedrijfsvoering (automatisering, kopieerapparatuur, schoonmaak etc.), onderhoud (voor zover hiervoor nog geen bestemmingsreserves zijn gevormd) en de afvalverwerking (Omrin). De kosten zijn opgenomen in de meerjarenraming.
3. Verplichtingen ten opzichte van onze gemeenschappelijke regelingen en de Veiligheidsregio. De hieraan gerelateerde lasten zijn gedekt in de meerjarenraming.
4. Garantieverplichtingen aan onder andere woningbouwcorporaties waarvoor geen dekking is opgenomen in de begroting en waarvan het risico wordt opgevangen via het weerstandsvermogen.

Een uitputtende kwantificering van deze posten is niet voorhanden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die in de jaarstukken 2024 opgenomen moeten worden.

Overzicht van baten en lasten

Saldo baten en lasten 2024

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten				
01 Ynwenner en Bestjoer	332	332	317	-16
02 Mienskip	340	668	657	-11
03 Soarch en Wolwêzen	9.012	14.145	13.870	-275
04 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	47	47	127	80
05 Wenjen en Omjouwing	3.382	5.397	7.799	2.403
06 Iepenbiere Romte	2.229	2.744	2.348	-396
90 Algemiene dekkingsmiddels	50.741	52.985	53.261	276
91 Overhead	289	180	247	67
Totaal Baten	**66.373**	**76.498**	**78.627**	**2.129**
Lasten				
01 Ynwenner en Bestjoer	-4.692	-5.202	-4.893	309
02 Mienskip	-3.832	-4.406	-3.371	1.036
03 Soarch en Wolwêzen	-32.130	-39.312	-39.109	203
04 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	-676	-647	-551	96
05 Wenjen en Omjouwing	-4.282	-7.854	-8.159	-304
06 Iepenbiere Romte	-7.640	-9.265	-8.146	1.119
90 Algemiene dekkingsmiddels	-593	-818	-909	-91
91 Overhead	-12.676	-13.769	-12.363	1.405
92 VPB	-12	-12	0	12
Totaal Lasten	**-66.533**	**-81.285**	**-77.500**	**3.785**
Saldo Baten en Lasten	**-160**	**-4.787**	**1.127**	**5.914**

Resultaat 2024

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaarrekening 2024	Verschil 2024
Baten	66.373	76.498	78.627	2.129
Lasten	-66.533	-81.285	-77.500	3.785
Saldo Baten en Lasten	**-160**	**-4.787**	**1.127**	**5.914**
Onttrekkingen	4.567	8.673	3.707	-4.966
Stortingen	-563	-733	-733	0
Saldo Onttrekkingen en Stortingen	**4.004**	**7.940**	**2.975**	**-4.966**
Resultaat	**3.845**	**3.153**	**4.101**	**948**

WNT verantwoording

WNT-verantwoording 2024

De WNT is van toepassing op de Gemeente Dantumadiel. Het voor de Gemeente Dantumadiel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Het bezoldigingsmaximum geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldigingen topfunctionarissen

Gegevens 2024		
Bedragen x € 1	R.G. Dijksterhuis	P.M. Jonker
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.798	79.185
Beloningen betaalbaar op termijn	21.486	12.175
Subtotaal	152.284	91.360
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	207.114
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Bezoldiging	152.284	91.360
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023		
Bedragen x € 1	R.G. Dijksterhuis	P.M. Jonker
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.552	73.093
Beloningen betaalbaar op termijn	10.526	6.068
Subtotaal	129.078	79.161
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	198.225
Bezoldiging	**129.078**	**79.161**

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen aan functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

SiSa verantwoording

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			1	4	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€22.678	€ 71.368			€0	€0
			Reeks 2	**Reeks 2**	**Reeks 2**	**Reeks 2**	**Reeks 2**	**Reeks 2**

			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: B2/14	*Indicator: B2/15*	*Indicator: B2/16*	*Indicator: B2/17*	*Indicator: B2/18*	*Indicator: B2/19*
			€0	€10.640	€3.569	€13.973	€1.847	€7.232
			Reeks 2	**Reeks 2**	**Reeks 2**	**Reeks 2**	**Totaal**	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: B2/20	*Indicator: B2/21*	*Indicator: B2/22*	*Indicator: B2/23*	*Indicator: B2/24*	
			€12.348	€24.348	€0	€ 0	€40.442	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: C62/01	*Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	

			Indicator: C92/01	*Indicator: C92/02*	*Indicator: C92/03*	*Indicator: C92/04*	*Indicator: C92/05*	
			€ 18.814	€ 0	1	22	2	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: D8/01	*Indicator: D8/02*	*Indicator: D8/03*	*Indicator: D8/04*	*Indicator: D8/05*	*Indicator: D8/06*
			€ 412.973	€ 0	€ 0	€ 0	€ 412.475	€ 491.649
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*		
			Indicator: D8/07	*Indicator: D8/08*	*Indicator: D8/09*	*Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			

				gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen				
			Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			€ 43.332	€ 0	€ 22.038			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R *Indicator: D14/04*	*Aard controle R* *Indicator: D14/05*	*Aard controle R* *Indicator: D14/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
			€ 0	€ 101.750	€ 36.381	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/08*	*Aard controle R* *Indicator: D14/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	*Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
		1						
		2						
		10						
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer /referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t *Indicator: D23/01*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	*Aard controle R* *Indicator: D23/03*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*
		1	SB240007	a) Oprichting van een nieuwe	€ 98.880	€ 0	a) Oprichting van een nieuwe	€ 98.880

				bibliotheekvestiging			bibliotheekvestiging	
		2	SB240007	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 10.000	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 10.000
		100						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*					
		1	Nee					
		2	Nee					
		100						
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
		1	2015.081.03	€ 79.700	€ 0	€ 1.430	€ 0	€ 0
		2						
		100						
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	*Aard controle R* *Indicator: E3/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
		1	*2015.081.03*	€ 81.130	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
		2						
		100						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2023/266604	€ 25.911	€ 40.204	€ 142.390	€ 142.390
		2	030002 Provincie Friesland	PF-2023/266607	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		15						
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2023/266604	Ja			
		2	030002 Provincie Friesland	PF-2023/266607	Ja			
		15						
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2023/266604	Versnelling maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie Prakkenstraat	Ja		

					. PF-2023/266604			
		2	030002 Provincie Friesland	PF-2023/266607	Versnelling maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie Fûgelsang. PF-2023/266607	Nee		
		15						
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R *Indicator: E84/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	*Aard controle R* *Indicator: E84/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E84/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1	380 Het volwaardig afwaarderen van een 80 km/uur weg naar een 60 km/uur weg|aantal in Meters	Nee	0			
		2	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)|aantal in Stuks	Nee	0			
		3						
		4						
		50						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)

			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2/01	*Indicator: G2/02*	*Indicator: G2/03*	*Indicator: G2/04*	*Indicator: G2/05*	*Indicator: G2/06*
			€ 6.888.851	€ 60.169	€ 273.315	€ 340	€ 119.965	€ 23
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2/07	*Indicator: G2/08*	*Indicator: G2/09*	*Indicator: G2/10*	*Indicator: G2/11*	*Indicator: G2/12*
			€ 49.757	€ 25.601	€ 0	€ 935.094	€ 186.564	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente					
			Participatiewet (PW)					
			Aard controle D2	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: G2/13	*Indicator: G2/14*				

			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_ gemeentedeel 2024**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoeksko sten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G3/01	*Indicator: G3/02*	*Indicator: G3/03*	*Indicator: G3/04*	*Indicator: G3/05*	*Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 11.232	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: G3/07	*Indicator: G3/08*	*Indicator: G3/09*	*Indicator: G3/10*	*Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstr

		ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024		levensonderhoud	kapitaalverstrekking			ekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G4/01	*Indicator: G4/02*	*Indicator: G4/03*	*Indicator: G4/04*	*Indicator: G4/05*	*Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 337	€ 0	-€ 221	-€ 21.360	-€ 1.173
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 389	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	-€ 726	€ 0	-€ 221	-€ 21.360	-€ 1.173
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
		6	Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland	

				buitenland (gemeente Maastricht)	(gemeente Maastricht), aflossing	(gemeente Maastricht), overig	(gemeente Maastricht)
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
				Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
					Gemeente	Gemeente	Gemeente
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle R*
				Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0

		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
			€ 334.999	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G13/01*	*Aard controle R* *Indicator: G13/02*	*Aard controle R* *Indicator: G13/03*	*Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 56.094	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 22.680	€ 68.649				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Aankoop gymnastiekinventaris	€ 5.946	€ 0	€ 5.946	€ 0	
		2	Beheer en exploitatie gebouwen en velden	€ 34.391	€ 34.391	€ 0	€ 0	
		3	Beheer en exploitatie sporthalbeheer	€ 28.312	€ 0	€ 0	€ 28.312	
		100			€ 0	€ 0	€ 0	
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 17.942	€ 21.512	€ 32.512	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 122.826	€ 138.764	€ 243.708	Ja	Ja

		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 27.602	€ 32.907	€ 54.104	Ja	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 22.082	€ 26.056	€ 41.954	Ja	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 6.901	€ 8.753	€ 16.172	Ja	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 24.152	€ 28.789	€ 43.789	Ja	Ja
		7	Valpreventie	€ 65.555	€ 79.460	€ 134.043	Ja	Ja
		8	Leefomgeving	€ 13.801	€ 16.880	€ 27.419	Ja	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.450	€ 4.047	€ 4.047	Ja	Ja
		10	Versterken sociale basis	€ 49.684	€ 49.684	€ 98.041	Ja	Ja
		11	Mantelzorg	€ 13.801	€ 13.233	€ 26.481	Ja	Ja
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 13.801	€ 15.525	€ 26.124	Ja	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 13.111	€ 12.571	€ 19.858	Ja	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.450	€ 3.312	€ 6.624	Ja	Ja
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 10.075	€ 12.380	€ 21.480	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
			Nee					
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
		1	060090 Gemeente Smallingerland	€ 82.735				
		2						
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 6**	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)

		Gemeenten						
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J9/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	*Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
		1	Botkeskoalle	Nee	Nee	0	0	0
		2	De Frosk	Nee	Nee	0	0	0
		20						
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J9/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	*Aard controle R* *Indicator: J9/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	*Aard controle R* *Indicator: J9/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
		1	Botkeskoalle	Nee	€ 485.780	€ 485.780	€ 0	€ 0
		2	De Frosk	Nee	€ 410.006	€ 410.006	€ 0	€ 0
		20						
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J9/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*		
		1	Botkeskoalle	Ja	De sloop van het gebouw is nog niet gedaan en woningbouwcorporatie Thús Wonen heeft nog geen plannen gemaakt. De ingebrachte waarde van het gebouw voor aanvraag subsidie betreft de taxatiewaarde (€475.000): deze wijkt af van de boekwaarde	Nee		

					zoals meegenomen in de GREX (€0). De boekwaarde is in 2023 al afgeboekt (€227.879)			
		2	De Frosk	Ja	Er moet bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden op de wijze van realisatie. Na deze besluitvorming zal het ambtelijk apparaat werk maken van de uitvoering en verkoop van de gronden. De ingebrachte waarde van de grond betreft de taxatiewaarde (€164.780): deze wijkt af van de boekwaarde zoals meegenomen in de GREX (€0).	Nee		
		20						
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/01*	*Aard controle R* *Indicator: J55/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	*Aard controle R* *Indicator: J55/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			435	€ 134.828	€ 273.609	33	€ 8.878	€ 34.125
			Het aantal huishoudens dat	Besteding (jaar T) van de onder	Cumulatieve besteding			

			ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis-heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	indicator 07 gemoeide kosten	(t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/07*	*Aard controle R* *Indicator: J55/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			78	€ 13.404	€ 109.133			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/ energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			349	349	2	117	78	0
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/01*	*Aard controle R* *Indicator: J94/02*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	*Aard controle R* *Indicator: J94/05*	*Aard controle R* *Indicator: J94/06*

		1	*LAI23-03517676*	€ 126.579	50	0	0	€ 0
		2						
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 11.048	€ 115.531	Nee			
		2						
		100						
VRO	**J109**	**Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting**	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J109/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/04*	*Aard controle R* *Indicator: J109/05*	*Aard controle R* *Indicator: J109/06*
		1	*Aanpak Leefbaarheidsproblematiek Dantumadiel*	0	0	0	€ 0	€ 0
		2						
		20						
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J109/07*	*Aard controle R* *Indicator: J109/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/11*	
		1	*Aanpak Leefbaarheidsproblematiek Dantumadiel*	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
		2						

		20						
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J209/01*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	*Aard controle R* *Indicator: J209/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	*Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
		1	*RHA2023-03510967*	*Meerjarige regeling huisvesting aandachtsgroepen*	€ 2.617	€ 9.243	€ 0	0
		2						
		10						
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J209/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	*Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
		1	*Meerjarige regeling huisvesting aandachtsgroepen*	0	Nee	Nee	Nee	
		2						
		10						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R *Indicator: K28/01*	*Aard controle R* *Indicator: K28/02*	*Aard controle R* *Indicator: K28/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	*Aard controle R* *Indicator: K28/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 210.769	€ 157.191	€ 35.124	€ 521.096	€ 2.013	€ 2.013
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*					

			Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoeringen ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: M16/01	*Indicator: M16/02*	*Indicator: M16/03*	*Indicator: M16/04*	*Indicator: M16/05*	*Indicator: M16/06*
			€ 2.907.870			€ 0	€ 0	€ 15.292
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: M16/07	*Indicator: M16/08*	*Indicator: M16/09*	*Indicator: M16/10*	*Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 2.484	€ 0	€ 2.925.646	€ 8.772.345	

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 10-12-2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 782.330. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.239.484,- bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 782.330.

Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 304.339 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

1. WMO ad. € 156.616,- aan fouten;
2. Jeugdwet ad € 148.867,- aan fouten;
3. Begrotingsrechtmatigheid € 860.604 aan fouten;

(waarvan acceptabel € 304.339,- en niet acceptabel € 556.265,-)

4. Overige kleine rechtmatigheidsfouten uit interne controles ad € 73.398,-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie
opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht incidentele baten en lasten

Dit overzicht geeft per programma de incidentele en structurele afwijkingen tussen de begroting en de rekening weer. Voor een toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar de toelichting op de verschillen per programma.

Onderwerpen	**Jaarrekening 2024**							
	Incidenteel				Structureel			
(bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Reserve	Totaal	Baten	Lasten	Reserve	Totaal
01 Ynwenner en Bestjoer	-16	309	-520	-227	-	-	-	-
02 Mienskip	-11	1.036	-1.382	-357	-	-	-	-
03 Soarch en Wolwêzen	-274	967	-255	438	-	-766	-	-766
04 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	80	97	-113	64	-	-	-	-
05 Wenjen en Omjouwing	2.402	-304	-1.182	916	-	-	-	-
06 Iepenbiere Romte	-396	1.119	-521	202	-	-	-	-
Alg.dekkingsmiddels	187	27	-	214	89	-118	-	-29
Overhead	67	1.319	-993	393	-	86	-	86
Heffing VPB	-	12	-	12	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**2.039**	**4.582**	**-4.966**	**1.655**	**89**	**-798**	**-**	**-709**

Bijlage 2: Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om:

- Reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves van kapitaallasten.
- Onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken.

De incidentele toevoegingen en onttrekkingen van de reserves worden vermeld in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Omschrijving		**Jaarrekening 2024**	
(bedragen x € 1.000)		Toevoegingen	Onttrekkingen
04 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje			
	Reserve tariefdifferentiatie OZB	77	40
06 Iepenbiere Romte			
	Reserve kapitaallasten algemeen	-	93
	Reserve kapitaallasten renovatie sportvelden	57	36
	Reserve openbare verlichting	119	71
90 Algemiene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien			
	Algemene reserve	165	-
Totaal		**418**	**240**

Bijlage 3: Gewaarborgde geldleningen

Directe borgstellingen

Leningnummer	Geldnemer	Verstrekker	Start	Einde	Oorspronkelijk bedrag	Restant bedrag 1-1-2024	Restant bedrag 31-12-2024	Borgstelling (%)	Borgstelling (€)
40.91259	Stichting Thús Wonen	BNG	2006	2033	€ 2.324.645	€ 1.179.049	€ 1.082.383	100%	€ 1.082.383
40.112099	Campus Damwâld	BNG	2020	2060	€ 12.000.000	€ 11.372.906	€ 11.156.094	100%	€ 11.156.094
Totaal					**€ 14.324.645**	**€ 12.551.955**	**€ 12.238.476**		**€ 12.238.476**

Borgstellingen met WSW

Leningnummer	Geldnemer	Verstrekker	Leningnr. WSW	Start	Einde	Oorspronkelijk bedrag	Restant bedrag 1-1-2024	Restant bedrag 31-12-2024	Borgstelling (%)	Borgstelling (€)
40.86545.01	St. Woonzorg Nederland	BNG	14761	1993	2030	€ 1.451.567	€ 634.452	€ 553.635	50%	€ 276.818
40.100616	St. Woonzorg Nederland	BNG	37199	2005	2025	€ 3.167.000	€ 3.167.000	€ 3.167.000	50%	€ 1.583.500
40.101070	Stichting Thús Wonen	BNG	37606	2005	2030	€ 1.500.000	€ 573.532	€ 500.763	50%	€ 250.381
1W0024943	Stichting Thús Wonen	NWB	38979	2007	2037	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
40.103522	Stichting Thús Wonen	BNG	39997	2008	2028	€ 2.000.000	€ 673.382	€ 550.195	50%	€ 275.097
40.103742	Stichting Thús Wonen	BNG	40251	2008	2033	€ 3.300.000	€ 1.811.259	€ 1.667.490	50%	€ 833.745
1W0025785	St. Woonzorg Nederland	NWB	40418	2008	2038	€ 2.521.000	€ 2.521.000	€ 2.521.000	50%	€ 1.260.500
1W0025175	St. Woonzorg Nederland	NWB	39413	2009	2038	€ 2.148.000	€ 2.148.000	€ 2.148.000	50%	€ 1.074.000
10028057	Stichting Thús Wonen	NWB	45372	2013	2058	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	50%	€ 2.500.000
40.111071	Stichting Thús Wonen	BNG	47320	2017	2042	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	50%	€ 2.500.000
10029374	St. Woonzorg Nederland	NWB	47319	2017	2056	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	50%	€ 2.500.000
40.112845	Stichting Thús Wonen	BNG	48800	2019	2033	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	50%	€ 2.500.000
-	Stichting Thús Wonen	MM Warburg & Co	48518	2019	2035	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	50%	€ 2.500.000
-	Stichting Thús Wonen	MM Warburg & Co	48519	2019	2038	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	50%	€ 2.500.000
10030202	Stichting Thús Wonen	NWB	48803	2019	2031	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	50%	€ 2.500.000
Totaal						**€ 52.587.567**	**€ 48.028.625**	**€ 47.608.083**		**€ 23.804.042**

Bijlage 4: Overzicht baten en lasten per programma per taakveld

Omschrijving	Jaarrekening 2024		
(bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	-3	2.416	-2.419
0.2 Burgerzaken	269	212	57
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	86	220	-134
0.4 Overhead	247	12.896	-12.649
0.5 Treasury	618	446	172
0.61 OZB woningen	3.524	304	3.219
0.62 OZB niet-woningen	1.175	8	1.167
0.64 Belastingen overig	-	1	-1
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	47.854	-	47.854
0.8 Overige baten en lasten	91	149	-58
0.10 Mutaties reserves	3.707	733	2.975
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	4.101	-4.101
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	30	1.277	-1.246
1.2 Openbare orde en veiligheid	21	456	-435
2.1 Verkeer en vervoer	118	2.999	-2.881
2.2 Parkeren	7	6	-
2.4 Economische havens en waterwegen	69	394	-325
3.1 Economische ontwikkeling	-	299	-298
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	77	75	2
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	4	-4
3.4 Economische promotie	50	173	-124
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	45	-45
4.2 Onderwijshuisvesting	165	1.748	-1.583
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	579	1.273	-694
5.1 Sportbeleid en activering	183	268	-85
5.2 Sportaccommodaties	42	1.184	-1.143
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	221	-221
5.4 Musea	-	66	-66
5.5 Cultureel erfgoed	38	64	-26
5.6 Media	128	578	-450
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	15	1.738	-1.724
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.608	4.331	-724
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	53	-53
6.3 Inkomensregelingen	8.627	9.988	-1.362
6.4 WSW en beschut werk	-	5.811	-5.811
6.5 Arbeidsparticipatie	392	2.304	-1.913
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	320	1.915	-1.596
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	2.814	-2.814
6.71b Begeleiding (WMO)	1	1.532	-1.531
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	818	-818
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	7	-7
6.72a Jeugdhulp begeleiding	1	379	-378
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	109	-109
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	383	-383
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-46	5.036	-5.083
6.73a Pleegzorg	-	328	-328
6.73b Gezinsgericht	-	262	-262

Omschrijving	Jaarrekening 2024		
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	927	-927
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	52	-52
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-	-	-
6.81a Beschermd wonen (WMO)	296	-	296
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	83	-	83
6.82a Jeugdbescherming	-	178	-178
6.82b Jeugdreclassering	-	-	-
7.1 Volksgezondheid	216	1.192	-976
7.2 Riolering	1.952	1.351	600
7.3 Afval	2.210	1.728	483
7.4 Milieubeheer	1.358	2.001	-642
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-	49	-49
8.1 Ruimte en leefomgeving	1	704	-704
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.842	3.191	651
8.3 Wonen en bouwen	388	535	-147
Totaal	**82.334**	**82.334**	**-**

Bijlage 5: Overzicht investeringen

Afgeronde investeringen							
Grootboek-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet 31-12-2023	Beschikbaar-gesteld 2024	Totaal krediet 2024	Bedrag werkelijk	Resultaat na afsluiting na
7124029	Vervangen brug VW0009a Butefjild Feanwâlden	377.125	280.915	-42.137	238.778	197.093	41.685
7124130	Vervanging brug Trekwei Wâlterswâld	212.750	212.750	-31.913	180.837	235.520	-54.683
7124030	Vervangen brug BW0001 Tienewei Broeksterwâld	118.375	107.864	-16.180	91.684	126.275	-34.591
7112003	Ontwikkeling woningbouw Rinsumageest	81.000	79.373	-	79.373	-	79.373
7124031	Vervangen brug DM0011 trekweg /dokkumerl.Wâltersw	76.474	74.414	-11.162	63.252	119.455	-56.203
7124102	Verkeersmaatregelen Haadwei Damwald	387.000	67.464	-10.120	57.344	-	57.344
7112001	Ontw. woningbouw De Frosk De Westereen	58.320	42.368	-	42.368	-	42.368
7123002	Tijdelijke huisvesting De Wingerd Damwâld	289.411	-150	23	-127	-	-127
7124034	Vaste Bruggen 2022 uit beheerplan	103.908	-1.268	190	-1.078	-	-1.078
7124009	Investeringsbudget DOM project Broeksterwâld	643.750	-26.236	-	-26.236	-	-26.236
7124039	Trekwei Damwald uit beheerplan	241.500	-152.292	221.112	68.820	129.701	-60.881
7124078	Trekwei Riolering	100.001	100.001	-15.000	85.001	77.257	7.744
7124136	HWA riool Prakkenstrjitte	-	-	114.952	114.952	-	114.952
7124141	Rioolmaatregelen Eslawâld Feanwalden	-	-	23.500	23.500	-	23.500
7125000	Overname tractiemiddelen ontvlechting	-	-	141.001	141.001	-	141.001
7125001	Renault Kangoo E-TECH (V-22-FDK)	-	-	33.500	33.500	-	33.500
7125002	Renault Kangoo E-TECH (V-18-FDK)	-	-	33.500	33.500	-	33.500
7125003	Renault Kangoo E-TECH (V-17-FDK)	-	-	33.500	33.500	-	33.500
7125004	Master T35 L3H2 FWD dCi 135 DC Comfort (V-10-FDK)	-	-	49.500	49.500	-	49.500
7125005	Kangoo E-TECH L1 Electric Advance 11kW (V-21-FDK)	-	-	33.500	33.500	-	33.500
7125006	Iveco 40 C 16 (95-BXT-1)	-	-	47.000	47.000	-	47.000
7125007	Master T35 L3H2 FWD dCi 135 DC Comfort (V-84-DKX)	-	-	50.000	50.000	-	50.000
7125008	Iveco Daily met kraan (14-BZF-7)	-	-	120.000	120.000	-	120.000
7125009	Iveco Daily 40 C 16 (93-BXT-1)	-	-	53.000	53.000	-	53.000
7125010	Renault Kangoo E-TECH (V-23-FDK)	-	-	45.700	45.700	-	45.700
7125015	Toyota Yaris (L-309-BN)	-	-	15.447	15.447	-	15.447
7125016	Toyota Yaris (L-871-BF)	-	-	15.447	15.447	-	15.447
7125017	Toyota Yaris (L-313-BL)	-	-	15.447	15.447	-	15.447
7125018	ROM smartcombi Pro (89-BTP-9)	-	-	170.000	170.000	-	170.000
7125019	Tractor 2118 GEN3 Power FENDT (T-44-FZZ)	-	-	131.866	131.866	-	131.866
7125020	Nissan Interstar (3-VHH-91)	-	-	10.590	10.590	-	10.590
7126000	Overname machines en apparaten ntvlechting	-	-	81.878	81.878	-	81.878
7126005	Aanschaf 5 laadpalen electrische auto's	-	-	7.500	7.500	-	7.500
7126011	Investeringskrediet geluidsinstallaties raadszaal	-	-	63.000	63.000	-	63.000
7126012	Schakelkast rioolgemaal Westerloane Broeksterwâld	-	-	-	-	-	-

Afgeronde investeringen							
7126013	Votex Jumbo 190 M245369 (Serienr:8000.2020.0112)	-	-	19.653	19.653	-	19.653
7126014	Votex Roadmaster 2307 M245370 (SN:8000.2050.02789)	-	-	16.801	16.801	-	16.801
7129000	Overname materieel ontvlechting	-	-	31.065	31.065	-	31.065
7129007	Uitbreiding meubilair Th.de Vriesskoalle F'walden	-	-	30.161	30.161	-	30.161
7129008	Uitbreiding meubilair CBS De Sprankeling Damwâld	-	-	65.185	65.185	-	65.185
7129009	Aanhangwagen Draco (39-WR-SR)	-	-	20.365	20.365	-	20.365
7129010	Trilo M4 zuigwagen / Serienr : XL9069000R0521008	-	-	54.910	54.910	-	54.910
7129011	Landrol 2.50 mtr 95 cm JAKO serienrummer 1281	-	-	12.068	12.068	-	12.068
7129013	Financial lease Robotmaaiers	-	-	-	-	-	-
	Subtotaal afgesloten investeringen	**2.689.614**	**785.201**	**1.634.849**	**2.420.052**	**885.301**	**1.534.751**

Lopende investeringen							
Grootboek-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet 31-12-2023	Beschikbaar-gesteld 2024	Totaal krediet 2024	Bedrag werkelijk	Restant krediet 31-12-2024
7123013	Bouw basisscholen+gymzaal Feanwalden: projectkstn	943.260	943.260	-	943.260	-	943.260
7123016	Uitbreiding CBS De Sprankeling	-	-	1.679.918	1.679.918	-	1.679.918
7124072	Rioolverv. Foarstrjitte De Westereen 2023	919.506	919.506	-137.926	781.580	-	781.580
7124044	Foarstrjitte De Westereen uit beheerplan	899.200	899.200	-134.880	764.320	-	764.320
7124057	Vervanging armaturen uit beheerplan	596.808	374.033	-29.876	344.157	412.141	-67.984
7124058	Vervanging lichtmasten uit beheerplan	319.376	318.306	-30.687	287.619	46.507	241.112
7124076	Combinatieproj. Foarstrjitte De Westereen 2023	537.500	537.500	-80.625	456.875	-	456.875
7124105	Opw. en herinr. Foarstrjitte De Westereen	478.900	478.900	-71.835	407.065	-	407.065
7123012	Bouw basisscholen+gymzaal Feanwalden: voorbreiding	543.239	253.895	209.165	463.060	-	463.060
7124010	Landbouwroute Rinsumageast	235.685	235.685	-35.353	200.332	-	200.332
7124073	Rioolverv. Harmen Brouwerloane De Westereen 2023	233.069	233.069	-34.960	198.109	-	198.109
7124068	Combinatieproj. Putterstrjitte De Westereen 2022	142.500	142.500	-21.375	121.125	-	121.125
7124067	Combinatieproj. Blokmiestrjitte De Westereen 2022	152.775	133.233	-19.985	113.248	-	113.248
7124066	Rioolvervanging Project Mûnewei Damwâld 2022	111.143	111.143	-16.671	94.472	-	94.472
7124027	Stelpost reservering rioolvervanging 2023	100.017	100.017	-29.701	70.316	-	70.316
7124079	Stelpost klimaatadapt.-duurz.maatreg.(scen.C) 2023	100.001	100.001	-95.951	4.050	-	4.050
7124074	Rioolverv. Pastorijloane De Westereen 2023	98.288	98.288	-14.743	83.545	-	83.545
7124075	Rioolverv. Van Sytzamawei De Westereen 2023	96.055	96.055	-14.408	81.647	-	81.647
7112102	Ontw. bedrijventerrein Dwarsloane Broeksterwald	93.600	93.444	-	93.444	-	93.444
7124061	Stelpost Relining diverse locaties 2022	58.397	58.397	-8.760	49.637	-	49.637
7124071	Stelpost Relining diverse locaties 2023	58.397	58.397	-8.760	49.637	-	49.637

Afgeronde investeringen							
7112101	Ontw. bedrijventerrein Oastersingel De Westereen	54.000	53.910	-	53.910	-	53.910
7124046	Eysingawei Rinsumageast uit beheerplan	50.255	50.255	11.462	61.717	-	61.717
7124080	Stelpost bijdr.verdrogingsvraagstuk (scen.C) 2023	50.000	50.000	-7.500	42.500	-	42.500
7124064	Relinen Blokmiesstrjitte De Westereen 2022	35.538	35.538	-5.331	30.207	-	30.207
7124065	Relinen Skriesstrjitte De Westereen 2022	30.253	30.253	-4.538	25.715	-	25.715
7124063	Relinen Putterstrjitte De Westereen 2022	28.805	28.805	-4.321	24.484	-	24.484
7124062	Relining De Finnen Feanwâlden 2022	27.056	27.056	-4.058	22.998	-	22.998
7124047	Willemstrjitte Damwald uit beheerplan	-	-1.022	275.403	274.381	-	274.381
7124022	Herstructurering Mûnetille Damwâld	100.000	100.000	-15.000	85.000	-	85.000
7124040	D.Bosmastrjitte De Westereen uit beheerplan	84.870	84.870	-12.731	72.139	-	72.139
7124023	Herstructurering De Bron Damwâld	50.000	49.897	-7.485	42.412	-	42.412
7124024	Herstructurering Botkeschool Damwâld	50.000	47.080	-7.062	40.018	-	40.018
7124045	M.Hofstrastrjitte Driezum uit beheerplan	73.255	73.255	-73.255	-	-	-
7124042	Oastersingel De Westereen uit beheerplan	31.970	31.970	-31.970	-	-	-
7124106	Opw. en herinr. Master Hofstrastjitte Driezum	31.850	31.850	-31.850	-	-	-
7124016	Stelpost reservering rioolvervanging 2022	59.767	59.767	-59.767	-	-	-
7124069	Stelpost Vervangen rioolgemalen 2022	48.700	48.700	-48.700	-	-	-
7124077	Stelpost vervanging rioolgemalen 2023	48.700	48.700	-48.700	-	-	-
7124070	Stelpost voor afkoppelen (scenario B en C) 2022	40.001	40.001	-40.001	-	-	-
7112103	Ontwik. bedrijventerrein De Swette Feanwâlden	-	-	-	-	-	-
7123006	Kantoor gem.beheer Moarrewei, bouwk.aanpassingen	-	-	27.308	27.308	-	27.308
7123009	Sporthal De Hoantserid: Bouwkundige aanpassingen	-	-	62.816	62.816	-	62.816
7123010	Sporthal De Sikkemahal: Bouwkundige aanpassingen	-	-	72.555	72.555	-	72.555
7123011	Cult.Centrum De Schiertins: Bouwk.aanpassingen	-	-	14.168	14.168	-	14.168
7123021	Energiebesparende maatregelen Werf Moarrewei 24	-	-	95.000	95.000	-	95.000
7123022	Energiebesparende maatregelen Sporthal Sikkemahal	-	-	95.000	95.000	-	95.000
7123023	Energiebesparende maatregelen De Schierstins	-	-	95.000	95.000	-	95.000
7123024	Energiebesparende maatregelen MFC Damwâld	-	-	95.000	95.000	-	95.000
7123025	Restauratie kerktoren Rinsumageast	-	-	245.000	245.000	-	245.000
7124028	Stelpost reservering rioolvervanging 2024	-	-	86.971	86.971	-	86.971
7124037	Keerwanden en Beschoeiingen uit beheerplan	373.180	144.760	-6.931	137.829	-	137.829
7124048	Van Aylvawei Rinsumageast uit beheerplan	-	-	150.900	150.900	-	150.900
7124081	Stelpost Relining diverse locaties 2024	-	-	50.780	50.780	-	50.780

Afgeronde investeringen							
7124082	Relinen Fogelsang De Westereen 2024	-	-	170.506	170.506	-	170.506
7124083	Combinatieproj. Fogelsang De Westereen 2024	-	-	260.870	260.870	-	260.870
7124084	Stelpost Vervangen rioolgemalen 2024	-	-	37.095	37.095	-	37.095
7124085	Stelpost voor afkoppelen (scenario B en C) 2024	-	-	86.957	86.957	-	86.957
7124086	Stelpost klimaatadapt.-duurz.maatreg.(scen.C) 2024	-	-	86.957	86.957	-	86.957
7124133	Fietspaden Dantumadiel (Verbreden Rinewâl)	-	-	212.000	212.000	-	212.000
7124134	Uitvoeringsprogramma GMP (DA)	-	-	330.000	330.000	-	330.000
7124137	Vervanging riool Eastwald Driezum	-	-	42.000	42.000	-	42.000
7124140	Renovatie 11 drukgemalen Miedloane	-	-	53.000	53.000	-	53.000
7125011	Stelpost materieel 2024 openb.werken (algemeen)	-	-	204.414	204.414	-	204.414
7125012	Stelpost materieel 2024 openb.werken (riolering)	-	-	91.500	91.500	-	91.500
7125013	Stelpost materieel 2024 openb.werken (sport)	-	-	39.590	39.590	-	39.590
7125014	Vervangen Scania vrachtwagen (48-BFK-4)	-	-	300.000	300.000	-	300.000
7126004	Vervanging 1 bebakeningswagens tbv veiligheid 2023	-	-	3.683	3.683	-	3.683
7126006	Aanschaf accu laadstation electrische gereedschap	-	-	15.833	15.833	-	15.833
7126007	Vervangen Sneeuwploeg (SNK 240-EPZ DAF)	-	-	13.000	13.000	-	13.000
7126008	Brandmeldinstallatie gemeentehuis	-	-	12.500	12.500	-	12.500
7126009	Inbraakalarmering gemeentehuis	-	-	30.500	30.500	-	30.500
7126010	Toegangs(controle)systeem	-	-	25.500	25.500	-	25.500
7126015	Bomford Klepelmaaier (serienummer B241828)	-	-	15.762	15.762	-	15.762
7126016	BECX HS131C Heggensnoeier	-	-	25.545	25.545	-	25.545
7126017	Multihog MXC130 (serienr. UN9MXMK02PD015127)	-	-	208.595	208.595	-	208.595
7129003	Vervanging 6 sets veiligheidsbebording 2023	-	-	9.667	9.667	-	9.667
7129004	Vervanging Schaftwagen (D, Trion) 2023	-	-	29.500	29.500	-	29.500
7129005	Vervanging Schaftwagen 2023	-	-	3.900	3.900	-	3.900
7129006	Vervanging track and trace systeem tractie	-	-	10.358	10.358	-	10.358
	Subtotaal lopende investeringen	**7.985.916**	**7.220.475**	**4.389.982**	**11.610.456**	**458.648**	**11.151.808**
	Totaal investeringen	**10.675.530**	**8.005.677**	**6.024.831**	**14.030.508**	**1.343.949**	**12.686.559**

Bijlage 6: Overzicht staat van activa

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
1 IVA Kst verb aan sluiten geldl & saldo (dis)agio										
6- boeterente ivm opheffen oude leningen	3.618.437	-	-	-	172.307	-	-	3.446.130	-	172.307
	3.618.437	**-**	**-**		**172.307**	**-**	**-**	**3.446.130**	**-**	**172.307**
188- Ontwik. bedrijventerrein Dwarsloane Broeksterwald	156	-	-	-	-	-	-	156	-	-
189- Ontwik. bedrijventerrein Oastersingel De Westereen	90	-	90	-	-	-	-	-	-	-
190- Ontwik. woningbouw De Frosk De Westereen	15.952	-	15.952	-	-	-	-	-	-	-
191- Ontwik. woningbouw Jagerswei Broeksterwald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
192- Ontwikkeling woningbouw Rinsumageast	1.627	94.877	96.504	-	-	-	-	-	-	-
212- Ontwik. bedrijventerrein De Swette Feanwâlden	-	8.512	-	-	-	-	-	8.512	-	-
	17.825	**103.389**	**112.546**	**-**	**-**	**-**	**-**	**8.668**	**-**	**-**
3 IVA Bijdragen aan activa in eigendom van derden										
749013- Bijdrage BVG Dokkum	6.558	-	-	-	6.558	-	-	-	-	6.558
749014- Dorpshuis Rinsumageest	811.369	-	-	-	30.051	-	-	781.318	-	30.051
749015- Renovatie Dorpshuis De Pipegael	192.678	-	-	-	21.409	-	-	171.269	-	21.409
	1.010.605	**-**	**-**	**-**	**58.018**	**-**	**-**	**952.587**	**-**	**58.018**
10 MVA-EN-Gronden en terreinen										
28- De Westereen, kunstgrasveld uit beheerplan	347.547	-	-	-	28.962	-	-	318.585	-	28.962
29- Sportvelden VV De Wâlden, toplaag beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30- Sportvelden Broekster Boys, toplaag beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61- Aanbrengen toplaag Skeelerbaan De Westereen	52.944	-	-	-	6.618	-	-	46.326	-	6.618
721010- Aan- en verkoop van onroerende goederen	2.711.932	-	187.310	-	17.655	-	-	2.506.966	-	17.655
721017- Renovatie sportvelden De Wâlden	10.524	-	-	-	1.503	-	-	9.021	-	1.503
721018- Renovatie sportvelden Driezum	12.614	-	-	-	1.401	-	-	11.212	-	1.401
721020- Renovatie trainingsveld Broekster Boys	16.838	-	-	-	3.368	-	-	13.470	-	3.368
721021- Renovatie Trainingsveld de W¿en	8.741	-	-	-	971	-	-	7.770	-	971
721022- Renovatie Hoofdveld Feanw¿en	2.578	-	-	-	234	-	-	2.344	-	234
721024- Bijdrage kunstgrasvelden	175.000	-	-	-	8.333	-	-	166.667	-	8.333
721500- Gronden in erfpacht De Wingerd, Damwoude	160.638	-	-	-	-	-	-	160.638	-	-

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
721503- Grond ols Veenwouden 13221	41.627	-	-	-	-	-	-	41.627	-	-
721504- Grond containerlokaal obs Veenwouden 13221	6.020	-	-	-	-	-	-	6.020	-	-
721507- Grond chr.lagere school Broeksterwoude 23652	20.701	-	-	-	-	-	-	20.701	-	-
721508- Grondkosten verbouw c.l.s. Broeksterwoude 23653/23	31.275	-	-	-	-	-	-	31.275	-	-
721511- Grondkosten containerlokaal onderhoudswerkzaamhede	12.848	-	-	-	-	-	-	12.848	-	-
721514- Bouw c.l.s. Veenwouden 28506/28507 grondkosten	55.503	-	-	-	-	-	-	55.503	-	-
721515- Uitbr. c.l.s. Veenwouden 28508 grondkosten	18.887	-	-	-	-	-	-	18.887	-	-
721516- Uitbr. de Paadwizer 100270 grondkosten	9.825	-	-	-	-	-	-	9.825	-	-
721517- Uitbr. en eerste inrichting de Paadwizer (grond)	31.204	-	-	-	-	-	-	31.204	-	-
721518- Bouw c.k.s. Wouterswoude grondkosten	22.047	-	-	-	-	-	-	22.047	-	-
721519- Uitbreiding de Wynroas grondkosten	43.617	-	-	-	-	-	-	43.617	-	-
721520- Uitbreiding de Wynroas grond	8.187	-	-	-	-	-	-	8.187	-	-
721521- C.N.S. Wouterswoude (grond)	14.041	-	-	-	-	-	-	14.041	-	-
721522- Bouwk.voorz. cns Wouterswoude 26839 grondkosten	7.415	-	-	-	-	-	-	7.415	-	-
721523- Uitbr.+verb. cns Wouterswoude grond	11.000	-	-	-	-	-	-	11.000	-	-
721525- Aankoop grond door vereniging chr.ulo Damwoude	8.667	-	-	-	-	-	-	8.667	-	-
721528- Grondkosten energiebesparende maatregelen	18.151	-	-	-	-	-	-	18.151	-	-
721543- Bouw gemeentehuis gebouw (grond)	147.336	-	-	-	-	-	-	147.336	-	-
721544- Afdeling uitvoering: grondkosten	166.061	-	-	-	-	-	-	166.061	-	-
721547- Brede School: Grond	732.000	-	-	-	-	-	-	732.000	-	-
7017000- Centrumplan Feanwalden	17.163	-	-	-	1.073	-	-	16.090	-	1.073
7510100- NIEGG - Broeksterwâld, Jagersweg II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7520400- NIEGG - Damwâld, Prikkebosk	839.631	-	839.631	-	-	-	-	-	-	-
7550200- OVERIGE GRONDEN- Toekomstig ind.terrein(Zwette II)	138.704	-	-	-	-	-	-	138.704	-	-
7580100- OVERIGE GRONDEN - Wâlterswâld, Meerakkerpad II	-1.111	-	-	-	-	-	-	-1.111	-	-
	5.900.155	**-**	**1.026.941**	**-**	**70.119**	**-**	**-**	**4.803.095**	**-**	**70.119**
13 MVA-EN-Bedrijfsgebouwen										
5- Tijdelijke uitbreiding De Wingerd Damwâld	264.044	42	-	-	20.313	-	-	243.773	-	20.313

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
7- Koni Skylift 350 met 10 mtr. rijbaan	73.610	-	-	-	3.200	-	-	70.410	-	3.200
21- Herstel dakconstructiefout CBS De Tarissing	31.673	-	-	-	1.173	-	-	30.500	-	1.173
23- Herstel constructiefout De Wingerd Damwâld	23.933	-	-	-	855	-	-	23.078	-	855
54- Kantoor gem.beheer Moarrewei, bouwk.aanpassingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55- Stalling gem.beheer + garage, bouwk.aanpassingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56- Wagenloods, bouwkundige aanpassingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57- Sporthal De Hoantserid: Bouwkundige aanpassingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58- Sporthal De Sikkemahal: Bouwkundige aanpassingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
59- Cult.Centrum De Schiertins: Bouwk.aanpassingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
103- Nieuwbouw basisscholen+gymzaal Feanwalden	289.344	153.678	-	-	-	-	-	443.022	-	-
109- Uitbreiding en 1e inrichting Th. de Vries skoalle	23.840	-	-	-	2.384	-	-	21.456	-	2.384
110- Uitbreiding CBS De Sprankeling	75.803	1.301.384	-	-	-	-	-	1.377.187	-	-
112- Vervanging sporthal De Hoansterid Feanwalden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
115- Tijdelijke huisvesting CBS De Sprankeling Damwald	144.000	-	-	-	4.114	-	-	139.886	-	4.114
116- Herstel constructiefout De Wingerd,locatie Klimmer	21.555	-	-	-	770	-	-	20.785	-	770
132- Sporthal De Hoantserid 2027 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
177- STELPOST huisvesting organisatie gemeentehuis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
182- Energiebesparende maatregelen Werf Moarrewei 24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
183- Energiebesparende maatregelen Sporthal Sikkemahal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
184- Energiebesparende maatregelen De Schierstins	-	637	-	637	-	-	-	-	-	-
185- Energiebesparende maatregelen MFC Damwâld	-	2.725	-	-	-	-	-	2.725	-	-
197- Restauratie kerktoren Rinsumageast	-	131.747	-	-	-	-	-	131.747	-	-
723001- Bouw gemeentehuis gebouw (bouw)	2.034.273	-	-	-	119.663	-	-	1.914.610	-	119.663
723002- Aanpassingen gemeentehuis (2003/7)	86.095	-	-	-	4.531	-	-	81.564	-	4.531
723024- Aanpassing OBS Th. de Vriessk. (2003)	8.408	-	-	-	400	-	-	8.008	-	400
723026- Onderhoud BBS de Wel (2003)	8.797	-	-	-	440	-	-	8.357	-	440
723031- Onderwijskundige aanpassingen CNS	60.479	-	-	-	2.880	-	-	57.599	-	2.880

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
723033- Onderwijskundige aanpassingen BBS De Frissel	93.020	-	-	-	4.430	-	-	88.591	-	4.430
723034- Onderwijskundige aanpassingen OBS Th.de Vries	51.568	-	-	-	2.578	-	-	48.989	-	2.578
723035- uitbreiding en 1e inrichting OBS Th.de Vries	134.945	-	-	-	6.426	-	-	128.519	-	6.426
723036- Onderhoud OBS Th.de Vries	1.986	-	-	-	993	-	-	993	-	993
723037- Aanpassing binnenzijde De Saad	13.432	-	-	-	640	-	-	12.792	-	640
723071- Nieuwbouw De Wingerd	5.143.553	-	-	-	172.984	-	-	4.970.569	-	172.984
723073- Renovatie/onderhoud OBS Veenwouden (2005)	32.361	-	-	-	1.348	-	-	31.012	-	1.348
723074- Nieuwbouw BBS De Tarissing (2010)	824.575	-	-	-	30.540	-	-	794.035	-	30.540
723075- Aanpassing BBS De Wynroas (2005)	62.754	-	-	-	2.852	-	-	59.902	-	2.852
723086- Brede school Broeksterwoude (2006)	265.220	-	-	-	11.531	-	-	253.688	-	11.531
723090- Investeringen garage	44.203	-	-	-	11.051	-	-	33.152	-	11.051
723114- Opslagloods materieel Trion	46.879	-	-	-	1.803	-	-	45.076	-	1.803
723124- Aankoop horecapand `De Kruisweg`	259.873	-	-	-	9.995	-	-	249.878	-	9.995
723125- Aan- en verbouw gemeentehuis	257.686	-	-	-	16.105	-	-	241.581	-	16.105
723126- Kindcentrum De Blokkendoos Damwâld	247.218	-	-	-	30.902	-	-	216.315	-	30.902
723127- Aanbouw Schierstins	72.488	-	-	-	7.249	-	-	65.239	-	7.249
723128- Renovatie `De Kruisweg` (W15-2012)	277.740	-	-	-	27.774	-	-	249.966	-	27.774
723129- Voorbereiding bouw Brede Skoalle De Westereen	346.025	-	-	-	11.162	-	-	334.863	-	11.162
723131- Sloop Badhus bouw jongeren- en sportacc.(voorber.)	83.810	-	-	-	2.794	-	-	81.016	-	2.794
723141- Brede School: Gebouw	3.986.647	-	-	-	124.583	-	-	3.862.065	-	124.583
723142- Brede School: Jongerencentrum	55.567	-	-	-	1.736	-	-	53.830	-	1.736
723144- Brede School: Sport	233.994	-	-	-	7.312	-	-	226.682	-	7.312
723146- Aanschaf Zonnepanelen Gemeentehuis	102.622	-	-	-	5.701	-	-	96.921	-	5.701
723503- Brandweergarage Damwoude	153.198	-	-	-	9.575	-	-	143.623	-	9.575
723510- Integratie-verbouw obs veenwouden 101310	13.504	-	-	-	1.929	-	-	11.575	-	1.929
723517- Renovatie/uitbreiding de nye warf (20 tlv openb.o	8.859	-	-	-	1.107	-	-	7.752	-	1.107
723520- Aanpassing Th.de Vriesskoalle (2001)	1.073	-	-	-	63	-	-	1.010	-	63
723523- Onderhoud gootbeugels en dakgoten obs, Veenwouden	131	-	-	-	66	-	-	66	-	66
723525- Renovatie/uitbreiding de nye warf(80 tlv byz.o	71.679	-	-	-	8.960	-	-	62.719	-	8.960
723527- Bouwkkosten uitbr./verbouw 110176	20.905	-	-	-	2.986	-	-	17.919	-	2.986

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
723529- Onderhoud voegwerk en hekwerk bbs de wel	1.301	-	-	-	87	-	-	1.214	-	87
723551- Uitbr. de Frissel met een lokaal	50.827	-	-	-	3.910	-	-	46.917	-	3.910
723552- Uitbreiding de Frissel (afschr. 60 jaar) wijzigen	56.692	-	-	-	4.050	-	-	52.643	-	4.050
723556- Uitbr. de Paadwizer 100270	29.259	-	-	-	4.877	-	-	24.383	-	4.877
723558- Uitbr. en eerste inrichting de Paadwizer (bouw)	89.764	-	-	-	8.160	-	-	81.604	-	8.160
723559- Bouw c.k.s. Wouterswoude	22.269	-	-	-	3.712	-	-	18.558	-	3.712
723561- Uitbreiding de Wynroas 59275	2.212	-	-	-	2.212	-	-	-	-	2.212
723562- Uitbreiding de Wynroas 41223/41224	56.365	-	-	-	6.263	-	-	50.102	-	6.263
723563- Uitbreiding de Wynroas	17.849	-	-	-	2.975	-	-	14.874	-	2.975
723565- Bouwk.voorz. cns Wouterswoude 26839	1.889	-	-	-	270	-	-	1.619	-	270
723566- Uitbr.+verb. cns Wouterswoude 100390	31.591	-	-	-	6.318	-	-	25.273	-	6.318
723568- Vervanging kozijnen cns Wouterswoude	19.896	-	-	-	1.326	-	-	18.570	-	1.326
723579- Vervroegd onderh. de wel (afschr. miv 2002 - 30 ja	12.361	-	-	-	1.545	-	-	10.816	-	1.545
723580- Uitbreiding en aanpassing cns Wouterswoude	67.645	-	-	-	4.510	-	-	63.135	-	4.510
723581- Onderhoud dakbedekking cns Wouterswoude	305	-	-	-	152	-	-	152	-	152
723603- Bouw chr. mavo De Saad te Damwoude	192.923	-	-	-	64.308	-	-	128.615	-	64.308
723604- Uitbreiding en aanpassing De Saad	234.818	-	-	-	13.813	-	-	221.005	-	13.813
723605- Chr.MAVO De Saad Damwoude (9-2002)	19.094	-	-	-	4.773	-	-	14.320	-	4.773
723611- Uitbr.toestelberging sporthal Veenwouden	7.158	-	-	-	651	-	-	6.507	-	651
723625- Afdeling uitvoering: gebouw (40 jr.)	576.666	-	-	-	44.359	-	-	532.307	-	44.359
723627- Aanpassing kantoor techn.ondersteuning (7-2002)	1.986	-	-	-	110	-	-	1.875	-	110
723628- Opslagzolder werkruimte infra (7-2002)	3.723	-	-	-	207	-	-	3.516	-	207
7018001- Renovatie bovenzaal De Kruisweg Damw¿	122.985	-	-	-	8.785	-	-	114.200	-	8.785
	17.672.945	**1.590.213**	**-**	**637**	**865.272**	**-**	**-**	**18.397.249**	**-**	**865.272**
14 MVA-EN-Grond, Weg- en Waterbouwk.										
13- Vervanging Sox armaturen 2020	58.928	-	-		3.274	-	-	55.654	-	3.274
	58.928	**-**	**-**	**-**	**3.274**	**-**	**-**	**55.654**	**-**	**3.274**
15 MVA-EN-Vervoermiddelen										

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
140- Vervangen Opel Combo CNG (VD-498-T)	-	971	-	-	-	-	-	971	-	-
141- Renault Kangoo ZE (VF-350-D)	-	939	-	-	-	-	-	939	-	-
142- Opel Combo CNG (VD-499-T)	-	971	-	-	-	-	-	971	-	-
143- Iveco 29L13D (VF-815-D)	-	1.794	-	-	-	-	-	1.794	-	-
144- Fiat Doblo Cargo (9-VSF-53)	-	1.634	-	-	1.634	-	-	-	-	1.634
145- Iveco 40 C 13 (37-BBV-7)	-	1.300	-	-	-	-	-	1.300	-	-
146- Iveco 40 C 13 (VGJ-09-L)	-	1.147	-	-	-	-	-	1.147	-	-
147- Scania P320 met kraan (48-BFK-4)	-	23.073	-	-	16.864	-	-	6.209	-	16.864
149- Shovel L45G - TVZ-82-R	-	17.990	-	-	7.820	-	-	10.170	-	7.820
150- 3 Hapert aanhangwagens 98-WS-KH/94-WS-KK/99-WS-KH	-	9.205	-	-	1.534	-	-	7.671	-	1.534
155- Iveco Daily 35S12 (V-706-KK)	-	27.326	-	-	4.158	-	-	23.167	-	4.158
156- Iveco Daily 35S12 (V-708-KK)	-	27.326	-	-	4.158	-	-	23.167	-	4.158
157- Iveco Daily 35S12 (V-709-KK)	-	27.326	-	-	4.158	-	-	23.167	-	4.158
159- Renault Kangoo E-TECH (V-22-FDK)	-	34.361	-	-	-	-	-	34.361	-	-
160- Renault Kangoo E-TECH (V-18-FDK)	-	34.361	-	-	-	-	-	34.361	-	-
161- Renault Kangoo E-TECH (V-17-FDK)	-	34.361	-	-	-	-	-	34.361	-	-
162- Master T35 L3H2 FWD dCi 135 DC Comfort (V-10-FDK)	-	35.267	-	-	-	-	-	35.267	-	-
163- Kangoo E-TECH L1 Electric Advance 11kW (V-21-FDK)	-	33.750	-	-	-	-	-	33.750	-	-
164- Iveco 40 C 16 (95-BXT-1)	-	73.528	-	-	-	-	-	73.528	-	-
165- Master T35 L3H2 FWD dCi 135 DC Comfort (V-84-DKX)	-	35.267	-	-	-	-	-	35.267	-	-
173- Iveco Daily met kraan (14-BZF-7)	-	74.442	-	-	-	-	-	74.442	-	-
174- Iveco Daily 40 C 16 (93-BXT-1)	-	50.685	-	-	-	-	-	50.685	-	-
175- Renault Kangoo E-TECH (V-23-FDK)	-	33.750	-	-	-	-	-	33.750	-	-
198- Stelpost materieel 2024 openb.werken (algemeen)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200- Stelpost materieel 2024 openb.werken (sport)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
214- Toyota Yaris (L-309-BN)	-	15.411	-	-	-	-	-	15.411	-	-
215- Toyota Yaris (L-871-BF)	-	15.408	-	-	-	-	-	15.408	-	-
216- Toyota Yaris (L-313-BL)	-	15.411	-	-	-	-	-	15.411	-	-
217- ROM smartcombi Pro (89-BTP-9)	-	170.000	-	-	-	-	-	170.000	-	-
218- Tractor 2118 GEN3 Power FENDT (T-44-FZZ)	-	131.866	-	-	-	-	-	131.866	-	-
220- Nissan Interstar (3-VHH-91)	-	10.590	-	-	-	-	-	10.590	-	-
	-	**939.461**	**-**	**-**	**40.327**	**-**	**-**	**899.134**	**-**	**40.327**
16 MVA-EN-Machines, apparaten en instal										

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
3- Vervanging Koelinstallatie Gemeentehuis Damwâld	72.221	-	-	-	6.018	-	-	66.203	-	6.018
22- Videoregistratiesysteem Raadszaal Damwâld	18.624	-	-	-	3.104	-	-	15.520	-	3.104
148- 3 sets beveiligingsborden vrachtwagens	-	1.035	-	-	518	-	-	518	-	518
151- SYNTOS 1724 AVESN (Y3B10660)&11-24 PESN (SYB10032)	-	45.000	-	-	4.500	-	-	40.500	-	4.500
152- NIDO, SNK 240 EPZ (SNK 20356)	-	3.178	-	-	265	-	-	2.913	-	265
153- VERVALLEN - Vervangen Sneeuwploeg SNIGEZ 20357	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
168- Vervanging 1 bebakeningswagens tbv veiligheid 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
170- Aanschaf 5 laadpalen electrische auto's	-	8.742	-	-	-	-	-	8.742	-	-
171- Aanschaf accu laadstation electrische gereedschap	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
176- Vervangen Sneeuwploeg (SNK 240-EPZ DAF)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
193- Ransomes HR 300 CAB (TVZ-79-R)	-	32.665	-	-	4.666	-	-	27.998	-	4.666
201- Vervangen Scania vrachtwagen (48-BFK-4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
202- Brandmeldinstallatie gemeentehuis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
203- Inbraakalarmering gemeentehuis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
204- Toegangs(controle)systeem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
205- Investeringskrediet geluidsinstallaties raadszaal	-	63.133	-	-	-	-	-	63.133	-	-
206- Schakelkast rioolgemaal Westerloane Broeksterwâld	-	8.445	-	-	-	-	-	8.445	-	-
223- Votex Jumbo 190 M245369 (Serienr:8000.2020.0112)	-	19.653	-	-	-	-	-	19.653	-	-
224- Votex Roadmaster 2307 M245370 (SN:8000.2050.02789)	-	16.801	-	-	-	-	-	16.801	-	-
225- Bomford Klepelmaaier (serienummer B241828)	-	14.765	-	-	-	-	-	14.765	-	-
226- BECX HS131C Heggensnoeier	-	23.929	-	-	-	-	-	23.929	-	-
227- Multihog MXC130 (serienummer UN9MXMK02PD015127)	-	195.406	-	-	-	-	-	195.406	-	-
726045- Vervanging telefooncentrale (2007)	17.471	-	-	-	8.735	-	-	8.735	-	8.735
7018002- Vervanging Koelinstallatie Gemeentehuis Damwald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7018013- Energiebesparende maatregelen Moarrewei 24 Damwald	74.837	-	-	-	6.803	-	-	68.034	-	6.803
	183.153	**432.752**	**-**	**-**	**34.610**	**-**	**-**	**581.295**	**-**	**34.610**
19 MVA-EN-Ov materiele vaste activa										

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
106- Aanschaf verkiezingsborden	21.920	-	-	-	1.461	-	-	20.459	-	1.461
158- Vervangen Materiaal veilig werken	-	2.212	-	-	246	-	-	1.966	-	246
166- Vervanging 6 sets veiligheidsbebording 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
167- Vervanging Schaftwagen (D, Trion) 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
169- Vervanging Schaftwagen 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
172- Vervanging track and trace systeem tractie	-	5.178	-	-	-	-	-	5.178	-	-
186- Uitbreiding meubilair Th.de Vriesskoalle F'walden	-	15.561	-	-	-	-	-	15.561	-	-
187- Uitbreiding meubilair CBS De Sprankeling Damwâld	-	32.685	-	-	-	-	-	32.685	-	-
194- Aanhanger 2022 plantsoenen 43-WS-FK	-	4.073	-	-	509	-	-	3.564	-	509
207- Audiovisuele apparatuur	-	17.447	-	-	3.489	-	-	13.958	-	3.489
208- Centrale Scanoplossing	-	7.333	-	-	3.666	-	-	3.666	-	3.666
213- Aanhangwagen Draco (39-WR-SR)	-	20.365	-	-	-	-	-	20.365	-	-
228- Landrol 2.50 mtr 95 cm JAKO serienrummer 1281	-	9.343	-	-	-	-	-	9.343	-	-
230- Financial lease Robotmaaiers	-	94.108	-	-	-	-	-	94.108	-	-
729033- Onderhoud voorz.lichaamelijke opvoeding De Wel	273	-	-	-	14	-	-	259	-	14
729038- Uitbreding kleedaccomodaties Br`Boys (2003)	5.650	-	-	-	1.130	-	-	4.520	-	1.130
729522- Rijwielstaanders/betegeling schoolplein obs Veenwo	810	-	-	-	54	-	-	756	-	54
729523- Inrichting noodlokaal Th.de Vriesskoalle	383	-	-	-	383	-	-	-	-	383
729531- Eerste inrichting 7e groep de Wynroas	1.375	-	-	-	125	-	-	1.250	-	125
729533- Onderhoud hekwerk de Wynroas 33/99	354	-	-	-	24	-	-	330	-	24
729534- Inrichting noodlokaal c.b.s. te Wouterswoude	3.094	-	-	-	344	-	-	2.750	-	344
	33.859	**208.304**	**-**	**-**	**11.445**	**-**	**-**	**230.718**	**-**	**11.445**
24 MVA-EN-HEFF-Grond, Weg- en Waterbouwk.										
14- Stelpost reservering rioolvervanging 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20- Aanschaf grijze en groene containers	553.342	-	-	-	42.565	-	-	510.777	-	42.565
62- Stelpost Relining diverse locaties 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
63- Relining De Finnen Feanwâlden 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64- Relinen Putterstrjitte De Westereen 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65- Relinen Blokmiesstrjitte De Westereen 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
66- Relinen Skriesstrjitte De Westereen 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
67- Rioolvervanging Project Mûnewei Damwâld 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68- Combinatieproj. Blokmiestrjitte De Westereen 2022	19.543	-	-	-	-	-	-	19.543	-	-
69- Combinatieproj. Putterstrjitte De Westereen 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
70- Stelpost Vervangen rioolgemalen 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
71- Stelpost voor afkoppelen (scenario B en C) 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
72- Stelpost Relining diverse locaties 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
73- Rioolverv. Foarstrjitte De Westereen 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
74- Rioolverv. Harmen Brouwerloane De Westereen 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
75- Rioolverv. Pastorijloane De Westereen 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
76- Rioolverv. Van Sytzamawei De Westereen 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
77- Combinatieproj. Foarstrjitte De Westereen 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
78- Stelpost vervanging rioolgemalen 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
79- Trekwei Riolering	-	77.257	-	-	-	-	-	77.257	-	-
80- Stelpost klimaatadapt.-duurz.maatreg.(scen.C) 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
81- Riolering reconstructie van Aylavawei Rinsumageast	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
82- Stelpost Relining diverse locaties 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
83- Relinen Fogelsang De Westereen 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84- Combinatieproj. Fogelsang De Westereen 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85- Stelpost Vervangen rioolgemalen 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
86- Stelpost voor afkoppelen (scenario B en C) 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
87- Stelpost klimaatadapt.-duurz.maatreg.(scen.C) 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
88- Stelpost bijdr.verdrogingsvraagstuk (scen.C) 2024	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
89- Stelpost Relining diverse locaties 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90- Rioolvervanging Foarwei Damwâld 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
91- Combinatieproj. Foarwei Damwâld 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
92- Stelpost reservering rioolvervanging 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
93- Stelpost vanging rioolgemalen 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
94- Stelpost voor afkoppelen (scenario B en C) 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95- Stelpost klimaatadapt.-duurz.maatreg.(scen.C) 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
96- Stelpost bijdr.verdrogingsvraagstuk (scen.C) 2025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
97- Stelpost Relining diverse locaties 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98- Stelpost reservering rioolvervanging 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
99- Stelpost vervanging rioolgemalen 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
100- Stelpost voor afkoppelen (scenario B en C) 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
101- Stelpost klimaatadapt.-duurz.maatreg.(scen.C) 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
102- Stelpost bijdr.verdrogingsvraagstuk (scen.C) 2026	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
105- Vervangen gedeelte riolering Achterwei Feanwalden	41.742	-	-	-	1.044	-	-	40.699	-	1.044
117- Afkoppelen Dammeloane Damwald 2022	58.500	-	-	-	1.500	-	-	57.000	-	1.500
133- Stelpost Relining diverse locaties 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
134- Stelpost reservering rioolvervanging 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
135- Stelpost vervanging rioolgemalen 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
136- Stelpost voor afkoppelen (scenario B en C) 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
137- Stelpost klimaatadapt.-duurz.maatreg.(scen.C) 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
138- Stelpost bijdr.verdrogingsvraagstuk (scen.C) 2027	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
195- Vervangen 18 stuks schakelkasten	46.000	-	-	-	3.067	-	-	42.933	-	3.067
221- Renovatie 11 drukgemalen Miedloane	-	37.444	-	-	-	-	-	37.444	-	-
222- rioolmaatregelen Eslawâld Feanwalden	-	23.500	-	-	-	-	-	23.500	-	-
724018- Aansl.niet op rioolaansl.perc.Br`woude (2005)	9.190	-	-	-	353	-	-	8.836	-	353
724021- Optimalisatie rioolstelsel Dantumadeel (2006)	19.273	-	-	-	2.753	-	-	16.520	-	2.753
724022- Uitvoering operationele programma`s GRP (2006)	170.538	-	-	-	6.559	-	-	163.979	-	6.559
724024- Uitvoering operationele programma`s GRP (2007)	98.488	-	-	-	3.788	-	-	94.700	-	3.788
724026- Extra maatregelen uit het GRP (2008)	972	-	-	-	37	-	-	935	-	37
724027- Uitvoering operationele programma`s GRP (2008)	85.860	-	-	-	4.089	-	-	81.772	-	4.089
724030- Rioolvervangingen 2008	69.461	-	-	-	2.573	-	-	66.888	-	2.573

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
724034- GRP-rioolvervangingen (2009)	41.435	-	-	-	1.535	-	-	39.901	-	1.535
724038- Opstelplaatsen containers / draaiplek	4.427	-	-	-	1.476	-	-	2.951	-	1.476
734065- Vervanging rioleringen GRP2 (2004)	24.626	-	-	-	1.071	-	-	23.555	-	1.071
734070- Aansluiten riolering buitengebied (2004)	148.277	-	-	-	5.931	-	-	142.345	-	5.931
734072- Randvoorzieningen Damwoude en Rinsumageest (GRP I)	70.864	-	-	-	3.081	-	-	67.783	-	3.081
734073- Riolering Buitengebied (GRP II) (9-2002)	393.639	-	-	-	15.746	-	-	377.893	-	15.746
734074- Investeringen GRP t/m 2001 (9-2002)	74.985	-	-	-	3.947	-	-	71.038	-	3.947
734075- Investeringen GRP 2002 (9-2002)	56.608	-	-	-	3.145	-	-	53.464	-	3.145
734077- Randvoorzieningen Veenwouden en Broeksterwoude	284.909	-	-	-	15.828	-	-	269.081	-	15.828
734080- Rioolvervangingen Feintenslaan (2003)	67.542	-	-	-	2.251	-	-	65.290	-	2.251
734081- Rioolaansluitingen buitengebied (2003)	292.488	-	-	-	15.394	-	-	277.094	-	15.394
734092- Aanleg wisselplek afzetcontainers etc.	3.219	-	-	-	322	-	-	2.897	-	322
734110- Rioolvervanging (2012)	24.334	-	-	-	507	-	-	23.827	-	507
734111- Rioolvervanging (2013)	8.113	-	-	-	1.623	-	-	6.490	-	1.623
734112- Herstel riolering (2012)	44.905	-	-	-	8.981	-	-	35.924	-	8.981
734113- Herstel riolering (2013)	12.330	-	-	-	6.165	-	-	6.165	-	6.165
734114- OAS Damwâld (2012)	2.975	-	-	-	58	-	-	2.917	-	58
734115- Afkoppelen verhard oppervl. SWO (2013)	198.537	-	-	-	3.971	-	-	194.567	-	3.971
734118- Optimalisatie rioleringssysteem (2012)	18.622	-	-	-	380	-	-	18.242	-	380
734119- Optimalisatie rioleringssysteem (2013)	12.750	-	-	-	255	-	-	12.495	-	255
734125- Rioolvervanging 2015	59.267	-	-	-	2.694	-	-	56.573	-	2.694
734127- Rioolvervanging 2017	416.617	-	-	-	17.359	-	-	399.258	-	17.359
734128- Rioolvervanging 2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
734565- Vervanging riolering Torenstraat Zwaagwesteinde	26.565	-	-	-	1.771	-	-	24.794	-	1.771
734569- Correctie overstortdrempels	1.974	-	-	-	90	-	-	1.884	-	90
734571- Gemeentelijk rioleringsplan	1.021.439	-	-	-	42.560	-	-	978.879	-	42.560
734573- Riolering Vd.Meistraat/Postmastraat (2001)	81.636	-	-	-	4.802	-	-	76.834	-	4.802
734574- Rioleringswerkzaamheden De Zwette (2001)	141.760	-	-	-	8.339	-	-	133.421	-	8.339
734575- Reparatie riolering Achterweg	39.648	-	-	-	2.332	-	-	37.316	-	2.332
734576- Randvoorzieingen Veenwouden (GRP I)	10.467	-	-	-	616	-	-	9.851	-	616

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
734577- Randvoorzieningen Zwaagwesteinde (GRP I)	287.066	-	-	-	16.886	-	-	270.180	-	16.886
7018003- Rioolvervanging 2019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7018004- Rioolvervanging 2020	135.304	-	-	-	3.561	-	-	131.743	-	3.561
7018005- Rioolvervanging 2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7018006- Stelpost reservering rioolvervanging 2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7018007- Stelpost reservering rioolvervanging 2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	5.180.236	**138.201**	**-**	**-**	**261.002**	**-**	**-**	**5.057.435**	**-**	**261.002**
29 MVA-EN-HEFF-Ov. materiele vaste activa										
219- Trilo M4 zuigwagen / Serienr : XL9069000R0521008	-	54.910	-	-	-	-	-	54.910	-	-
	-	**54.910**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**54.910**	**-**	**-**
30 MVA-MN-Gronden en terreinen										
731002- Herinrichting hertenkamp Damwoude(2003)	7.303	-	-	-	1.461	-	-	5.843	-	1.461
	7.303	**-**	**-**	**-**	**1.461**	**-**	**-**	**5.843**	**-**	**1.461**
34 MVA-MN-Grond, Weg- en Waterbouwk.										
1- Herinrichting Nijewei Damwâld	70.741	-	-	-	3.203	-	-	67.537	-	3.203
2- Vervanging sfeerverlichting de Westereen	23.774	-	-	-	2.972	-	-	20.802	-	2.972
4- Openbare ruimte MFA Feanwâlden	485	-	-	-	30	-	-	455	-	30
8- Herstructurering Ferl. Stasjionstrj. De Westereen	266.271	-	-	-	12.058	-	-	254.213	-	12.058
9- Herstructurering Mûnetille Damwâld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10- Herstructurering De Bron Damwâld	99	-	-	-	-	-	-	99	-	-
11- Herstructurering Botkeschool Damwâld	2.857	-	2.920	-	-	-	-	-63	-	-
12- Herstructurering Badhúswei Damwâld	587.058	-	-	-	25.524	-	-	561.534	-	25.524
15- Reconstructie Tsjerkestrjitte De Westereen	388.083	-	-	-	16.873	-	-	371.210	-	16.873
16- Reconstructie Patrimoniumwei Broeksterwâld	208.146	-	-	-	8.326	-	-	199.820	-	8.326
17- Vervangen brug DM0011 trekweg /dokkumerl.Wâltersw	10.585	119.455	-	-	-	-	-	130.040	-	-
18- Vervangen brug BW0001 Tienewei Broeksterwâld	10.510	126.275	-	-	-	-	-	136.785	-	-
19- Vervangen brug VW0009a Butefjild Feanwâlden	95.694	197.093	-	-	13.207	-	-	279.580	-	13.207
24- Vaste Bruggen 2022 uit beheerplan	105.176	-	-	-	-	-	-	105.176	-	-
25- Keerwanden, Beschoeiingen 2022 uit beheerplan	130.138	-	-	-	8.676	-	-	121.462	-	8.676
26- Keerwanden, Beschoeiingen 2023 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
27- Keerwanden, Beschoeiingen 2025 uit beheerplan	-	28.908	-	-	-	-	-	28.908	-	-
31- Vervanging armaturen 2022 uit beheerplan	222.775	246.757	-	-	-	-	-	469.532	-	-
32- Vervanging lichtmasten 2022 uit beheerplan	1.070	6.615	-	-	-	-	-	7.685	-	-
33- Vervanging armaturen 2023 uit beheerplan	-	27.638	-	-	-	-	-	27.638	-	-
34- Vervanging lichtmasten 2023 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35- Vervanging armaturen 2024 uit beheerplan	-	137.746	-	-	-	-	-	137.746	-	-
36- Vervanging lichtmasten 2024 uit beheerplan	-	39.892	-	-	-	-	-	39.892	-	-
37- Vervanging armaturen 2025 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38- Vervanging lichtmasten 2025 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39- Dammeloane Damwâld uit beheerplan	302.475	-	-	-	12.099	-	-	290.376	-	12.099
40- Trekwei Damwâld uit beheerplan	393.793	129.701	-	-	-	-	-	523.494	-	-
41- D.Bosmastrjitte De Westereen uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42- S.Boukesstrjitte De Westereen uit beheerplan	125.074	-	-	-	5.003	-	-	120.071	-	5.003
43- Oastersingel De Westereen uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44- Butefjlid Feanwalden uit beheerplan	62.664	-	-	-	2.507	-	-	60.157	-	2.507
45- Foarstrjitte De Westereen uit beheerplan	-	8.186	-	-	-	-	-	8.186	-	-
46- M.Hofstrastrjitte Driezum uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47- Eysingawei Rinsumageast uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48- Willemstrjitte Damwald uit beheerplan	1.022	89.318	-	-	-	-	-	90.340	-	-
49- Van Aylvawei Rinsumageast uit beheerplan	-	85.389	-	-	-	-	-	85.389	-	-
50- De Finnen Feanwalden uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51- Foarwei Damwald uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52- De Wylgen Feanwalden uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
53- De Hagedoarn Feanwalden uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
104- Verkeersmaatregelen Haadwei Damwald	319.536	62.062	-	-	-	-	-	381.598	-	-
107- Reconstructie fietspad Koekoekspaad	179.580	-	-	-	4.605	-	-	174.975	-	4.605
108- Opw. en herinr. Master Hofstrastrjitte Driezum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
111- Opw. en herinr. Foarstrjitte De Westereen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
113- Opw. en herinr. Eysingawei R'geast	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
114- Sluis Falomster Feart	214.679	-	-	-	8.587	-	-	206.092	-	8.587
118- Vaste bruggen 2026 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
119- Vaste bruggen 2027 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
120- Keerwanden, Beschoeiingen 2026 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
121- Sportveld VCR R'geast, T2 grasveld beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
122- Sportveld SC Feanwâlden, T6 grasveld beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
123- Sportveld SC Feanwâlden, KB7 grasveld beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
124- Sportveld SC Feanwâlden, B5 grasveld beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
125- Vervanging armaturen 2026 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
126- Vervanging armaturen 2027 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
127- Vervanging lichtmasten 2026 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
128- Vervanging lichtmasten 2027 uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
129- Foarwei Wâlterswâld uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
130- Nijewei Feanwâlden uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
131- Kolkensloane Driezum uit beheerplan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
139- Vervanging brug Trekwei Wâlterswâld	-	235.520	-	-	-	-	-	235.520	-	-
178- Vervangingsinvesteringen wegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
179- Herinrichting wegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
180- Verbreden Rinewâl	-	1.655	-	-	-	-	-	1.655	-	-
181- Uitvoeringsprogramma GMP (DA)	-	3.260	-	-	-	-	-	3.260	-	-
196- HWA riool Prakkenstrjitte e.o.	-	168.301	-	25.912	-	-	-	142.389	-	-
209- Vervanging riool Eastwald Driezum	-	35.000	-	-	-	-	-	35.000	-	-
210- Afwaarderen rijbaan Damwâld-De Falom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
211- Verbeteren Trochfytsrûte Damwald-Feanwâlden	-	31.613	-	31.613	-	-	-	-	-	-
734008- Verkeersveiligh. omg.Th.de Vriesschl(2003)	2.346	-	-	-	469	-	-	1.877	-	469
734016- Infrastructurele wensen dorpsvisies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
734017- SDV-herstel alle Halepaden (9-2002)	14.083	-	-	-	2.347	-	-	11.735	-	2.347
734025- Aanleg/herstel Halepaden (2003)	10.632	-	-	-	2.126	-	-	8.506	-	2.126
734086- Schoolverkeersveiligheidsplan	76.031	-	-	-	5.849	-	-	70.182	-	5.849
734091- Overname lichtmasten (per 01-01-06)	141.720	-	-	-	20.246	-	-	121.474	-	20.246

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
734094- Vervanging en sanering asbestmasten 2008	157.972	-	-	-	15.797	-	-	142.175	-	15.797
734095- Verbeteren bermverhardingen	21.600	-	-	-	3.600	-	-	18.000	-	3.600
734097- Aanpassing toegankelijkheid bushaltes (2009)	52.944	-	-	-	4.813	-	-	48.131	-	4.813
734098- Aanpassing toegankelijkheid bushaltes (2010)	7.216	-	-	-	555	-	-	6.661	-	555
734099- Openbare verlichting, armaturen 2012	56.206	-	-	-	7.026	-	-	49.180	-	7.026
734101- Openbare verlichting, armaturen 2013	59.309	-	-	-	5.931	-	-	53.378	-	5.931
734102- Openbare verlichting, masten 2013	20.802	-	-	-	693	-	-	20.109	-	693
734103- Openbare verlichting, armaturen 2014	52.198	-	-	-	5.220	-	-	46.978	-	5.220
734104- Openbare verlichting, masten 2014	67.004	-	-	-	2.161	-	-	64.843	-	2.161
734105- Openbare verlichting, armaturen 2015	80.442	-	-	-	6.703	-	-	73.738	-	6.703
734106- Openbare verlichting, masten 2015	12.498	-	-	-	391	-	-	12.107	-	391
734107- Openbare verlichting, armaturen 2016	2.213	-	-	-	148	-	-	2.066	-	148
734108- Openbare verlichting, masten 2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
734133- KIK Damwâld, De Falom en Feanwâlden	2.643.409	-	-	-	139.127	-	-	2.504.282	-	139.127
7017001- Herinrichting terrein Tiedemawei	156.532	-	-	-	7.115	-	-	149.417	-	7.115
7018008- Landbouwroute Rinsumageast	3.280	81.450	-	-	-	-	-	84.730	-	-
7018009- Verleggen fietspad Boppewei bij Sanjes	119.269	-	-	-	5.421	-	-	113.847	-	5.421
7018010- Investeringsbudget DOM project Broeksterwâld	650.389	66.015	-	-	30.583	-	-	685.820	-	30.583
7018011- Ontsluitingsweg oostzijde Centrale As	439.714	-	-	-	19.118	-	-	420.596	-	19.118
7018012- Toeristische ontw/ontsl Wetterw.Butenfjild fase 1	89.700	-	-	-	3.900	-	-	85.800	-	3.900
7018014- Herstructurering Sal.Levystrjitte De Westereen	328.241	-	-	-	14.271	-	-	313.970	-	14.271
	8.988.033	**1.927.848**	**2.920**	**57.525**	**427.280**	**-**	**-**	**10.428.157**	**-**	**427.280**
39 MVA-MN-Ov materiele vaste activa										
739025- Skatebaan	37.761	-	-	-	1.510	-	-	36.251	-	1.510
	37.761	**-**	**-**	**-**	**1.510**	**-**	**-**	**36.251**	**-**	**1.510**
42 FVA Kapitaal aan overige verb partijen										
743001- Storting werkkapitaal volkskredietbank	100.000	-	-	-	-	-	-	100.000	-	-

ACTIVA	BW 01-01-2024	VERMEER-DINGEN	VERMIN-DERINGEN	BIJDR. VAN DERDEN	AFSCHRIJ-VING	AFLOSSING	AFWAAR-DERING	BW 31-12-2024	RENTE	KAPITAAL-LASTEN
	100.000	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**100.000**	**-**	**-**
47 FVA Leningen langlopende overige										
747010- SVN-startersleningen	1.879.692	932.386	-	-	-	262.414	-	2.549.664	-	-
- TOZO - kapitaalverstrekkingen	74.743	-	-	-	-	21.360	-	53.383		
	1.954.434	**932.386**	**-**	**-**	**-**	**283.774**	**-**	**2.603.047**	**-**	**-**
50 FVA Uitz looptijd > 1 jr, ov										
748501- Deelneming maatsch. kapitaal n.v. bank ned. gemeen	27.873	-	-	-	-	-	-	27.873	-	-
	27.873	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**27.873**	**-**	**-**
Totaal	**44.791.547**	**6.327.466**	**1.142.407**	**58.162**	**1.946.626**	**283.774**	**-**	**47.688.044**	**-**	**1.946.626**